

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute

ข่าวสาร

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ SSC Journal

13th year 1th issue (October - December 2022)
ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม- ธันวาคม 2565)

7 | สรุปผลการประชุม
APEC 2022

11 | สานสัมพันธ์จีน-ตะวันออกกลาง
จากการเยือนซาอุดีฯ 2022

12 | สถานการณ์
ระดับโลก

จาก การเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้พลวัตของภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และ ภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non – Traditional Threats : NTTs) มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ำมนุษย์ ภัยคุกคาม ด้านระบาดวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกหลอมจนยากที่จะแยกแรมแดนได้ชัดเจน เรื่องภายใน ประเทศหนึ่งกลายเป็นผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ ไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศ หนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของโลก ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงหนีไปจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลก ไปได้ ต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคง ของประเทศ

ศูนย์ ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศศย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีภารกิจหลักในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความ มั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้รับทราบ อันเป็นประโยชน์ต่อกองทัพ และประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมรับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 กอง คือ กองสนับสนุน กองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม ทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและ ต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ

ให้กับผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดจนการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน โดยมีการผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท ประกอบด้วย งานวิจัย (Research) เอกสารการศึกษาทางวิชาการ (Working Paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (Strategic Review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งจตุรสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (SSC Journal)

สำหรับ จตุรสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกัน ประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและ ประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป

สุดท้าย นี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามผลงาน ของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจตุรสาร ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ท่านสามารถให้ข้อเสนอแนะมาได้ที่ admin_info@sscthailand.org หรือ www.sscthailand.org

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
จตุรสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
(Strategic Studies Center Journal)
พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2565
32 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.การพิมพ์ พ.ศ.2537
© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย
กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ผู้อำนวยการ	: พล.ต. ทักษิณ	สิริสิงห์
รองผู้อำนวยการ	: พ.อ. บัณฑิต	บำเรอราช
	: น.อ. ไชยา	ออกแดง
กองผู้อำนวยการ	: น.อ.หญิงจุฬารัตน์	เพชรวิเศษ
	: พ.อ. หญิง มัทนิน	เจริญชาติศรี
	: พ.อ. หญิง วาทีณี	ดิงสมบัติยุทธ
	: นาวาโทหญิง ฉัตรธีรัตน์	พัชรกิจจา
	: น.ต. หญิง จิตรภรณ์	จิตรธร ร.น.
	: ร.ท.หญิง ภิรัชญา	อุไรรัตน์
	: น.ส.ปานิสรา	เทียนอ่อน
	: น.ส.ปยุตธนา	โชติชินชาวี
	: น.ส.สิริภัทร	เทียมพัฒน์
ศิลปกรรม	: น.ส.พิมพ์อชิตา	อัครเมธายุทธ
	: น.ส.ภัทรภร	วรั้งอาจ
	: น.ส.ศศิพร	จันทร์มีชัย
	: นายยุคล	เพิ่มเจริญ

บทนำ
สารบัญ
หน้า

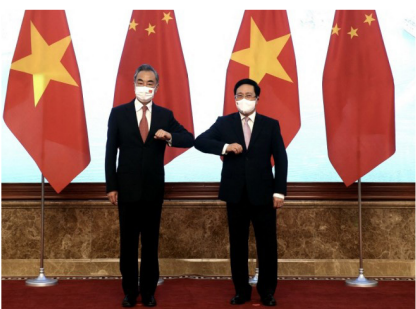
ส่วนที่ 1 SSC Monitor

1. จับตาการเลือกตั้งกลางเทอมสหรัฐฯ	4
2. ฐานทัพเรือเวียดนามและสนามบินดาราสกอร์ การแข่งขันทางยุทธศาสตร์ของมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	4
3. เหตุผลของการเลือกเข้าร่วมการประชุมของผู้นำสหรัฐอเมริกา (APEC and ASEAN Summit)	6
4. การประชุมนอกรอบการประชุม G20 : สหรัฐอเมริกา และ จีน	6
5. สรุปผลการประชุม APEC 2022	7
6. ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐอเมริกา 2022 : ผลกระทบต่อไทย	8
7. การสร้างการรับรู้ในสังคม จากกรณี Board Game “PATANI”	9
8. ทุนจีนสีเทาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	10
9. สานสัมพันธ์จีน-ตะวันออกกลาง จากการเยือนซาอูฯ 2022	11

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ความมั่นคงที่สำคัญ

สถานการณ์ระดับโลก	12
1. ขั้วมหาอำนาจ	12
1.1 สหรัฐอเมริกา	12
1.2 จีน	14
2. รัสเซีย-ยูเครน / ยุโรป	15
2.1 รัสเซีย-ยูเครน	15
2.2 ยุโรป	17
3. ตะวันออกกลาง - แอฟริกา / เอเชียใต้-อินเดีย	18
3.1 ตะวันออกกลาง - แอฟริกา	18
3.2 เอเชียใต้-อินเดีย	21
สถานการณ์ภูมิภาค	22
1. เอเชียตะวันออก	22
1.1 ญี่ปุ่น	22
2. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	23
2.1 กัมพูชา	23
2.2 อินโดนีเซีย	24
2.3 มาเลเซีย	25
2.4 เมียนมา	26
2.5 เวียดนาม	27
2.6 ทิมอร์-เลสเต	28
3. ทะเลจีนใต้	29
สถานการณ์ภายในประเทศ	
ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	29

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานที่สำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายหน่วยงานด้านความมั่นคงแห่งอาเซียน (TRACK II Network of ASEAN Defence and Security Institutions: NADI Workshop) ในหัวข้อ “Strengthening Border Management Cooperation In Asean”	30
2. การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 1/2566 เรื่อง “การดำเนินยุทธศาสตร์ของชาติมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”	30
3. การสัมมนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2566 เรื่อง “การศึกษาแนวทางการนำระบบข้าราชการพลเรือนกลาโหมมาใช้ในศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ”	31

จับตากรเลือกตั้งกลางเทอมสหรัฐฯ

ฉบับที่ 1/66 (14 -18 พ.ย.65)

การเลือกตั้งกลางเทอมในสหรัฐฯ 2022 เมื่อวันที่ 8 พ.ย.65 ถือเป็นเครื่องวัดผลงานการบริหารประเทศของประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน และเป็นการขึ้นตาอนาคตอีก 2 ปีข้างหน้าของประธานาธิบดีโจ ไบเดน (วาระดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ เป็นเวลา 4 ปี) เพราะชัยชนะในการเลือกตั้งกลางเทอมจากการครองเสียงข้างมากในสภาคองเกรสนั้น มีความสำคัญอย่างมากต่อเสถียรภาพของรัฐบาล โดยเฉพาะการขับเคลื่อนนโยบาย และการอนุมัติงบประมาณสำคัญ ๆ

สถานการณ์ปัจจุบัน

เมื่อวันที่ 8 พ.ย. 65 สหรัฐฯ จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ซึ่งมีวาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี ทั้งหมด 435 ที่นั่ง พรรคที่สามารถคว้าที่นั่งได้อย่างน้อย 218 ที่นั่ง จะได้ครองเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร และการเลือกสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) จำนวน 35 ที่นั่ง หรือคิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 3 ของจำนวน ส.ว. ทั้งหมด โดยพรรคการเมืองที่คว้าที่นั่งได้อย่างน้อย 51 ที่นั่ง จะได้ครองเสียงข้างมากในสภา ซึ่งปัจจุบันพรรคเดโมแครตเป็นผู้ครองเสียงข้างมากทั้ง ส.ส. และ ส.ว. พรรคเดโมแครต โดยประธานาธิบดีโจ ไบเดน พร้อมอดีตประธานาธิบดีบารัค โอบามา ขึ้นเวทีหาเสียงที่รัฐเพนซิลเวเนีย ซึ่งรัฐเพนซิลเวเนีย นับเป็น 1 ใน 3 ของรัฐที่มีการแข่งขันที่สำคัญตามด้วยรัฐจอร์เจีย และรัฐเนวาดาที่จะตัดสินว่า พรรคเดโมแครตจะได้ครองเสียงข้างมากหรือไม่ แม้ผลสำรวจจากหลายแห่งจะชี้ว่า พรรครีพับลิกันจะได้ครองเสียงข้างมากของสภาคองเกรส และคะแนนนิยมของไบเดนได้ตกลงเหลือไม่ถึงร้อยละ 40 เนื่องจากปัญหาเงินเฟ้อ และค่าครองชีพที่สูงขึ้น ส่วนฝ่ายอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ซึ่งแหล่งข่าวเผยว่าเตรียมประกาศลง

สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีอีกสมัย หลังจากการเลือกตั้งกลางเทอม และได้ขึ้นเวทีช่วยผู้สมัครจากพรรครีพับลิกันหาเสียงที่รัฐเพนซิลเวเนียเช่นเดียวกัน เพื่อพยายามแย่งชิงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาที่รัฐแห่งนี้ และเพื่อครองเสียงข้างมากในวุฒิสภา ล่าสุด ผลการนับคะแนนการเลือกตั้งกลางเทอม พบว่า พรรคเดโมแครตคะแนนนำพรรครีพับลิกันที่ 50:49 จากจำนวนทั้งหมด 100 ที่นั่ง โดยทั้งสองพรรคต้องการได้มากกว่า 50 ที่นั่ง จึงจะครองเสียงข้างมากในวุฒิสภา ส่วนผลสภาผู้แทนราษฎร พรรครีพับลิกันสามารถคว้าที่นั่งมากกว่าพรรคเดโมแครต โดยอยู่ที่ 219:216 จากจำนวนทั้งสิ้น 435 ที่นั่ง โดยพรรครีพับลิกันได้ครองเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร (ข้อมูล ณ วันที่ 14 พ.ย.)

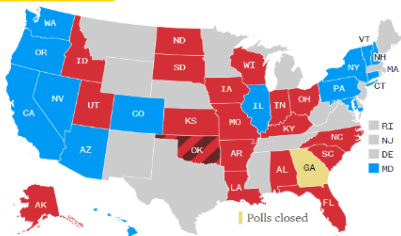
วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์

หากพรรครีพับลิกันสามารถครองเสียงข้างมากได้แค่สภาเดียวก็มากเพียงพอที่จะเปลี่ยนบุคลากรเมืองของรัฐบาลอเมริกัน และมีผลต่อการกำหนดทิศทางของประธานาธิบดีโจ ไบเดน ในอีก 2 ปีข้างหน้า ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อในระดับโลกอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นประเด็นการให้ความช่วยเหลือยูเครนต่อไปหรือไม่ หรือสถานการณ์ในรัสเซีย-ยูเครน อาจจะเปลี่ยนรูปแบบ รวมถึงแผนการสู้กับภาวะโลกร้อน เป็นต้น

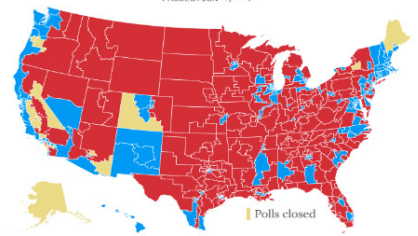
ข้อเสนอแนะ

จากผลการเลือกตั้งกลางเทอมของสหรัฐฯ อาจจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาลไบเดนในการดำเนินนโยบายทั้งภายในและต่างประเทศที่ยากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม นโยบายด้านความมั่นคงของสหรัฐฯ จะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยเฉพาะทำที่ที่มีต่อจีนที่ไม่เปลี่ยนไปจากเดิม ทั้งพรรคเดโมแครตและรีพับลิกัน ดังนั้น ไทยยังคงต้องติดตามและรักษาสมดุลความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมหาอำนาจอย่างระมัดระวัง สำหรับกองทัพควรรักษาความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีอยู่ ทั้งการฝึกซ้อมและฝึกศึกษา

DEM ✓ KEEPS CONTROL DEM 50 | 49 GOP

DEM 216 | 219 GOP PRODUCTION 7/14

ฐานทัพเรือเรียม และ สนามบินตาราสกอร์ การแข่งขันทางยุทธศาสตร์ของมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ฉบับที่ 2/66 (14 -18 พ.ย.65)

เมื่อ 12 พ.ย.65 ประธานาธิบดี โจเซฟ ไบเดน ได้แจ้งข้อกังวลเกี่ยวกับการปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม และเน้นย้ำถึงความสำคัญของความโปร่งใสเกี่ยวกับกิจกรรมทางทหารของจีน ต่อนายกรัฐมนตรีสุน เชน ของกัมพูชา อย่างไรก็ตาม กัมพูชาระบุว่า การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามแผนของกระทรวงกลาโหม ในการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพเพื่อปกป้องอธิปไตยของประเทศ

สถานการณ์

เมื่อวันที่ 8 มิ.ย.65 รัฐบาลกัมพูชาวางศิลาฤกษ์โครงการปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม (Ream Naval Base) ในจังหวัดพระสีหนุ ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างจีนและกัมพูชา โดยจะก่อสร้างอู่แห้ง (dry dock) คานเรือ (slipway) และท่าเทียบเรือ (pier) รวมถึงปรับปรุงฐานทัพเรือให้มีความทันสมัย นอกจากนี้ จีนยังมีบทบาทในโครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกตาราสกอร์ (Dara Sakor) ที่จังหวัดเกาะกง ซึ่งอยู่ห่างจากเขตแดนไทยในจังหวัดตราดประมาณ 170 กม. โดยได้รับสัมปทานเป็นเวลา 99 ปี ประกอบด้วย

การก่อสร้างสนามบินและท่าเรือน้ำลึก ซึ่งจะสามารถรองรับเรือขนาดใหญ่ได้ อันจะส่งผลทำให้พื้นที่อ่าวไทยกลายเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น

สรุปความเป็นมา

1. ปี 2562 Wall Street Journal รายงานว่า กัมพูชาทำข้อตกลงลับอนุญาตให้จีนใช้ประโยชน์ฐานทัพเรือเรียมเป็นระยะเวลา 30 ปี และต่อสัญญาอัตโนมัติเป็นระยะเวลาทุก ๆ 10 ปี
2. ในปี 2562 กัมพูชาปฏิเสธข้อเสนอสหรัฐฯ ในการปรับปรุงอาคารในฐานทัพเรือเรียม ซึ่งสร้างขึ้นโดยเงินอุดหนุนของสหรัฐฯ และต่อมากัมพูชาที่เรืออาคารดังกล่าวใน ก.ย.63
3. เมื่อ 1 มิ.ย.64 รมช.กต.สหรัฐฯ แสดงความกังวลอย่างยิ่งต่อการเข้ามาของกองทัพจีนในกัมพูชาและการก่อสร้างที่ฐานทัพเรือเรียม พร้อมทั้งขอคำอธิบายเกี่ยวกับการเรืออาคารในฐานทัพเรือเรียม

4. เมื่อ พ.ย.64 สหรัฐฯ ออกมาตรการคว่ำบาตรนายทหารระดับสูงของกัมพูชา 2 นาย โดยหนึ่งในนั้น คือ พล.ร.อ. เตีย วิญ ผบ.ทร.กัมพูชา เนื่องจากข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการคอร์รัปชันที่เชื่อมโยงกับโครงการปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม

5. เมื่อ มิ.ย.65 CSIS (Think Tank ของสหรัฐฯ) เสนอแนะให้สหรัฐฯ เผยแพร่เรื่องความโปร่งใสของโครงการปรับปรุงฐานทัพเรือเรียมให้สาธารณชนชาวกัมพูชาทราบ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านคือเวียดนามและไทย รวมทั้งเสนอให้สหรัฐฯ ใช้ความกังวลเกี่ยวกับการเข้ามาถือสิทธิ์ของจีนเป็นช่องทางกระชับความสัมพันธ์และกดดันกัมพูชาไม่ให้เงินผูกขาดการใช้ฐานทัพเรือเรียม รวมทั้งแจ้งเตือนเพื่อป้องกันไม่ให้สนามบินคาราสกอร์ถูกใช้สำหรับเครื่องบินทหารของจีนในอนาคต

6. เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2565 สหรัฐฯ เรียกร้องให้รัฐบาลกัมพูชา แสดงความชัดเจนที่เกี่ยวกับเป้าหมายในการดำเนินโครงการปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม

บทวิเคราะห์

1. ฐานทัพเรือเรียมและโครงการคาราสกอร์ หากสำเร็จตามเป้าหมายจะทำให้พื้นที่ดังกล่าวและบริเวณใกล้เคียง กลายเป็นพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ประกอบด้วย ท่าจอดเรือพาณิชย์ คลังสินค้า เขตการค้า และการลงทุน เขตอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว รวมไปถึงการเชื่อมโยงระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทางบกในลักษณะต่าง ๆ รองรับการค้าขายตัวทางเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดีในอนาคต

2. ฐานทัพเรือเรียมของกัมพูชา เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ทางทะเลที่สำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หากได้รับการปรับปรุง ย่อมจะมีความสำคัญต่อความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก และทะเลจีนใต้มากยิ่งขึ้น เพราะสามารถใช้เป็นฐานปฏิบัติการและส่งกำลังบำรุง ทำให้กองทัพจีนสามารถขยายขอบเขตพื้นที่ปฏิบัติการทั้งทางทะเลและทางอากาศ ครอบคลุมทั่วภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงช่องแคบมะละกา ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมทางทะเลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ยังเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติการในพื้นที่อ้างสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ เชื่อมโยง

กับสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านการทหารอื่น ๆ ที่จีนสร้างไว้อยู่เดิมบนหมู่เกาะสแปรตลีย์

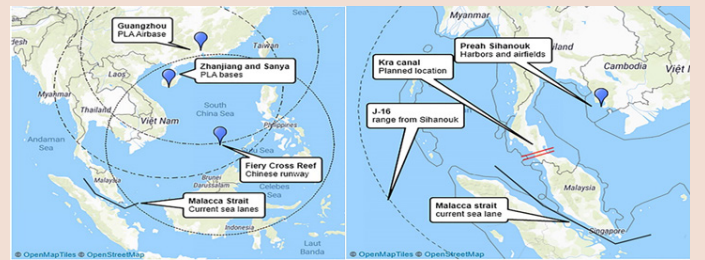
ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ว่า ในอนาคต จีนอาจจะนำกำลังทหารเข้ามาประจำการในฐานทัพเรือเรียมเพื่อพัฒนาอิทธิพลของสหรัฐฯ ดังนั้น การพัฒนาและปรับปรุงฐานทัพเรือเรียมดังกล่าว จึงสร้างความวิตกกังวลให้แก่สหรัฐฯ เป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานความมั่นคงและกองทัพไทย ควรติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับโครงการปรับปรุงฐานทัพเรือเรียมและโครงการคาราสกอร์อย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถประเมินสถานการณ์และกำหนดท่าทีที่เหมาะสมต่อไป

2. ความกังวลต่อกรณีดังกล่าว จะทำให้สหรัฐฯ เข้ามาปฏิสัมพันธ์กับภูมิภาคนี้มากขึ้น ดังนั้นจึงควรจะแสวงประโยชน์จากการเข้ามาปฏิสัมพันธ์ของสหรัฐฯ ให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของกองทัพ ทั้งด้านการฝึก การศึกษา และการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัย ควบคู่กับการดำเนินความสัมพันธ์กับจีนอย่างสมดุล

3. ภายใต้บริบทของการแข่งขันที่เข้มข้นของมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน การก่อสร้างหรืออนุญาตให้ต่างชาติใช้โครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์นั้นจะต้องพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบเพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ ในขณะที่เดียวกันต้องไม่เป็นการสร้างความหวาดระแวงอันนำไปสู่ความขัดแย้งของมหาอำนาจในพื้นที่ประเทศไทย

เหตุผลของการเลือกเข้าร่วมการประชุมของผู้นำสหรัฐอเมริกา (APEC and ASEAN Summit)

ฉบับที่ 3/66 (14 - 18 พ.ย.65)

ความแตกต่างของสองการประชุมฯ

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) หรือเอเปค คือ เวทีความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2532 โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การส่งเสริมการค้าเสรี การลงทุน รวมถึงความร่วมมือในด้านมิติสังคม และการพัฒนาด้านอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมในทุกมิติ ยั่งยืน และความมั่งคั่งของประชาชนในภูมิภาค

การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) เป็นกลไกสูงสุดในการกำหนดนโยบายและแนวทางของอาเซียนในประเด็นที่อาเซียนให้ความสำคัญ เพื่อให้สมาชิกและองค์กรภายในอาเซียนปฏิบัติตาม โดยในปีนี้มีกัมพูชาจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 40 และ ครั้งที่ 41 สำหรับสหรัฐฯ เข้าร่วมประชุม ASEAN-U.S. Summit และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS)

ผู้เข้าร่วมการประชุมฯ

การประชุมเอเปค ระหว่างวันที่ 14-19 พฤศจิกายน พ.ศ.2565 ประเทศที่ยินยั้ง “ผู้แทน” เข้าร่วมการประชุม ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ เม็กซิโก มาเลเซีย ใต้หวัน และรัสเซีย
ประเทศที่ยินยั้ง “ผู้นำ” ตอบรับเข้าร่วม ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน

แคนาดา ซิลี จีน ฮังกง อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ ปาปัวนิวกินี เปรู ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม

แขกพิเศษ 3 เขตเศรษฐกิจ ได้แก่ 1) สมเด็จพระสันตปาปา (กัมพูชา) 2) นายเอมมานูเอล มาครง (ฝรั่งเศส) 3) เจ้าชายมุฮัมมัด บิน ซัลมาน บิน อับดุลอะซีซ อัลซะอูด (ซาอุดีอาระเบีย)

แขกรัฐบาล : เวียดนาม จีน ซาอุดีอาระเบีย

การประชุม ASEAN Summit ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประชุมสุดยอดประจำปีของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ครั้งที่ 40 และ 41 ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย กัมพูชา เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2565 ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศส่ง “ผู้นำ” เข้าร่วม ส่วนมาเลเซีย ส่ง “ผู้แทน” เข้าร่วมการประชุม ยกเว้น เมียนมาไม่ได้เชิญเข้าร่วม ประเทศคู่เจรจาที่ส่ง “ผู้แทน” เข้าร่วมการประชุม ได้แก่ อินเดีย (รอง ปธน.) จีน (นรม.) รัสเซีย (รวม.กต.) ประเทศคู่เจรจาที่ส่ง “ผู้นำ” เข้าร่วมการประชุม ได้แก่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์

เหตุผลที่ ปธน.ไบเดน เลือกเข้าร่วมการประชุม ASEAN Summit

1) การเข้าร่วมประชุม G20 ของ ปธน.ไบเดน นั้น สามารถสานต่อภารกิจของสหรัฐฯ ในภูมิภาคเอเชียได้สำเร็จแล้ว จึงอาจไม่จำเป็นต้องมาประชุมเอเปคในครั้งนี้อีก

2) การที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญกับไทยน้อยลง อาจเป็นเพราะไทยไม่แสดงจุดยืนในเรื่องความขัดแย้งระหว่างประเทศ เช่น กรณีความขัดแย้งของยูเครนและสถานการณ์เมียนมา

3) สหรัฐฯ อาจต้องการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับผู้นำประเทศคู่ขัดแย้งหลัก เช่น รัสเซียและจีนจึงส่งผู้แทนระดับรองมาแทน

4) สหรัฐฯ ต้องการมีบทบาทในการแก้ปัญหาสถานการณ์ในเมียนมา เนื่องจากฉันทมติ 5 ข้อ ที่อาเซียนได้เสนอไว้ยังไม่บรรลุผล จึงใช้เวทีการประชุม ASEAN-US Summit

5) สหรัฐฯ ต้องการพบผู้นำกัมพูชาในการหยุดยั้งการแผ่อิทธิพลจีนในกัมพูชา สืบเนื่องจากสถานการณ์เดิมคือ ปี พ.ศ.2555 อาเซียนไม่สามารถออกแถลงการณ์ร่วมกันในประเด็นทะเลจีนใต้ได้ และสถานการณ์ใหม่ที่สหรัฐฯ แสดงความกังวลต่อกรณีการปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม จ.พระสีหนุ ของกัมพูชา

(APEC and ASEAN Summit)

ฉบับที่ 4/66 (14 -18 พ.ย.65)

สหรัฐอเมริกา

การแสดงจุดยืน

- 1) ความสัมพันธ์สหรัฐฯ-จีน เป็นเชิงการแข่งขัน ไม่ใช่ความขัดแย้ง (Competition not Conflict) โดยเปิดกว้างในการเจรจา แม้ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันในประเด็นเร่งด่วนของโลก เช่น Climate Change, Food Security เป็นต้น พร้อมทั้งยอมรับข้อจำกัดและผลประโยชน์แห่งชาติของแต่ละฝ่าย
- 2) ไม่นำเข้าสู่ภาวะสงครามเย็นครั้งใหม่ (Not a new Cold War) โดยหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าและความตึงเครียดทางทหาร
- 3) อาจจะต้องดำเนินการในสิ่งที่จำเป็นในการปกป้องชาติพันธมิตรคือ เกาหลีใต้ และ ญี่ปุ่น และโน้มน้าวให้จีนเป็นคนกลางในการยับยั้งเกาหลีเหนือมิให้กระทำการที่เป็นภัยคุกคามต่อภูมิภาค
- 4) ยืนยันสนับสนุนนโยบายจีนเดียวต่อไป และต้องการให้จีนใช้สันติวิธีในการแก้ปัญหา แต่พร้อมปกป้องได้หากมีการใช้กำลัง (Strategic Ambiguity)
- 5)ต่อต้านการใช้หรือคุกคามโดยอาวุธนิวเคลียร์ในยูเครน สหรัฐฯ มองว่า การใช้หรือขู่ว่าจะใช้อาวุธนิวเคลียร์เป็นภัยคุกคามต่อประชาคมโลก

จีน

การแสดงจุดยืน

- 1) รักษาผลประโยชน์และรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้นร่วมกัน (Mutual Benefit and Challenge) การป้องกันความขัดแย้ง และบรรลุการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เช่น การฟื้นตัวของโลกหลัง COVID-19 จัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และแก้ไขปัญหาาระดับภูมิภาค
- 2) จีนจะไม่พยายามเปลี่ยนแปลงระเบียบระหว่างประเทศ (International Order) ที่มีอยู่หรือแทรกแซงกิจการภายในของสหรัฐฯ แต่สหรัฐฯ ควรยอมรับและเคารพความแตกต่างทางการปกครองของอีกฝ่าย
- 3) จีนแสดงความกังวลต่อวิกฤตในยูเครน พร้อมจะส่งเสริมการเจรจาเพื่อสันติภาพ
- 4) ได้หัวนเป็นผลประโยชน์หลักของจีน (China's Core Interests) และสหรัฐฯ ต้องไม่ก้าวข้ามเส้นขอบเขตความสัมพันธ์ (The First Red Line) ดังกล่าว
- 5) จีนไม่เห็นด้วยกับการใช้หรือคุกคามโดยอาวุธนิวเคลียร์ ทั้งในกรณีวิกฤตยูเครนและคาบสมุทรเกาหลี

แนวโน้ม

- 1) การแข่งขันทางยุทธศาสตร์ระหว่าง 2 ชาติมหาอำนาจ จะยังคงดำเนินต่อไป โดยสหรัฐฯ จะยังดำเนินนโยบายปิดล้อมจีนในทุกด้าน และจะกดดันจีนในประเด็นเรื่องเสรีภาพประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชน ขณะที่จีนมุ่งแผ่อิทธิพลผ่านกรอบเศรษฐกิจในภูมิภาค
- 2) ประเด็นไต้หวัน จีนจะยังคงดำเนินนโยบายการรวมชาติกับไต้หวันต่อไป ในขณะที่สหรัฐฯ แม้สนับสนุนนโยบายจีนเดียว แต่ยังคงให้ความช่วยเหลือและพร้อมปกป้องไต้หวันต่อไป
- 3) ประเด็นนิวเคลียร์ ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องไม่เห็นด้วยกับการคุกคามและนำอาวุธนิวเคลียร์มาใช้ ดังนั้น การใช้อาวุธนิวเคลียร์ไม่น่าจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้
- 4) การพบปะของผู้นำทั้งสองฝ่ายในครั้งนี้ จะเป็นจุดเริ่มต้นของการกลับสู่เวทีการเจรจาในทุกๆระดับ หลังจากกลไกดังกล่าวยุติลงจากการเยือนไต้หวันของประธานสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ เมื่อ ส.ค. 65

การแสดงท่าทีของรัฐบาลและกองทัพ

- 1) ควรรักษาสมดุล และส่งเสริมความสัมพันธ์กับชาติมหาอำนาจทั้ง 2 ประเทศ ภายใต้ผลประโยชน์ร่วมกัน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติเป็นหลัก
- 2) การแสดงท่าทีของไทยควรสอดคล้องกับท่าทีของอาเซียน ตามกรอบมุมมองอาเซียนต่ออินโด - แปซิฟิก (ASEAN Outlook on the Indo - Pacific : AOIP)
- 3) ไทยและอาเซียนควรใช้อวกาศจากความร่วมมือและการปฏิสัมพันธ์ของ 2 ชาติมหาอำนาจ ที่เพิ่มขึ้นนี้ ในการสนับสนุนการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง รวมทั้งการรักษาผลประโยชน์ของไทยและภูมิภาคอาเซียน

การประชุมเขตผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ 29 ณ ประเทศไทย เป็นเจ้าภาพ ระหว่างวันที่ 16-19 พ.ย. 65 ได้สิ้นสุดลงอย่างสมบูรณ์แบบ พร้อมความสำเร็จในการร่วมรับรองปฏิญญาผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ค.ศ. 2022 หรือ “Bangkok Goals” ที่มีแนวคิด BCG ได้แก่ “เศรษฐกิจชีวภาพ” (Bio-Economy) “เศรษฐกิจหมุนเวียน” (Circular Economy) และ “เศรษฐกิจสีเขียว” (Green Economy) เป็นเครื่องยนต์ที่สำคัญ ในการขับเคลื่อนผลลัพธ์สู่ความเป็นรูปธรรม 3 ประการ ภายใต้แนวคิด Open. Connect. Balance.

1. “Open” เปิดกว้างสร้างสัมพันธ์ : สมาชิกเอเปคเห็นพ้องที่จะ เดินหน้าสานต่อการค้าหรือเรื่องเขตการค้าเสรีเอเชีย-แปซิฟิก (FTAAP) มีการจัดทำแผนงานต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของ สมาชิก และเตรียมความพร้อมในการรับมือกับประเด็นการค้าการลงทุนใหม่ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อยอดอย่างมากมายทั้งต่อประเทศไทยและทุกเขต เศรษฐกิจเอเปค

2. “Connect” “เชื่อมโยงกัน : สมาชิกเอเปคจะร่วมกันฟื้นฟู การเดินทางข้ามแดนระหว่างกันอย่างปลอดภัย และไร้รอยต่อ เพื่อการติดต่อ ไปมาหาสู่กันด้วยความสะดวกและมั่นใจ ด้วยการจับมือกันสร้างความพร้อม รับมือวิกฤติใหม่ในอนาคตด้วยบทเรียนจากการจัดการวิกฤติที่ผ่านมา

3. “Balance” สู่สมดุล : ผู้นำเอเปคทุกคนได้ร่วมกันรับรอง “เป้าหมาย กรุงเทพฯ ว่าด้วยเศรษฐกิจ BCG” (Bangkok Goals) เพื่อวางรากฐาน ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกอย่างครอบคลุม ยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ตามแนวคิดเศรษฐกิจ BCG ที่จะนำไปแปลงให้เป็นนโยบายภาคปฏิบัติที่ส่งผลเป็นรูปธรรมทั่วโลก ซึ่งโอกาสนี้ เอเปคได้ร่วมเปิดตัวเว็บไซต์ bangkokgoals.apec.org อีกด้วย การกักตุนภัยของการประชุมในครั้งนี้ คือ ประเทศไทยได้ส่งต่อการ เป็นเจ้าภาพเอเปคในปีหน้าให้แก่สหรัฐอเมริกาด้วยพวงมาลัยดอกไม้ และ “ชะลอม” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนความร่วมมือของทั้ง 21 เขตเศรษฐกิจ ได้สานต่อภารกิจสร้างความยั่งยืนต่อไป

ผลงานโดดเด่นของการประชุมครั้งนี้ คือ การที่รัฐมนตรีเอเปค เห็นชอบร่วมกันให้เสนอร่าง “Bangkok Goals” ให้ที่ประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจ เอเปครับรอง ซึ่งที่ประชุม ผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ 29 มีมติรับรอง ปฏิญญาฯ ดังกล่าวเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการทำงานเพื่อส่งเสริม ความยั่งยืนในเอเปคอย่างเป็นรูปธรรมต่อไปถือเป็นความสำเร็จที่สำคัญที่สุด ของการเป็นเจ้าภาพเอเปคในครั้งนี้

กลไกที่จะเป็นแนวทางขับเคลื่อนสู่ “Bangkok Goals” ได้แก่

1. การมีกฎการค้าเงินงานและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เอื้ออำนวย และฉับไวต่อสถานการณ์
2. การเสริมสร้างศักยภาพ ผ่านการขับเคลื่อนความร่วมมือในทางปฏิบัติและทางเศรษฐกิจ
3. การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การลงทุน และการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล
4. การมีเครือข่ายสำหรับความร่วมมือร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

นอกจากนี้ คณะกรรมการเอเปคและหน่วยงานระดับกลางที่เกี่ยวข้อง จะบูรณาการและผลักดันประเด็นวาระข้างต้น ผ่านยุทธศาสตร์และ แผนปฏิบัติงานตามความเหมาะสม โดยมีสำนักเลขาธิการเอเปคสรุปรายงาน การปฏิบัติ ตาม Bangkok Goals เพื่อรายงานต่อเจ้าหน้าที่อาวุโสเอเปค ใน ภาพรวมต่อไป

บทวิเคราะห์

การที่ผู้นำสหรัฐฯ และผู้นำรัสเซีย ไม่เข้าร่วมการประชุมฯ ส่งผลให้ ภูมิรัฐศาสตร์สงครามยูเครนและประเด็นด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ ไม่ถูกนำมาขึ้นมหาหรือเหมือนการประชุม G20 ที่มหาอำนาจใช้เป็นเวทีประนาม รัสเซีย อีกทั้งการประชุมกรอบระหว่าง จีน-ญี่ปุ่น และ จีน-ออสเตรเลีย

ได้ทำให้ความตึงเครียดของเอเชียลดลงอย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้ APEC เป็นการประชุมเพียงเวทีเดียวที่สามารถ “บรรลุมติฉันทานุมัติ” จากผู้นำ/ ผู้แทนประเทศสมาชิกในการสนับสนุน BANGKOK GOAL

ข้อเสนอแนะด้านความมั่นคง

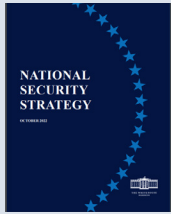
จากการประชุม APEC ครั้งนี้ ที่ประชุมมีความเห็น สมาชิกเอเปคจะ ร่วมกันฟื้นฟูการเดินทางข้ามแดนระหว่างกันอย่างปลอดภัย และไร้รอยต่อ เพื่อการติดต่อ ไปมาหาสู่กันด้วยความสะดวกและมั่นใจ และจับมือกัน สร้างความพร้อมรับมือวิกฤติใหม่ในอนาคตด้วยบทเรียนจากการจัดการวิกฤติ ที่ผ่านมา

ภาคส่วนความมั่นคง (กท. มท. กต.) และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ภายในประเทศ เช่น ศุลกากร ตม. กษ. คค. สธ. ควรให้ความสำคัญกับการ อำนวยความสะดวก เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการเดินทางข้ามแดน โดยเฉพาะกองทัพควรมีการเตรียมความพร้อมในการบริหารความมั่นคง บริเวณชายแดนร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาตรการป้องกัน COVID-19 แรงงานต่างดาวผิดกฎหมาย ยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ การปลอมแปลง เอกสารทางราชการ อาชญากรรมทางไซเบอร์ ความมั่นคงทางทะเล เป็นต้น ซึ่งสรุปสาระสำคัญของเป้าหมายกรุงเทพฯ Bangkok Goals on Bio-Circular-Green (BCG) Economy และบรรลุความร่วมมือทวิภาคี 10 เขตเศรษฐกิจพิเศษ 1 องค์การระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐอเมริกา 2022 : พลกระทบต่อไทย

ฉบับที่ 6/66 (21-25 พ.ย.65)

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติของสหรัฐฯ “National Security Strategy” ฉบับแรก ในสมัยประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน ได้เผยแพร่และประกาศใช้เมื่อ ต.ค.65 มีสาระสำคัญ ดังนี้

• ความท้าทายทางยุทธศาสตร์ 2 ประการ ได้แก่

1) การจัดระเบียบโลกที่สหรัฐฯ จะต้องรักษาความเป็นผู้นำต่อไป โดยมุ่งให้ชาติพันธมิตรและหุ้นส่วนมีความก้าวหน้าไปพร้อมกัน ในขณะที่ จีนเป็นความท้าทายที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญมากที่สุดและมีผลกระทบต่อการจัดระเบียบโลก จากความเป็นระบอบอำนาจนิยม (Autocracies) ที่กำลังบ่อนทำลายประชาธิปไตย (Democracies) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของระเบียบโลกใหม่ตามแนวคิดของสหรัฐฯ

2) ความท้าทายร่วมกันของโลก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โรคระบาด ภัยก่อการร้าย ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน และเงินเฟ้อ ซึ่งล้วนสำคัญต่อทั้งระดับประเทศและระดับโลก และเป็นเรื่องที่น่าวิตกที่ต้องตระหนักและร่วมมือกัน

• การมุ่งลงทุนเพื่อเสริมความแข็งแกร่งของชาติสหรัฐฯ ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การเสริมสร้างเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติและการรักษาความเป็นผู้นำโลก 2) การลงทุนในการแข่งขันทางเทคโนโลยีที่จะมีผลต่อระบบความมั่นคงและเศรษฐกิจ 3) การลงทุนต่อชาวอเมริกัน โดยปกป้องคุ้มครองคนอเมริกันให้มั่งคั่งร่ำรวย และปกป้องผลประโยชน์ทั้งต่อสหรัฐฯ และประเทศพันธมิตร และ 4) การเสริมสร้างความแข็งแกร่งของประชาธิปไตย โดยปกป้องประชาธิปไตยอันเป็นรากฐานวิถีชีวิตคนอเมริกันโดยสหรัฐฯ มองว่าคุณภาพของประชาธิปไตยจะสะท้อนมาสู่ความเข้มแข็งในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการเป็นผู้นำโลก

• สหรัฐฯ มุ่งเอาชนะจีนและจำกัดการเคลื่อนไหวของรัสเซีย โดยให้ความสำคัญต่อจีนเป็นอันดับแรก เพราะเป็นคู่แข่งประเทศเดียวที่ต้องการเปลี่ยนระเบียบโลกและมีอิทธิพลมากขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจ การทูต การทหาร และเทคโนโลยี โดยเฉพาะในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกและความเป็นผู้นำโลก (the world’s leading power) ที่จะเกื้อหนุนระบอบอำนาจนิยม โดยใช้พลังอำนาจทางเศรษฐกิจบีบบังคับประเทศอื่น ๆ ซึ่งสหรัฐฯ พยายามอยู่ร่วมกับจีน “อย่างสันติ” และมุ่งจัดการการแข่งขัน “อย่างมีความรับผิดชอบ” สำหรับรัสเซีย สหรัฐฯ มองรัสเซียเป็น “ภัยคุกคามซึ่งหน้า” ที่มีผลต่อระเบียบโลก

• สำหรับยุทธศาสตร์ต่อภูมิภาคนั้น สหรัฐฯ ให้ความสำคัญในการส่งเสริมยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง กระชับพันธมิตรกับยุโรป ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยและความเจริญรุ่งเรืองในโลกตะวันตก สนับสนุนการลดระดับและบูรณาการในตะวันออกกลาง สร้างความร่วมมือระหว่างสหรัฐฯ-แอฟริกาในศตวรรษที่ 21 รักษาความสงบสุขของมหาสมุทรอาร์กติก และปกป้องมหาสมุทร อากาศ และอวกาศ

ผลกระทบต่อไทย

1) การแข่งขันทางภูมิยุทธศาสตร์ ระหว่างยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (The Free and Open Indo-Pacific Strategy หรือ FOIP) ส่งผลให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เป็นพื้นที่ของการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างวิสัยทัศน์แบบเสรีและแบบเผด็จการ ในขณะที่จีนก็มีความพยายามขยายอิทธิพลผ่านโครงการความริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ที่กลายเป็นแพลตฟอร์ม ซึ่งทั้งโลกจับตามอง ซึ่งจีนก็หวังผลกับโครงการนี้อย่างยิ่ง เพื่อจะให้เป็นแรงขับเคลื่อนการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่ออาเซียนและไทย และไทยอาจแสวงหาผลประโยชน์จากทั้งสองประเทศ

2) การลงนามในสนธิสัญญาการป้องกันร่วมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia Collective Defense Treaty) ในปี 2497 (หรือที่เรียกว่ากติกามะนิลา: Manila Pact) ทำให้ไทยเป็น 1 ใน 5 พันธมิตรด้านการป้องกันประเทศของสหรัฐฯ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ ไทย และออสเตรเลีย)จนปัจจุบัน ที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ การฝึกคอบร้า โกลด์ (Cobra Gold) การฝึกร่วมทางการทหารอื่น ๆ การเยือนของอากาศยานและเรือรบในแต่ละปี โครงการช่วยเหลือทางการแพทย์ (Foreign Military Sales) และโครงการการศึกษาและฝึกอบรมทางการทหาร ที่มีความแข็งแกร่ง และความร่วมมือด้านความมั่นคงในรูปแบบอื่น ๆ ที่ยังประโยชน์ร่วมกัน เพื่อรับมือกับความท้าทายด้านความมั่นคงที่มีร่วมกัน และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานร่วมกันและสอดคล้องกันระหว่างสหรัฐฯ และไทย ดังนั้น ความพยายามในการแข่งขันของสหรัฐฯ ต่อจีน ทำให้ไทยต้องรักษาท่าทีและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างระมัดระวัง ซึ่งสหรัฐฯ ให้ความสำคัญยิ่งกับความท้าทายและการป้องปรามจีนในภูมิภาคนี้ จึงส่งผลกระทบต่อไทยโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

1) ไทยควรดำเนินความสัมพันธ์กับมหาอำนาจทั้งสหรัฐฯ และจีนผ่านอาเซียน โดยใช้กลไกความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) อันเป็นหลักการสำคัญในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศภายนอกภูมิภาค ซึ่งยุทธศาสตร์ความมั่นคงของสหรัฐฯ ฉบับนี้ได้ระบุอย่างชัดเจนว่า สนับสนุนการแก้ไขปัญหา โดยใช้ความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน

2) ไทยควรสวนทางที่และรักษาดุลอำนาจกับทั้งฝ่ายสหรัฐฯ และจีน โดยไม่เลือกข้าง และแสวงหาประโยชน์จากความสัมพันธ์อันดีจากทั้งสองฝ่ายเพื่อสร้างอำนาจต่อรองและไม่ตกเป็นเครื่องมือหรือตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของชาติใดชาติหนึ่ง อันจะมุ่งเพื่อผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

3) ไทยต้องมีการคิดเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือต่อสถานการณ์การแข่งขันระหว่างมหาอำนาจ โดยต้องรู้เท่าทันภูมิรัฐศาสตร์-ความมั่นคง และต้องสร้างความแข็งแกร่งจากภายใน และแสวงหาความร่วมมือจากชาติสมาชิกอาเซียน เพื่อลดแรงกดดันจากภายนอก

บอร์ดเกม (Board Game) คืออะไร?

บอร์ดเกม หรือ เกมกระดาน คือ เกมที่มีแผ่นกระดาน ตัวหมาก หรือ ลูกเต๋าประกอบ มีผู้เล่นอย่างน้อยสองคนขึ้นไปมีกฎกติกาการเล่นตั้งแต่ง่ายไปจนถึงขั้นการใช้กลยุทธ์ที่ซับซ้อน ซึ่งผู้เล่นต้องวางแผนเพื่อร่วมมือหรือแข่งขันกัน ตัวอย่างเช่น เกมเศรษฐี หมากกรุก หมากฮอส และหมากล้อม เป็นต้น ซึ่งมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะทางด้านความคิดแบบมีเหตุมีผล การจัดการด้านอารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ตลอดจนการวางแผน เพื่อการเป็นผู้ชนะ

‘Patani Colonial Territory’ Board Game

- บอร์ดเกมที่ผลิตโดยกลุ่ม Chachiluk (จะจิลู) ร่วมกับสำนักพิมพ์ KOPI และได้รับทุนสนับสนุนจาก Common School ภายใต้มูลนิธิธนะก้าวหน้า
- ผู้เกี่ยวข้อง

กลุ่ม Chachiluk จัดทำเพจเฟซบุ๊ก ชื่อ “Chachiluk Board Game” เพื่อนำเสนอเรื่องราวของรัฐปัตตานีผ่านบอร์ดเกมที่สร้างขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมบอร์ดเกม “Patani Colonial Territory” ซึ่งคำว่า “Chachiluk” เป็นชื่อการละเล่นพื้นบ้านของเด็ก ๆ ในพื้นที่รัฐปัตตานี

สำนักพิมพ์ KOPI จัดทำหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้ภาษาไทย และภาษามลายูในการสื่อสารกับสมาชิกในเพจ

มูลนิธิธนะก้าวหน้า เป็นองค์กรเอกชนในสังกัดคณะก้าวหน้า ใช้พื้นที่ในสื่อ Online เป็นตลาดวิชาการอนาคตในชื่อ Common School ซึ่งหมายถึง สถานที่หรือพื้นที่เพื่อการศึกษาที่มุ่งทำงานทางความคิด เปลี่ยนแปลงจิตสำนึกของผู้คนสำหรับสามัญชนคนทั่วไปและเป็นของทุกคน ได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน (แต่เนื้อหาสื่อต่างๆ ในตลาดวิชาการ มีนัยที่แฝงความหมิ่นเหม่และเป็นประเด็นอ่อนไหวต่อสถาบันหลักของชาติ)

เป้าหมายของบอร์ดเกมนี้ เพื่อเผยแพร่ ส่งต่อประวัติศาสตร์ของรัฐปัตตานี ช่วงการถูกผนวกเข้ากับ “ราชอาณาจักรสยาม” ไม่ให้หายไป และกระตุ้นเตือนความทรงจำ ผ่านการลำดับเหตุการณ์

เนื้อหาและรูปแบบของบอร์ดเกม

รัฐปัตตานี (Patani) คือพื้นที่ที่ครอบคลุมจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และบางอำเภอในจังหวัดสงขลา ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู และมุสลิม รัฐปัตตานีเคยรุ่งเรืองเมื่อสี่ร้อยปีก่อนจะถูกสยามยึดครองในช่วงต้นของยุครัตนโกสินทร์ และแบ่งพื้นที่สืบต่อมาเป็นจังหวัดต่างๆ ของภาคใต้ในปัจจุบัน

การ์ดเกม “Patani Colonial Territory” เป็นเกมรูปแบบไพ่การ์ด โดยผู้เล่นต้องลำดับเหตุการณ์ช่วงระหว่างการพัฒนาปัตตานีเข้ากับสยาม โดยใช้การ์ดที่มี 4 สี ตามชื่อราชินีของปัตตานี ราชวงศ์ศรีวังสา ที่มีชื่อเป็นสี คือ เขียว น้ำเงิน ม่วง และเหลือง มีการจัดจำนวน 52 แผ่น

ส่วนวิเคราะห์

เนื้อหาของบอร์ดเกม มีบางเหตุการณ์ที่เป็นประเด็นอ่อนไหว และไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือบันทึกทางประวัติศาสตร์ฉบับอื่นๆ เช่น เรื่องเอ็นร้อยหวาย เป็นการผลิตซ้ำเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่จะถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น กระตุ้นให้เกิดความเกลียดชัง การจดจำประวัติศาสตร์ที่ผิดเพี้ยนไปจาก

ความเป็นจริง และอาจนำไปสู่การแบ่งแยกดินแดนรูปแบบและวิธีการเล่นของบอร์ดเกม เป็น Play and Learn ที่มีผลต่อ Long Term Memory ซึ่งจะทำให้ผู้เล่นจดจำเนื้อหาในการ์ดได้ดีในระยะยาว หากข้อมูลที่รับรู้นั้นเป็นประวัติศาสตร์หรือข้อมูลที่ผิดเพี้ยน หรือบิดเบือนไปจากความเป็นจริง การจดจำนั้นก็ผิดเพี้ยนไปด้วย ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้เล่นมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเจ้าหน้าที่และหน่วยงานภาครัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่การแสดงความคิดเห็นของนักวิชาการ ให้ความหวังโยนข้อเท็จจริงของเนื้อหา กระทั่งเป็นประเด็นที่ถูกกล่าวถึงมากในสื่อสังคม Online จึงเป็นหนึ่งในกลไกตรวจสอบและเฝ้าระวังทางสังคมที่ช่วยยับยั้งการสร้างข้อมูลและชุดความคิดที่ไม่ถูกต้องสู่เยาวชนและสังคม อีกทั้งอาจส่งผลให้บอร์ดเกมนี้ไม่เป็นที่แพร่หลายมากนักการที่เพจ Common School ภายใต้มูลนิธิธนะก้าวหน้าให้การสนับสนุนบอร์ดเกมที่เกี่ยวพันกับประเด็นข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเป็นเรื่องที่น่าจับตามอง เนื่องจากเพจ Common School มีจำนวนสมาชิกและผู้ติดตามจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ การเผยแพร่เนื้อหาลักษณะดังกล่าวอาจเป็นการสร้างแนวร่วมมวลชนที่คิดต่าง และฐานเสียงทางการเมือง

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานภาคการศึกษา ภาคความมั่นคง และภาคเทคโนโลยีสารสนเทศ

- ควรประสานความร่วมมือตรวจสอบเนื้อหาในไพ่การ์ดทั้ง 52 ใบ เพื่อความถูกต้องทางประวัติศาสตร์และความสงบสุขในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหว โดยเฉพาะพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- ควรมีการชำระประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้งประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและประวัติศาสตร์กับประเทศเพื่อนบ้านให้เป็นชุดเดียวกัน โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ความขัดแย้ง เพื่อส่งเสริมให้คู่ขัดแย้งมีความเข้าใจที่ตรงกัน ลดทัศนคติด้านลบ มีมุมมองที่ดีต่อกัน และเยาวชนรุ่นหลังรับรู้ในสิ่งที่ถูกต้อง

ภาคความมั่นคง

- ควรขยายผลติดตามกิจกรรมของเพจ Common School และมูลนิธิธนะก้าวหน้า เนื่องจากวัตถุประสงค์ของเพจเป็นการสนับสนุนแนวความคิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเมืองการปกครองของไทย ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ซึ่งอาจนำมาซึ่งความแตกแยกในสังคม

หน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

- ควรปรับวิธีการคิดและการแก้ปัญหาให้ทันสมัยเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้รับข้อมูลนั้นและสามารถรับมือกับกลุ่มผู้เห็นต่างได้
- เนื่องจากแนวความคิดและอุดมการณ์ของนักการเมืองทุกระดับมีความสำคัญต่อการสร้างความสามัคคีและความมั่นคงในประเทศ ดังนั้นหากสามารถปรับให้มีบรรทัดฐานร่วมกันจะส่งผลต่อการพัฒนาและความสงบสุขของสังคมได้

Reference: <https://theboardgameguide.com/types-of-board-games>

<https://www.facebook.com/commonschoolth/>

<https://www.facebook.com/KOPIBOOKS/>

ทุนจีนสีเทาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ฉบับที่ 8/66 (6-9 ธ.ค. 65)

ในหัวข้อมา มีการจับกุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุนจีนสีเทาในประเทศไทย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จึงขอเสนอภาพรวมความเคลื่อนไหว และที่มาของทุนจีนสีเทา ดังนี้

ทุนจีนสีเทาได้แพร่กระจายสู่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องมาจากแรงผลักดัน (Driving Forces) สำคัญ 4 ประการคือ

1. การเล่นเกมพนันในประเทศจีนถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงการห้ามมีบ่อนคาสิโน และคาสิโนออนไลน์
2. ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องการดึงดูดเงินลงทุนและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทำให้บางประเทศในอาเซียนมีการผ่อนคลายนโยบาย เช่น ลาว กัมพูชา เมียนมา และฟิลิปปินส์ อนุญาตให้มีบ่อนคาสิโน และอนุญาตให้ชาวต่างชาติสามารถเล่นเกมพนันได้ จึงเป็นแรงดึงดูดทุนบ่อนคาสิโน และนักท่องเที่ยว/นักพนันชาวจีน
3. สถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19 ส่งผลกระทบต่อการเดินทางข้ามแดนของนักท่องเที่ยว/นักพนันชาวจีน ส่งผลให้มีการปรับตัวเป็นคาสิโนออนไลน์มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
4. การปราบปรามบ่อนคาสิโนอย่างจริงจังของรัฐบาลจีนส่งผลกระทบต่อให้มีการเคลื่อนย้ายทุนจีนสีเทาเป็นระยะๆ โดยทุนจีนสีเทาในอาเซียน อาจแบ่งออกเป็น 3 ยุค ดังนี้

➤ ยุคที่ 1 บ่อนการพนันใกล้กับพรมแดนของจีน

ในยุคนี้ ศูนย์กลางบ่อนคาสิโนตั้งอยู่ใกล้กับชายแดนจีน โดยพึ่งพาและดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวจีนให้ข้ามพรมแดนไปเล่นเกมพนันเป็นหลัก

ในฟิลิปปินส์มีการเปิดเสรีการพนันถูกกฎหมาย ทำให้ทุนจีนหลั่งไหลเข้ามารวมกลุ่มกันเรียกชื่อว่า Philippine offshore gambling operators (POGOs) ทำให้มีการจ้างงานทั้งคนจีนและคนท้องถิ่น แต่หลังจากนั้นรัฐบาลได้มีการปิดบ่อนและมีการส่งกลับ ทั้งผู้บริหารและลูกจ้างชาวจีนถึง 30,000 คน เนื่องจากได้รับแรงกดดันจากรัฐบาลจีนและบ่อนเหล่านี้ทำผิดกฎหมาย ซึ่งนาย She Zhijiang ประธานของ Yatai International Holdings Group ถูกทางการจีนพิพากษาว่า มีการทำลอตเตอรี่ออนไลน์ผิดกฎหมายที่ฟิลิปปินส์ ในปี 2557

ในลาว มีคาสิโนคิงส์โรมัน (Kings Romans) ตั้งอยู่บนเขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ แขวงบ่อแก้ว ใกล้ชายแดนไทย-ลาว ตรงข้ามอ.เชียงแสน จ.เชียงราย ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจคาสิโนที่จดทะเบียนอยู่ในฮ่องกงโดยรัฐบาลลาว ได้ให้สัมปทานในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษแก่บริษัทดอกริวคำ ด้วยพื้นที่ขนาด 102 ตารางกิโลเมตร ระยะเวลา 99 ปี ตั้งแต่ปี 2550

➤ ยุคที่ 3 บ่อนการพนันในพื้นที่อิทธิพลของชนกลุ่มน้อยในเมียนมา

หลังจากที่รัฐบาลจีนได้ร่วมมือกับรัฐบาลประเทศต่างๆ ในอาเซียนในการปราบปรามคาสิโน ส่งผลให้ทุนจีนสีเทาต้องหาสถานที่ซ่อนตัวในบริเวณพื้นที่ชายขอบในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะเมืองชเวโก๊กโก (Shwe Kokko) ประเทศเมียนมา ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตอิทธิพลของกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force: BGF) รัฐบาลกระเหรี่ยง ซึ่งรัฐบาลเมียนมาไม่ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการพื้นที่โดยตรงแสดงให้เห็นถึงช่องโหว่ในการควบคุมการเดินทางของแรงงานและนักท่องเที่ยว และการเคลื่อนย้าย

โดยมีบ่อนคาสิโนที่เมืองลา (Mong La) ในประเทศเมียนมา และบ่อนคาสิโนที่เมืองบ่อเต็น (Boten) ในประเทศลาว นอกจากนี้บ่อนการพนันในยุคนี้ต้องพึ่งพานักพนันจีนแล้ว ยังต้องพึ่งพาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านอินเทอร์เน็ตและโทรคมนาคมจากจีนอีกด้วย ซึ่งหากจีนปิดพรมแดนหรือบริการโครงสร้างพื้นฐานแล้ว จะส่งผลกระทบต่อบ่อนโดยตรง ซึ่งในปี 2548 รัฐบาลจีนได้เริ่มการปราบปรามคาสิโนที่ผิดกฎหมาย และห้ามข้าราชการเดินทางข้ามแดนไปเล่นเกมพนันที่เมืองลา รวมถึงการปิดบริการอินเทอร์เน็ตบ่อยครั้ง ตลอดจนการปิดพรมแดนที่บ่อเต็นชายแดนลาว ส่งผลให้คาสิโนหลายแห่งต้องทยอยปิดตัวลงในปี 2553

➤ ยุคที่ 2 บ่อนการพนันเกิดขึ้นทั่วเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สืบเนื่องจากปี 2555 ประธานาธิบดีจีน ได้มีนโยบายปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งได้ครอบคลุมไปถึงการพนันในเขตปกครองพิเศษ Macao นอกจากนี้ยังผ่านกฎหมายต่อต้านการฟอกเงินในปี 2559 ส่งผลให้ผู้ประกอบการคาสิโนใน Macao ย้ายไปยังประเทศที่ไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เช่น กัมพูชา และ ฟิลิปปินส์ โดยบ่อนคาสิโนในยุคนี้ได้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานและการผ่อนคลายนโยบายของประเทศเหล่านี้ โดยพัฒนาเมืองขนาดเล็กให้เติบโตขึ้นมาอย่างรวดเร็ว และทำธุรกิจคาสิโนออนไลน์

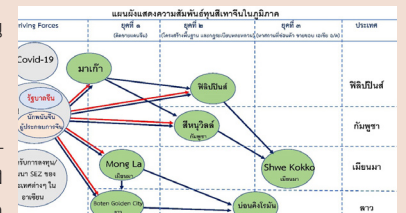
ในกัมพูชา ธุรกิจสีเทาของชาวจีนได้เข้ามาพร้อมกับการลงทุนเช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษสีหนุวิลล์ ต่อมาใน ส.ค.62 ด้วยแรงกดดันจากจีน ทำให้นายกรัฐมนตรีของกัมพูชามีนโยบายปราบปรามพนันออนไลน์ ตลอดจนมีการประสานการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายกับทางการจีน ส่งผลให้ชาวจีนปิดธุรกิจพนันออนไลน์ และย้ายออกจากเมืองสีหนุวิลล์ราว 10,000 คน ในเดือนดังกล่าว

เงินทุนข้ามแดน ระหว่างชายแดนไทย - เมียนมา ตรงข้าม อ.แม่สอด จ.ตาก ซึ่งจะทำให้พื้นที่ดังกล่าว กลายเป็นแหล่งรวมของเครือข่ายทุนสีเทาและอาชญากรข้ามชาติ

ผลกระทบต่ออาเซียนและไทย

1. การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น กัมพูชา ลาว เมียนมา โดยเฉพาะโครงการที่เป็นแหล่งรวมธุรกิจสีเทา อาจส่งผลให้เกิดอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ เช่น ฆาตกรรม ลักพาตัว ค้ายาเสพติด ค้ามนุษย์ แก๊งหลอกหลวงในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น ดังนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนควรร่วมมือกัน ในการติดตามสถานการณ์ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และร่วมกันบริหารจัดการชายแดน ตลอดจนมีมาตรการป้องกัน เพื่อเตรียมรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติที่มากับทุนจีนสีเทา

2. บ่อนคาสิโนและคาสิโนออนไลน์ในบริเวณชายแดนประเทศเพื่อนบ้านที่ติดกับประเทศไทย มีแนวโน้มเติบโตมากขึ้น ด้วยแรงผลักดัน (Driving Forces) ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะนำมาซึ่งความท้าทายใหม่ รวมถึงอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งมิติทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคง ซึ่งไทยควรให้ความสำคัญในการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และการบูรณา

ประเทศจีนเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของตะวันออกกลางโดยเฉพาะในด้านพลังงาน ซึ่งหลายประเทศในภูมิภาคมีการลงนามข้อตกลงหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านกับรัฐบาลจีน เช่น ซาอุดีอาระเบีย, อียิปต์ และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเจรจาข้อตกลงนิวเคลียร์อิหร่าน อีกทั้งในช่วงต้นปี 2565 ที่ผ่านมา คณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าวอาหรับ หรือ GCC (Gulf Cooperation Council) ได้มีการเจรจาข้อตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างจีนกับ GCC ในการลงนามรับรองแผนการปฏิบัติงานเพื่อการหารือเชิงยุทธศาสตร์ในอีก 3 ปีข้างหน้า ซึ่ง รศ.หวัง จิน อาจารย์ประจำสถาบันตะวันออกกลางศึกษา มหาวิทยาลัยอินโอรส์ตของจีน ระบุว่ารัฐในอ่าวอาหรับกำลังเดินทางสู่ความสัมพันธ์กับจีนให้แน่นแฟ้น แม้จะรู้ว่า สหรัฐฯ กำลังจับตาดูการเติบโตของจีนในตะวันออกกลางอยู่ก็ตาม ขณะที่นักวิชาการจากสถาบัน Lau China, King College ของสหราชอาณาจักรให้ความเห็นถึงการสานสัมพันธ์นี้ว่า เกิดจากการที่จีนต้องการแรงสนับสนุนจากชาติในตะวันออกกลางและภูมิภาคแอฟริกาเหนือ (MENA) ซึ่งประเทศเหล่านี้ไม่แทรกแซงกิจการภายในประเทศของจีน¹

ล่าสุดเมื่อวันที่ 7 ธ.ค.65 ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้เดินทางเยือนซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการ นอกจากจะเป็นการเดินทางออกนอกประเทศครั้งที่ 3 ของ ปธน.สี จิ้นผิง แล้ว ยังเป็นการกลับไปเยือนซาอุดีอาระเบียเป็นครั้งแรกในรอบ 6 ปี ในห้วงที่ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯกับซาอุดีอาระเบียกำลังระส่ำระสาย อีกทั้งเหตุการณ์ที่ทำให้หน้าจับตามองมากขึ้นไปอีกก็คือ การเยือนครั้งนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของการประชุมสุดยอดจีน-คณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าวอาหรับ (GCC) ซึ่ง ปธน.สี จิ้นผิง ได้กล่าวสุนทรพจน์ในที่ประชุมด้วยหัวข้อ “การสานต่อความสำเร็จจากอดีตและการร่วมสร้างอนาคตอันสดใสของความสัมพันธ์จีน-คณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าวอาหรับ”¹ ซึ่งหมายถึง โอกาสในการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับประเทศในตะวันออกกลางจะสูงขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

สาระสำคัญจากการเยือนซาอุดีอาระเบีย ของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง

- การเข้าเฝ้าสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งซาอุดีอาระเบีย เพื่อลงนามร่วมกันในเอกสาร “ความตกลงการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์แบบรอบด้าน” เป็นการพบปะเพื่อหาข้อตกลงในระดับประมุขแห่งรัฐ โดยจะจัดการประชุมในทุก ๆ 2 ปี ซึ่งในปีนี้รัฐบาลได้จัดรัฐพิธีต้อนรับ ปธน.สี จิ้นผิง อย่างยิ่งใหญ่ สมเกียรติและใกล้ชิดกว่าการต้อนรับผู้นำประเทศอื่นๆ ก่อนหน้านี้
- การยกระดับความร่วมมือด้านพลังงาน ซึ่งซาอุดีอาระเบียส่งออกน้ำมันดิบไปยังจีน เป็นสัดส่วนสูงกว่า 43 % ของปริมาณน้ำมันดิบทั้งหมดที่จีนนำเข้าจากต่างประเทศ ทำให้ซาอุดีอาระเบียกลายเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุดของจีน การลงนามร่วมกันใน MOU ทั้งสิ้น 34 ฉบับในประเด็นด้านพลังงานสีเขียว เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการระบบคลาวด์ อวกาศ การคมนาคม การก่อสร้าง ภาษา วัฒนธรรม เป็นต้น โดยข้อตกลงทั้งหมดมีมูลค่าสูงถึง 30,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 1.04 ล้านล้านบาท)
- การลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ให้บริษัทหัวเว่ย เทคโนโลยีเป็นผู้พัฒนาระบบคลาวด์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการก่อสร้างศูนย์ปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในเมืองใหญ่ของซาอุดีอาระเบีย

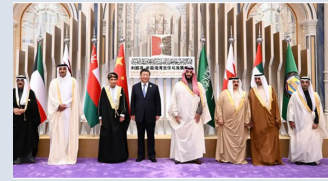
สาระสำคัญจากการประชุมการประชุมสุดยอดจีน-รัฐอาหรับ²

- การยกระดับ “การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์แบบรอบด้าน” ระหว่างจีนกับรัฐอาหรับเป็นตัวอย่างของความร่วมมือใต้-ใต้ (South-South

Cooperation) ในการแสวงหาความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

• **การสานต่อมิตรภาพจีน-อาหรับ:** การไม่แบ่งแยกและการเรียนรู้ซึ่งกันและกันเป็นค่านิยมสำคัญที่แฝงอยู่ในมิตรภาพของทั้งสองฝ่าย การเรียนรู้ภูมิปัญญาจากอารยธรรมอันเก่าแก่ของกันและกัน และร่วมกันส่งเสริม “สันติภาพ ความปรองดอง ความสมบูรณ์ และความจริง”

• **แสวงหาการพัฒนาร่วมกัน:** มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งสองฝ่าย และส่งเสริมความร่วมมือคุณภาพสูงภายใต้โครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative หรือ BRI) ภายใต้กลไกความร่วมมือ 17 กลไกตามกรอบการประชุมความร่วมมือจีน-รัฐอาหรับ และใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของตน เพื่อสร้างพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาด้านต่างๆ

ส่วนวิเคราะห์

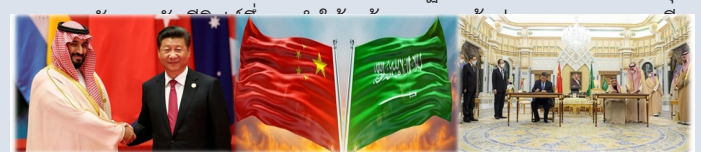
• การต้อนรับ ปธน.สี จิ้นผิง ที่ฝ่ายซาอุดีอาระเบีย จัดขึ้น เป็นรัฐพิธีที่จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ แต่มีความอบอุ่นใกล้ชิดมากกว่าการต้อนรับ ปธน.โจ ไบเดน แห่งสหรัฐฯ ก่อนหน้านั้น เป็นสัญญาณของการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค และแนวโน้มที่อำนาจต่อรองจะไม่ได้ขึ้นอยู่กับประเทศมหาอำนาจ ดังจะเห็นได้จากที่ซาอุดีอาระเบียให้บริษัทหัวเว่ย เทคโนโลยี เป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีในประเทศ แม้ว่าสหรัฐฯ จะเพียงยกระดับการคว่ำบาตรต่อหัวเว่ยและพยายามขัดขวางไม่ให้ตะวันออกกลางใช้เทคโนโลยีของจีน เป็นต้น

• ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ และซาอุดีอาระเบีย ในกรณีความของมกุฎราชกุมาร MBS เป็นประเด็นตึงเครียดอีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้หลายประเทศในตะวันออกกลางมองว่า สหรัฐฯกำลังถอนตัวออกห่างมากขึ้นเรื่อย ๆ และหันเหความสนใจไปยังภูมิภาคอื่นแทน ในขณะที่จีน กำลังแสดงความชัดเจนในความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ มากขึ้น

• การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ของหลายประเทศในตะวันออกกลาง เช่น Saudi Vision 2030 Qatar National Vision 2030 และ Stanford Iran 2040 Project เป็นการปรับบทบาทโดยไม่ยึดติดกับข้อพิพาทระหว่างสหรัฐฯ กับ จีน หรือมหาอำนาจโลกที่เป็นผลดีต่อภูมิภาค เพราะจากการเป็น “ฝ่ายตั้งรับ” ตะวันออกกลางจะพลิกเกมสู่การเป็น “ฝ่ายรุก” ที่ “ไม่จำเป็นการเลือกข้าง แต่ต้องเลือกประเด็นที่จะเป็นผลประโยชน์ของประเทศหรือภูมิภาค”

ข้อเสนอแนะ

- การปรับบทบาทเพื่อรักษาสมดุลระหว่างสหรัฐฯ กับ จีน ในภูมิภาคตะวันออกกลาง เป็นตัวอย่างที่อาเซียนอาจนำมาใช้ในการรักษาสมดุลของมหาอำนาจในภูมิภาคได้เช่นกัน โดยไม่จำเป็นต้องเลือกข้างชาติใดชาติหนึ่ง
- ความสัมพันธ์ทางการทูตของไทยและความร่วมมือด้านต่าง ๆ ที่มีกับซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นกลุ่มชนชาติมุสลิมเหมือนกัน อาจเป็นผลดีต่อการพัฒนาพื้นที่ จชต.ให้มีความเจริญ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และลดปัญหาด้านความมั่นคงลงได้ โดยการมุ่งเน้นที่การผลิตและส่งออกสินค้าและบริการฮาลาล (Halal) ไปยังตะวันออกกลางซึ่งเป็นตลาดฮาลาลใหญ่ของโลก
- อาเซียนควรสานต่อความสัมพันธ์กับตะวันออกกลาง และจีน ด้วยการสร้างความร่วมมือแบบทวิภาคีทั้งในด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีการเดินทางโครงการ Belt and Road Initiative (BRI) ของจีนในตะวันออกกลาง อาจจะเป็นการเชื่อมต่อกับโครงสร้างพื้นฐานที่จีนสามารถไปลงทุน

¹ สหรัฐฯระงับ! โดนเท กลุ่มประเทศตะวันออกกลางแห่ขบจีน หนีถูกบีบ. <https://truthforyou.com/83133/>

² https://www.xinhua.com/high/325491_20221210

³ CGTN: การประชุมสุดยอดจีน-รัฐอาหรับ สานต่อมิตรภาพดั้งเดิม ส่งเสริมประชาคมที่มีอนาคตร่วมกันและใกล้ชิดกันมากขึ้น <https://www.thaipr.net/general/3279461> และ <https://news.cgtn.com/news/2022-12-10/China-Arab-summit-fosters-closer-community-with-shared-future-1fCSHo3ndzq/index.htm>

สถานการณ์ระดับโลก

1. ขั้วมหาอำนาจ

1.1 สหรัฐฯ

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ ร.ท.หญิง ภิญญา อุไรรัตน์

สถานการณ์ของสหรัฐอเมริกา ด้านความมั่นคงภายในประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในห้วงเดือน ต.ค. - พ.ย.65 มีประเด็นความเคลื่อนไหวสำคัญ สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศฉบับใหม่ของสหรัฐฯ เน้นย้ำภัยคุกคามจากจีนและรัสเซีย อ้างถ้อยแถลงของนายลอยด์ ออสติน รมว.กท.สหรัฐฯ เมื่อ 27 ต.ค.65 ว่า สหรัฐฯ ประกาศใช้ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศฉบับใหม่จากการเผชิญภัยคุกคามที่ท้าทายเพิ่มขึ้นจากจีนและภัยคุกคามที่เกิดขึ้นแบบฉับพลันจากรัสเซีย จากการที่จีนเป็นคู่แข่งสำคัญของสหรัฐฯ และความพยายามเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ขณะที่ความก้าวร้าวของรัสเซียเป็นภัยคุกคามต่อผลประโยชน์และค่านิยมของสหรัฐฯ ในทันที โดย

เฉพาะอย่างยิ่งการทำสงครามกับยูเครนอย่างไม่ระวัง ถือเป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรงที่สุดต่อความมั่นคงของยุโรปนับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้กองกำลังสหรัฐฯ กำลังเผชิญบททดสอบที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ สหรัฐฯ จะยังคงสนับสนุนการป้องปรามการรุกรานของรัสเซียต่อผลประโยชน์ของชาติที่สำคัญของสหรัฐฯ ซึ่งรวมถึงการร่วมมือกับพันธมิตรตามสนธิสัญญา โดยเฉพาะกับ NATO และพันธมิตรหลักอื่นๆ

สหรัฐฯ เข้มงวดการส่งออกเพื่อจำกัดการเข้าถึงเทคโนโลยีเซมิคอนดักเตอร์ต่อจีน รายงานเมื่อ 8 ต.ค.65 พณ.สหรัฐฯ ประกาศมาตรการควบคุมและจำกัดการเข้าถึงเทคโนโลยีเซมิคอนดักเตอร์โดยมีเป้าหมายเฉพาะต่อจีน โดยมาตรการดังกล่าวจำกัดการส่งออกเทคโนโลยีเซมิคอนดักเตอร์ขั้นสูง การห้ามขายเครื่องมือสำหรับผลิตชิปให้จีน จำกัดการเข้าถึงชิปที่ใช้ใน Super-computer และปัญญาประดิษฐ์ (AI) รวมถึงเทคโนโลยีผลิตชิปที่มีขนาด 14 นาโนเมตรหรือรุ่นที่ขีดความสามารถสูงกว่า รวมถึงข้อกำหนดและแนวทางที่บังคับใช้กับเฉพาะบางบริษัท เช่น บริษัทเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ Nvidia Corp. และ Advanced Micro Devices Inc. ของสหรัฐฯ ไว้ รวมถึงจะขยายขอบเขตการดำเนินมาตรการไปยังบริษัทต่างชาติ ซึ่งขายสินค้าที่ผลิตโดยเทคโนโลยีของสหรัฐฯ (Foreign-produced direct product rule) ให้แก่บริษัทจีน อนึ่ง รัฐบาลสหรัฐฯ กังวลว่าจีนจะใช้ Super-computer เพื่อปรับปรุงการคำนวณต่าง ๆ ในการออกแบบอาวุธและทดสอบอาวุธนิวเคลียร์ รวมถึงระบบขีปนาวุธอื่น ๆ รวมถึงเพื่อวิเคราะห์ผลการสู้รบ

สหรัฐฯ ประกาศห้ามนำเข้าและจำหน่ายอุปกรณ์สื่อสารที่ผลิตจากจีน รายงานเมื่อ 26 พ.ย.65 คณะกรรมการกลางกำกับดูแลกิจการสื่อสารของสหรัฐฯ (U.S. Federal Communications Commission-FCC) ประกาศห้ามจัดจำหน่ายและการนำเข้าอุปกรณ์สื่อสารและเฝ้ารังทุกประเภทที่ผลิตโดยบริษัทของจีน 5 แห่ง ได้แก่ บริษัท Huawei Technologies บริษัท ZTE บริษัท Dahua Technology Co. บริษัท Hangzhou Hikvision Digital Technology Co.Ltd. และ บริษัท Hytera Communications Corp.Ltd. รวมถึงระงับการออกใบอนุญาตใหม่ให้กับบริษัทดังกล่าว เพื่อปกป้องความมั่นคงของสหรัฐฯ และประชาชนชาวอเมริกันจากความเสียหายการถูกติดตามและจารกรรมข้อมูลโดยจีน แนวปฏิบัติดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องจากการตรวจสอบของ FCC ตั้งแต่ มี.ค.65 ตามกฎหมายของสหรัฐฯ ประกาศข้างต้นของสหรัฐฯ มีขึ้นหลังจากโฆษก กต.จีน กล่าวให้สหรัฐฯ ยุติการนำประเด็นด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาเกี่ยวพันกับ

การเมือง เพื่อขัดขวางธุรกิจของจีน และว่าการดำเนินการตามอำเภอใจของสหรัฐฯ จะส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่การผลิตโลก หลังจากทีสหรัฐฯ มีแผนจะปรับร่างกฎหมายความมั่นคงสหรัฐฯ ปี 2566 (National Defense Authorization Act-NDAA) ซึ่งมีเนื้อหาห้ามหน่วยงานสังกัดรัฐบาลสหรัฐฯ ทำธุรกิจกับจีน

กท.สหรัฐฯ ห่วงกังวลการขยายศักยภาพทางทหารของจีนจะสร้างผลกระทบต่อภูมิภาค รายงานเมื่อ 30 พ.ย.65 โดย กท.สหรัฐฯ ระบุว่าเมื่อปี 2564 กองทัพปลดปล่อยประชาชน (PLA) ของจีน ยิงทดสอบขีปนาวุธรวม 135 ลูก ซึ่งมากกว่าการทดสอบของประเทศอื่น ๆ ในโลกรวมกัน พร้อมประเมินด้วยว่า การที่จีนเร่งพัฒนาและสั่งสมหัวรบอาวุธนิวเคลียร์ในปัจจุบันจะทำให้จีนมีหัวรบนิวเคลียร์สะสม 1,500 ลูกภายในปี 2578 (สหรัฐฯ มีหัวรบนิวเคลียร์สะสมประมาณ 3,800 ลูก) นอกจากนี้ กท.สหรัฐฯ คาดการณ์ด้วยว่า จีนจะแสดงท่าทีและดำเนินกิจกรรมในกิจการระหว่างประเทศอย่างแข็งกร้าวมากขึ้น จนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาค โดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรมรุกคืบในทะเลจีนใต้ ความพยายามควมรวมได้หัวนเข้ากับจีนให้ได้ภายในปี 2570 การกระชับความร่วมมือทางทหารกับรัสเซีย รวมถึงการขยายฐานทัพในต่างประเทศ ครอบคลุมจีบูตีในแอฟริกา กัมพูชา ทาจิกิสถาน และเคนยา

สหรัฐฯ กับไต้หวัน กำหนดหารือด้านการค้าครั้งแรกภายใต้กรอบความริเริ่มสหรัฐฯ-ไต้หวัน รายงานเมื่อ 3 พ.ย.65 จากการหารือด้านการค้าภายใต้กรอบความริเริ่มสหรัฐฯ-ไต้หวัน (United States-Taiwan Initiative) จัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ 8-9 พ.ย.65 ที่นครนิวยอร์ก โดยมีเป้าหมายบรรลุข้อตกลงทางการค้าระหว่างกันก่อนการเป็นเจ้าภาพการประชุมผู้นำเอเปคของสหรัฐฯ ใน พ.ย.66 ทั้งนี้ ข้อริเริ่มดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อ มิ.ย.65 ภายหลังจากไต้หวันไม่อยู่ใน 14 ประเทศสมาชิกกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Economic Framework-IPEF) ที่สหรัฐฯ ตั้งขึ้นเพื่อแข่งขันกับจีน

สหรัฐฯ ระบุจะปกป้องฟิลิปปินส์จากกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ อ้างถ้อยแถลงของ นางคามาลา แฮร์ริส รองประธานาธิบดีสหรัฐฯ ระบุภายหลังการพบปะหารือกับประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ ระหว่างการเยือนฟิลิปปินส์ เมื่อ 22 พ.ย.65 โดยยืนยันความมุ่งมั่นของสหรัฐฯ ในการปกป้องฟิลิปปินส์จากกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้กับจีน ซึ่งเป็นไปตามสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันฉบับปี 2494 ซึ่งระบุให้ประเทศพันธมิตรต้องช่วยปกป้องอีกฝ่ายหนึ่งหากถูกโจมตี พร้อมเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ยืนหยัดต่อสู้เพื่อบูรณาภาพแห่งดินแดน การค้าที่ปราศจากการขัดขวาง และเสรีภาพในการเดินเรือและการบินข้ามน่านน้ำที่เป็นข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ ซึ่งถูกท้าทายโดยจีน ขณะที่สหรัฐฯ ยินดีให้การสนับสนุนการแก้ไขข้อพิพาทโดยสันติ รวมทั้งมีแผนจะรณรงค์ให้นานาชาติร่วมกันต่อต้านพฤติกรรมที่ขาดความรับผิดชอบในน่านน้ำพิพาทดังกล่าว ทั้งนี้ จีนได้แจ้งเตือนสหรัฐฯ ไม่ให้เข้ามาแทรกแซงปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ ที่จีนมองว่าเป็นข้อพิพาทของชาวเอเชีย พร้อมเน้นย้ำว่าการส่งกองกำลังลาดตระเวนทั้งทางเรือและทางอากาศ รวมทั้งการจัดซ้อมรบของสหรัฐฯ ในน่านน้ำที่เป็นข้อพิพาท ถือเป็น การเสริมกำลังทางทหารในทะเลจีนใต้อันเป็นภัยคุกคามต่อจีน

สหรัฐฯ ยืนยันว่าจะปกป้องเกาหลีใต้อย่างเต็มที่ รวมถึงการนำอาวุธนิวเคลียร์มาใช้ เมื่อ 20 ต.ค.65 รายงานคำกล่าวของ นาย Vedant Patel รองโฆษก กต.สหรัฐฯ ระบุว่า สหรัฐฯ จะปกป้องเกาหลีใต้อย่างเต็มที่ ซึ่งรวมถึงการนำอาวุธนิวเคลียร์มาใช้ ท่ามกลางความเป็นไปได้ที่เกาหลีเหนือจะทดลองนิวเคลียร์ในอนาคตอันใกล้ อย่างไรก็ตาม นาย Patel ไม่ได้กล่าวถึงความจำเป็น ในการนำอาวุธนิวเคลียร์ของสหรัฐฯ เข้าประจำการณ เกาหลีใต้ นอกจากนี้ นาย Patel ยืนยันว่า สหรัฐฯ ยังเชื่อมั่นว่าการเจรจาจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การปลดอาวุธนิวเคลียร์บนคาบสมุทรเกาหลี นอกจากนี้ สหรัฐฯ จะใช้กำลังทหารเต็มรูปแบบเพื่อปกป้องพันธมิตรจากภัยคุกคามของเกาหลีเหนือ รายงานเมื่อ 25 ต.ค.65

อ้างอิงแถลงของนาง Wendy Sherman รมช.กต.สหรัฐฯ ในการประชุม ประเด็นการรับมือภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือร่วมกับนาย Cho Hyungdong รมช.กต.เกาหลีใต้ ที่ สอท.เกาหลีใต้ ประจำกรุงโตเกียว/ญี่ปุ่น ว่า สหรัฐฯ ประณามการยิงขีปนาวุธของเกาหลีเหนือเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการ ยั่วให้เกิดการตอบสนองทางการทหาร พร้อมระบุสหรัฐฯ จะปกป้อง พันธมิตรอย่างเต็มที่ตามขีดความสามารถ ทั้งการใช้อาวุธสงคราม อาวุธ นิวเคลียร์และขีปนาวุธ นอกจากนี้ รมช.กต.เกาหลีใต้ ยังได้แสดงความกังวล ถึงนโยบายอาวุธนิวเคลียร์ใหม่ของเกาหลีเหนือที่ดำเนินการเมื่อ ก.ย.65 ว่ามีความเป็นไปได้ที่เกาหลีเหนือจะใช้อาวุธนิวเคลียร์โดยพลการ เพิ่มความ ตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลี

สหรัฐฯ กับเกาหลีใต้หารือการส่งเสริมความร่วมมือในอุตสาหกรรม เซมิคอนดักเตอร์ รายงานเมื่อ 1 ธ.ค.65 อ้างแถลงการณ์ของกระทรวง การค้า อุตสาหกรรม และพลังงานของเกาหลีใต้ว่า เกาหลีใต้กับสหรัฐฯ จัดประชุมคณะทำงานในกรอบการเจรจา Korea-U.S. Supply Chain and Commercial Dialogue (SCCD) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ และกฎหมาย Chips and Science Act ของสหรัฐฯ ที่ให้สิทธิทางภาษีสำหรับการลงทุนด้านชิ้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์และเซมิคอนดักเตอร์ในสหรัฐฯ โดยมีเงื่อนไขห้ามเข้าไปลงทุน ธุรกิจรูปแบบเดียวกันในจีนเป็นระยะเวลา 10 ปี นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่าย ยังหารือแนวทางการจัดทำวิจัยและโครงการร่วม และการคาดการณ์แนวโน้ม ตลาดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ (Chip) ทั้งนี้ กรอบการเจรจา SCCD จัดตั้งเมื่อ พ.ค.65 เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการประสานงานเพื่อการส่งเสริม เสถียรภาพของห่วงโซ่อุปทานโลก การควบคุมการส่งออก เทคโนโลยี ด้านสาธารณสุข และเศรษฐกิจดิจิทัล

สหรัฐฯ ยกกระดับความร่วมมือด้านอวกาศกับญี่ปุ่นเพื่อแข่งขันกับจีน รายงานเมื่อ 18 พ.ย.65 องค์การนาซาของสหรัฐฯ ลงนามในข้อตกลงหลาย ฉบับร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีของญี่ปุ่น เพื่อยกระดับความร่วมมือด้านอวกาศในโครงการสำรวจ ดวงจันทร์ Artemis I ของสหรัฐฯ ซึ่งจะร่วมมือกับอิสราเอล ญี่ปุ่น เยอรมนี และแคนาดา ภายใต้ข้อตกลงนี้อีกด้วย โดยญี่ปุ่นจะส่งนักบินอวกาศ ไปประจำการในสถานีอวกาศแห่งใหม่ และใช้เทคโนโลยีของญี่ปุ่นในยานสำรวจ ดวงจันทร์ ด้านนายราห์ม ฮัมมาฮูเอล ออท.สหรัฐฯ ประจำญี่ปุ่น แถลงว่า ความร่วมมือครั้งนี้สะท้อนความสัมพันธ์สหรัฐฯ-ญี่ปุ่น ในมิติใหม่เพื่อแข่งขัน ทางภูมิรัฐศาสตร์กับจีน เนื่องจากจีนมีเป้าหมายที่จะทำให้อวกาศเป็นพื้นที่ ทางทหาร ขณะที่โครงการอวกาศของสหรัฐฯ และพันธมิตรมีเป้าหมาย ในทางสันติ ทั้งนี้ สหรัฐฯ จะรื้อฟื้นภารกิจสำรวจดวงจันทร์หลังปี 2568 และ จะก่อสร้างสถานีอวกาศแห่งใหม่ Gateway ให้แล้วเสร็จในปี 2571

สหรัฐฯ และออสเตรเลีย ร่วมยกระดับความร่วมมือด้านกลาโหม รายงานเมื่อ 7 ธ.ค.65 อ้างแถลงของนายลอร์ด ออสติน รมว.กท. สหรัฐฯ และนายริชาร์ด มาร์เลส รมว.กท. ออสเตรเลีย ในการประชุมระหว่าง รมว.กท. รมว.กท. ของสหรัฐฯ และออสเตรเลีย ที่กรุงวอชิงตัน ดีซี เมื่อ 6 ธ.ค.65 ว่าทั้งสองประเทศเห็นพ้องจะยกระดับปฏิสัมพันธ์ทางทหารระหว่างกัน และ ยกระดับความร่วมมือด้านกลาโหมไตรภาคีกับกองทัพญี่ปุ่น โดยจะเดินทางไปญี่ปุ่น เพื่อเชิญชวนให้ญี่ปุ่นเข้าร่วมภารกิจหมุนเวียนทางทหารในปฏิบัติการ ร่วมในออสเตรเลีย และเป็นแนวร่วมในการเผชิญหน้ากับกองทัพจีนและ สร้างความสมดุลภายในภูมิภาค นอกจากนี้ ออสเตรเลียเรียกร้องให้สหรัฐฯ มีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกมากขึ้น รายงานเมื่อ 8 ธ.ค.65 อ้างแถลงของนางเพนนี่ ห่วง รมว.กท.ออสเตรเลีย ที่ชื่นชม ความพยายามและบทบาทในการรักษาความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ของสหรัฐฯ และเรียกร้องให้สหรัฐฯ มีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจในภูมิภาค อินโด-แปซิฟิกมากขึ้น โดยสหรัฐฯ ควรดำเนินนโยบายที่สอดคล้องกับ ความต้องการของประเทศในภูมิภาคนอกเหนือจากผลประโยชน์ด้านความมั่นคง ซึ่งประเทศในภูมิภาคยังให้ความสำคัญกับการพัฒนา การเชื่อมโยง การค้า ดิจิทัล และการเปลี่ยนแปลงด้านพลังงาน นอกจากนี้ นางห่วงยังอ้างถึง

กรณีสหรัฐฯ ถอนตัวออกจากความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับ พื้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Trans-Pacific Partnership-CPTPP) และการเจรจาหุ้นส่วนการค้าและการลงทุนข้ามมหาสมุทรแอตแลนติก (Transatlantic Trade and Investment Partnership-TTIP) ว่าส่งผลกระทบต่อประเทศในภูมิภาคและประเทศ พันธมิตรที่เกี่ยวข้อง

ผลการเลือกตั้งกลางเทอมสหรัฐฯ 2022 รายงานเมื่อ 12 ธ.ค.65 พรรครีพับลิกันชนะการเลือกตั้งกลางเทอม คราวชัยเหนือพรรคเดโมแครต ได้สำเร็จ ด้วยที่นั่ง 222 ต่อ 213 ที่นั่ง และสามารถครองเสียงข้างมากในสภา ล่างสหรัฐฯ ได้สำเร็จ โดย เควิน แมคคาร์ธี ผู้นำเสียงข้างน้อยในสภาล่างจาก พรรครีพับลิกันจะขึ้นดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ คนใหม่ในช่วงต้นปี 2023 ขณะที่ แนซซี เพโลซี ประธานสภาผู้แทนราษฎร สหรัฐฯ คนปัจจุบันจากพรรคเดโมแครต ประกาศไม่ลงสมัครชิงเก้าอี้ผู้นำ พรรคเดโมแครตในสภาองเกรสอีกสมัย พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้นำรุ่นใหม่ขึ้น มารับช่วงต่อแทน ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาสหรัฐฯ หรือ “สภาสูง” ในสนามสุดท้ายที่รัฐจอร์เจีย ผลปรากฏว่า ราฟาเอล วอร์น็อก จากพรรค เดโมแครต ชนะ เฮอริเซล วอลท์เกอร์ จากพรรครีพับลิกัน ด้วยจำนวนที่นั่งใน สภาสูง 51 ต่อ 49 ที่นั่ง ส่งผลให้พรรคเดโมแครตยังรักษาเสียงข้างมากใน สภาสูงสหรัฐฯ ต่อไป

การประชุมเอเปค ปี2566 สหรัฐฯ จะเน้นประเด็นการขยายตัวทาง เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ทำเนียบประธานาธิบดีสหรัฐฯ ประกาศอ้างถ้อยแถลง ของรองประธานาธิบดีคามาลา แฮร์ริส เมื่อ 19 พ.ย.65 ว่า สหรัฐฯ พร้อมเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ที่ซานฟรานซิสโก รัฐแคลิฟอร์เนีย ใน พ.ย.66 โดยจะมุ่งเน้นการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ อย่างยั่งยืน และการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศ ต่อเนื่องจากการประชุม ปี 2565 ซึ่งไทยเป็นเจ้าภาพ ตลอดจนเน้นย้ำความมุ่งมั่นในการดำเนิน นโยบายทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก อาทิ การค้า ระหว่างประเทศ และการเคลื่อนย้ายเงินทุนเสรี เพื่อส่งเสริมความมั่งคั่งของ ชาวอเมริกันและประชาชนในภูมิภาค

บทสรุป การเลือกตั้ง กลางเทอมสหรัฐฯ 2022 ถือเป็นเครื่องวัดผลงานการ บริหารประเทศของรัฐบาล ไบเดน และเป็นการชี้ชะตา อนาคตอีก 2 ปีข้างหน้าของ ประธานาธิบดีโจ ไบเดน เพราะ ชัยชนะในการเลือกตั้งกลาง เทอมจากการครองเสียงข้าง มากในสภาองเกรสนั้น มีความสำคัญอย่างมากต่อ เสถียรภาพของรัฐบาล โดยเฉพาะการขับเคลื่อนนโยบาย และการอนุมัติงบประมาณสำคัญ ๆ และ การถ่ายโอนในศึกชิงเก้าอี้ ส.ส. ในสภาล่างสหรัฐฯ ของพรรคเดโมแครต จะส่ง ผลโดยตรงต่อการขับเคลื่อนนโยบายและอนุมัติงบประมาณสำคัญของ รัฐบาลสหรัฐฯ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตาม จีนและรัสเซียเป็น ภัยคุกคามที่สำคัญ ซึ่งสหรัฐฯ ห่วงกังวลต่อการขยายศักยภาพทางทหารของจีน อันจะสร้างผลกระทบต่อภูมิภาค ในขณะที่ สหรัฐฯ ได้พยายามแสวงหา ความร่วมมือซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการปกป้องความมั่นคงของชาติ และผลประโยชน์ด้านนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ จะเห็นได้ว่า สหรัฐฯ ได้มุ่งมั่นและพยายามรักษาความเป็นมหาอำนาจหนึ่งเดียวในโลก ภายใต้ ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก อย่างเข้มข้น เพื่อต่อกรและแข่งขันกับ ความพยายามจัดระเบียบโลกใหม่ของจีนอย่างน่าจับตามอง

ข้อมูลเพิ่มเติมติดตามต่อ กศย.ศคย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

1.2 จีน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ ร.ท.หญิง นิตยา งานไว

สถานการณ์ของจีนในห้วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม พ.ศ.2565 มีความเคลื่อนไหวทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งได้รวบรวมจากสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (2565) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สถานการณ์ภายในประเทศ

1.1 การประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีน (Chinese Communist Party: CCP) ครั้งที่ 20 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 16 - 22 ตุลาคม 2565 ที่กรุงปักกิ่ง โดยในวันที่ 16 ตุลาคม 2565 ซึ่งเป็นวันเปิดการประชุมฯ ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้กล่าวถึงประเด็นที่สำคัญที่เปรียบเสมือนแนวทางที่จะขับเคลื่อนต่อไปในอีก 5 ปีข้างหน้าของจีนในหลายประเด็นทั้ง **นโยบายทางเศรษฐกิจ** จีนจะดำเนินการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจกำลังชะลอตัวลง และปัญหาความเหลื่อมล้ำ รวมถึงจะออกกฎระเบียบเพื่อเอื้อต่อการกระจายความมั่งคั่งมากขึ้น โดยจะให้ความสำคัญกับการพึ่งพาตัวเองทางเศรษฐกิจ พร้อมกับการส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีความแข็งแกร่ง และจะยังดำเนินนโยบายโควิดเป็นศูนย์ (COVID-19 Zero) ต่อไป **ประเด็นได้หัว** ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง เน้นย้ำว่าจะดำเนินการรวมชาติให้ประสบความสำเร็จให้ได้ โดยใช้วิธีสันติแต่ไม่ได้ปฏิเสธการใช้กำลัง **ประเด็นคอร์รัปชัน** จะดำเนินนโยบายปราบปรามการคอร์รัปชันต่อไป **ประเด็นสิ่งแวดล้อม** มุ่งเน้นการลงทุนในพลังงานทดแทน และตั้งเป้าหมายว่าจะลดการปล่อยคาร์บอนเป็นศูนย์ให้ได้ภายในปี 2060 และ **ประเด็นด้านการศึกษา** จะพัฒนากองทัพให้ทันสมัยและเป็นกองทัพระดับโลกภายในปี 2035

การประชุมในครั้งนี้ยังได้ **ลงมติให้ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์จีนอีกสมัย** รวมถึงการลงมติเลือกคณะกรรมการประจำกรมการเมือง 7 คน ได้แก่ (1) นายสี จิ้นผิง เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์จีน (2) นายหลี่ เฉียง เลขาธิการพรรคประจำเซี่ยงไฮ้ (ว่าที่นายกรัฐมนตรีคนต่อไป) (3) นายจ้าว เล่อจี ว่าที่สภาประชาชนจีน (4) นายหวัง อู๋หนิง นักกำหนดนโยบายที่ปรึกษาสำคัญของประธานาธิบดีของสี จิ้นผิง (5) นายไซ ฉี เลขาธิการพรรคประจำปักกิ่ง (ประธานสำนักเลขาธิการพรรค) (6) นายตัง ชูเสียง หัวหน้าสำนักงานทั่วไปพรรคคอมมิวนิสต์ และ (7) นายหลี่ ซี เลขาธิการพรรคประจำกวางตุ้ง (ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวินัยพรรค)

1.2 การชุมนุมประท้วงของประชาชนเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลยุตินโยบายโควิดเป็นศูนย์ ช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน 2565 ที่ผ่านมาประชาชนในหลายเมืองใหญ่ของจีน ได้แก่ กรุงปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ นครหนานจิง นครกว่างโจว และนครเฉิงตู ได้ออกมาชุมนุมประท้วงเรียกร้องให้รัฐบาลยุตินโยบายโควิดเป็นศูนย์ ซึ่งเป็นมาตรการควบคุม COVID-19 ที่เข้มงวดเนื่องจากไม่พอใจที่ถูกจำกัดเสรีภาพในการเดินทางเคลื่อนย้าย และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และเชื่อว่านโยบายดังกล่าวซึ่งดำเนินมาอย่างต่อเนื่องมากกว่า 3 เดือน ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการช่วยเหลือประชาชนจากเหตุเพลิงไหม้อพาร์ทเมนท์เมื่อคืนวันที่ 25 พฤศจิกายน 2565 ทำให้มีผู้เสียชีวิต 10 คน และผู้ประท้วงเชื่อว่ามาตรการที่บังคับให้ประชาชนอยู่แต่ในที่พำนักอาศัย เป็นเหตุให้ไม่สามารถหลบหนีจากเหตุเพลิงไหม้ได้ทันและจำนวนผู้เสียชีวิตที่แท้จริงน่าจะสูงกว่าที่ทางการประกาศ

2. สถานการณ์ภายนอกประเทศ

2.1 สงครามทางเทคโนโลยีกับสหรัฐฯ (US-China Tech War) สหรัฐฯ

ได้ออกมาตรการควบคุมและจำกัดการเข้าถึงเทคโนโลยีเซมิคอนดักเตอร์ โดยการจำกัดการส่งออกเทคโนโลยีเซมิคอนดักเตอร์ขั้นสูง การห้ามขายเครื่องมือสำหรับผลิตชิปให้จีน จำกัดการเข้าถึงชิปที่ใช้ใน Super-computer และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) รวมถึงเทคโนโลยีผลิตชิปที่มีขนาด 14 นาโนเมตรหรือรุ่นที่ขีดความสามารถสูงกว่า รวมถึงข้อกำหนดและแนวทางที่บังคับใช้กับเฉพาะบางบริษัท และจะขยายขอบเขตการดำเนิน

มาตรการไปยังบริษัทต่างชาติ ซึ่งขายสินค้าที่ผลิตโดยเทคโนโลยีของสหรัฐฯ (Foreign-produced Direct Product Rule) ให้แก่บริษัทจีน

จากมาตรการดังกล่าวของสหรัฐฯ ทำให้กระทรวงอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศของจีนจัดการประชุมฉุกเฉินร่วมกับบริษัทผลิตเซมิคอนดักเตอร์ชั้นนำของจีน เพื่อประเมินความเสียหายที่จีนจะได้รับจากมาตรการของสหรัฐฯ ในการควบคุมและจำกัดการเข้าถึงเทคโนโลยีเซมิคอนดักเตอร์ ซึ่งครอบคลุมบริษัทส่งออกเซมิคอนดักเตอร์ต่างชาติที่ผลิตโดยใช้เทคโนโลยีสหรัฐฯ ด้วย ทั้งนี้ได้มีการประเมินว่ามาตรการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อจีนในวงกว้าง โดยเฉพาะการชะลอการพัฒนาอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ของจีน และส่งผลกระทบต่อวิจัยและพัฒนาทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนของจีน เช่น การพัฒนาอาวุธของกองทัพ และการเพิ่มประสิทธิภาพปัญญาประดิษฐ์ (AI) รวมถึงการพัฒนาอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ซูเปอร์คอมพิวเตอร์ และเซมิคอนดักเตอร์ที่ทันสมัย

2.2 ความคืบหน้าของข้อริเริ่มแถบเส้นทาง (Belt and Road initiative: BRI)

จีนขยายความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาหรับ เมื่อ 9 ธันวาคม 2565 ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้เข้าร่วมประชุมสุดยอดจีน-กลุ่มประเทศอาหรับ (China-Arab States Summit) ครั้งที่ 1 และการประชุมสุดยอดจีน-คณะมนตรีความร่วมมือแห่งรัฐอ่าวอาหรับ (China-Gulf Cooperation Council (GCC) Summit) ครั้งที่ 1 ซึ่งจัดที่กรุงริยาด ซาอุดีอาระเบีย การประชุมในครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นการสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญของทั้งสองฝ่ายทั้งด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และพลังงาน

ประโยชน์ที่จีนได้รับจากการประชุมในครั้งนี้ คือ ด้านเศรษฐกิจ มีขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการลงทุนร่วมกัน โดยเฉพาะการขยายความร่วมมือผ่านข้อริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) กับประเทศอาหรับกว่า 20 ประเทศ พร้อมทั้งได้เผยแพร่ความริเริ่มการพัฒนาระดับโลก (Global Development Initiative: GDI) รวมถึงได้ขยายความร่วมมือกรอบความร่วมมือพหุภาคีที่นำโดยจีน เช่น องค์การความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Cooperation Organization: SCO) และ BRICS Plus นอกจากนี้ประเทศอาหรับยังได้ให้ความสนใจที่จะเข้าเป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank: AIIB) ของจีน และเข้าร่วมโครงการความร่วมมือ China-League of Arab States Cooperation Initiative on Data Security อีกด้วย สำหรับด้านความมั่นคง การเข้าร่วมการประชุมกับกลุ่มประเทศอาหรับและการเยือนซาอุดีอาระเบียของประธานาธิบดีสี จิ้นผิงในครั้งนี้ยังเป็นการท้าทายอำนาจกับสหรัฐฯ ในพื้นที่ตะวันออกกลาง ซึ่งซาอุดีอาระเบียเป็นพันธมิตรที่สำคัญของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้อีกด้วย ซึ่งจีนถือว่าซาอุดีอาระเบียถือเป็นประเทศที่มีความสำคัญลำดับต้น ๆ ในยุทธศาสตร์การทูตโดยรวมของจีนในระดับภูมิภาค และด้านพลังงาน จีนเป็นผู้บริโภคน้ำมันรายใหญ่ที่สุดของโลก ส่วนซาอุดีอาระเบียเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่ของโลก ดังนั้นการเดินทางเยือนในครั้งนี้ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ระบุว่า “นำเข้าน้ำมันดิบในลักษณะที่สม่ำเสมอและในปริมาณมาก รวมถึงเพิ่มการนำเข้าก๊าซธรรมชาติ” จากภูมิภาคนี้อีกด้วย ดังนั้นจึงทำให้จีนมีความมั่นคงทางพลังงานเพิ่มมากขึ้น ท่ามกลางการวิกฤตการณ์ขาดแคลนพลังงานในปัจจุบัน

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมาจีนได้มีการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งถือเป็นการกำหนดนโยบายขับเคลื่อนประเทศในอีก 5 ปีข้างหน้า ซึ่งการประชุมในครั้งนี้ได้มีการเลือกประธานาธิบดีสี จิ้นผิงให้เป็นเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ต่ออีก ทำให้ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงเป็นผู้ที่ทรงอิทธิพลที่สุดของจีน นับตั้งแต่ประธานเหมา เจ๋อตง แต่หลังจากการประชุมพรรคฯ ประชาชนชาวจีนได้ออกมาประท้วงนโยบายโควิดเป็นศูนย์ เนื่องจากไม่พอใจที่ถูกจำกัดเสรีภาพในการเดินทางเคลื่อนย้าย และเสรีภาพในการแสดง

ความคิดเห็น นอกจากนี้ยังประสบกับปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศอันเนื่องมาจากนโยบายนี้อีกด้วย อย่างไรก็ตามแม้จีนจะประสบกับปัญหาภายในประเทศ แต่ก็พยายามที่จะขยายความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศในตะวันออกกลาง ซึ่งจีนมองว่าเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ พลังงาน และความมั่นคง เนื่องจากเป็นพื้นที่ในการคานอำนาจกับสหรัฐฯ ซึ่งในปัจจุบันมีการแข่งขันทางยุทธศาสตร์กันอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องเทคโนโลยี เป็นต้น ดังนั้นความเคลื่อนไหวของประเทมหมาอำนาจเหล่านี้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ไทยจะต้องให้ความสำคัญต่อไป

2. รัสเซีย-ยูเครน / ยุโรป

2.1 รัสเซีย - ยูเครน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ
น.ส.ปานิสรา เทียนอ่อน และ น.ส.สิริภัทร เทียมพัฒน์

สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย

สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย โดยเฉพาะประเด็นเรื่องความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน ในทวิง ต.ค.-15 ธ.ค.65 มีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

ตั้งแต่ 24 ก.พ.65 ที่ประธานาธิบดี Vladimir Putin ของรัสเซียประกาศรับรองสถานะและส่งกำลังทหารเข้าเขตปกครองตนเองโดเนตสค์ และเขตปกครองตนเองลูฮันสค์ในภูมิภาคดอนบาสของยูเครน ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติการพิเศษทางทหารของรัสเซียในพื้นที่ยูเครนมาอย่างต่อเนื่อง และเมื่อ 30 ก.ย.65 บุติินประกาศกฤษฎีการัสเซียใน 4 แคว้นของยูเครนที่รัสเซียผนวกกรรมดินแดน (ประกอบด้วยแคว้นลูฮันสค์ โดเนตสค์

ซาโปริซเซีย และเคอร์ซอน) โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 20 ต.ค.65 รวมทั้งเพิ่มอำนาจให้กับผู้บริหารของทั้ง 4 แคว้นในการรักษาความมั่นคงในพื้นที่ โดยมีการดำเนินการการจัดตั้งหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน การจำกัดการเดินทางของประชาชน และการอพยพพลเรือนไปยังพื้นที่ปลอดภัยชั่วคราว โดยเฉพาะพื้นที่ในแคว้นเคอร์ซอนของยูเครน มีการอพยพประชาชนที่อาศัยอยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ Dnieper

เมื่อ 8 ต.ค.65 เกิดเหตุเพลิงไหม้จากรถบรรทุกระเบิด (Truck Bombing) บริเวณสะพานโครเมียบริเวณช่องแคบ Kerch ที่เชื่อมระหว่างโครเมียกับรัสเซีย ทำให้บุติินลงนามในกฎีกาเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยสะพานโครเมีย เช่นเดียวกับสะพานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการขนส่งพลังงานที่เชื่อมต่อระหว่างคาบสมุทรโครเมียกับรัสเซีย ประกอบกับเหตุการณ์ 29 ต.ค.65 ยูเครนโจมตีกองเรือทะเลดำใกล้เมือง

เซวาสโตโพล ในแหลมโครเมียด้วยโดรน 60 ลำ เหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้รัสเซียระงับการส่งออกธัญพืชตามข้อตกลง โดยนานาชาติพยายามเรียกร้องให้รัสเซียกลับมาดำเนินการตามข้อตกลงดังกล่าว และต่อมาเมื่อ 16 พ.ย.65 รัสเซียกลับเข้ามามีส่วนร่วมในข้อตกลงการส่งออกธัญพืช (Black Sea Grain Initiative) ภายหลัง

จากได้รับการยืนยันจากยูเครนว่าจะไม่ใช้ช่องทางการส่งออกธัญพืชในทะเลดำต่อการปฏิบัติการทหารกับรัสเซีย

ทั้งนี้ รัสเซียได้มีการแต่งตั้ง พล.ท. Roman Berdnikov แทน พ.อ. Alexander Zhuravlyov ภายหลัง สูญเสียดินแดนในการยึดครองทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของยูเครนตลอด ก.ย.65 รวมถึงเมื่อ 27 ต.ค.65 รัสเซียให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายให้อำนาจกองทัพสามารถระดมกำลังอดีตนักโทษเข้าร่วมกองทัพได้ เพื่อเป็นการสนับสนุนภารกิจด้านการทหารของรัสเซียในยูเครน รวมถึงมีความเห็นชอบกฎหมายระดับสถานะของอาสาสมัครที่เข้าร่วมกองทัพรัสเซียทั้งในการทำสงคราม หรือปฏิบัติการภารกิจต่อต้านการก่อการร้ายทั้งภายในและต่างประเทศให้เทียบเท่ากับทหาร

ที่มา: สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. (2565). รายงานสถานการณ์ต่างประเทศ, 16 ธันวาคม 2565. https://www.nia.go.th/main/th/1/#world_news
สุทธิชัย หยุ่น. (2565). ลี จิ้นผิง เยือนซาอุดีฯ : อลังการทั้งรูปแบบและเนื้อหา, 16 ธันวาคม 2565. <https://www.thaipost.net/columnist-people/282902/>

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศชย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

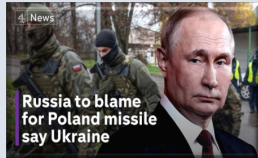
สำหรับสถานการณ์ในสนามรบ รัสเซียกล่าวหายูเครนว่ามีแผนจะใช้ระเบิดที่บรรจุสารกัมมันตรังสี (Dirty Bomb) ก่อเหตุโจมตีในพื้นที่สู้รบกับรัสเซีย ซึ่งอาจก่อให้เกิดการก่อการร้ายด้วยอาวุธนิวเคลียร์ ขณะที่รัสเซียยังซีปนาวุธโจมตีโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำของยูเครนในเมือง Kremenchuk ภาคกลางของยูเครนได้รับความเสียหาย ส่งผลต่อระบบสาธารณสุขภาค กระแสไฟฟ้าดับเป็นวงกว้าง เครื่องช่วยโทรศัพท์เคลื่อนที่ถูกลดขนาด และน้ำประปาไม่ไหลในหลายพื้นที่ รวมถึงมีการยิงซีปนาวุธครั้งใหม่โจมตีกรุงเคียฟ เมืองหลวงของยูเครน และเมืองซาโปริซเซีย ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ใหญ่ที่สุดของยุโรป นอกจากนี้ เมื่อ 15 พ.ย.65 สื่อตะวันตกรายงานข่าวเกี่ยวกับซีปนาวุธที่ตกในโปแลนด์ว่าเป็นของรัสเซีย นั้น ทางรัสเซียปฏิเสธการยิงซีปนาวุธโจมตีพื้นที่ชายแดนยูเครน-โปแลนด์ และไม่เกี่ยวข้องกับซีปนาวุธ 2 ลูก ที่ตกในหมู่บ้าน Przewodow ของโปแลนด์ โดยรัสเซียได้กล่าวว่าเป็นซีปนาวุธป้องกันภัยทางอากาศ S-300 ของยูเครนที่ยิงสกัดกัน

จากประชุมสภาสิทธิมนุษยชนประจำปีของรัสเซีย บุติินเตือนว่าแนวโน้มของสงครามนิวเคลียร์กำลังเพิ่มมากขึ้น และสงครามมีแนวโน้มยืดเยื้อและใช้เวลานาน ซึ่งบุติินยอมรับว่าการเจรจาว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการยุติสงคราม พร้อมทั้งยืนยันว่ารัสเซียตระหนักถึงความร้ายแรงของอาวุธนิวเคลียร์และจะไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการโจมตียูเครนก่อน แต่จะใช้เป็นเครื่องมือในการตอบโต้เท่านั้น และเมื่อ 3 ธ.ค.65 จากมาตรการคว่ำบาตรของสหภาพยุโรป สหรัฐฯ และพันธมิตรในการกำหนดราคาซื้อน้ำมันของรัสเซีย โดยรัสเซียไม่ยอมรับการกำหนดราคาน้ำมันที่จะซื้อจากรัสเซียราคาไม่เกิน 60 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล และจะไม่ส่งน้ำมันให้กับประเทศที่ต่อต้านการซื้อน้ำมันตามกลไกราคาตลาด

อย่างไรก็ตาม บุติิน กล่าวถึงการดำเนินการของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของรัสเซียในวันฉลองครบรอบ 15 ปี การก่อตั้งบริษัท Rostec ว่าโรงงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการอย่างเต็มที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติการพิเศษทางทหารของรัสเซีย ซึ่งช่วยส่งเสริมขีดความสามารถอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยตรง มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อตอบสนองการพึ่งพาตนเองในระดับที่สูงขึ้น ประกอบกับกระทรวงกลาโหมของรัสเซีย เพิ่มงบประมาณในการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถความพร้อมรบ โดยงบประมาณในปี 66 จะเพิ่มขึ้นจากปี 65 ถึงร้อยละ 50 เพื่อรับประกันความพร้อมร้อยละ 97 ในด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร และเรียกร้องให้บริษัทผลิตอาวุธรักษากำลังผลิต เน้นย้ำการปรับปรุงพัฒนาอาวุธที่มีความทันสมัยต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญพิเศษกับระบบปืนใหญ่ระบบซีปนาวุธ และการใช้โดรนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาวุธ เช่น เพิ่มการติดตั้งระบบยิงซีปนาวุธพิสัยไกลหลายลำกล้อง (Tornado-S) ที่มีอำนาจการทำลายล้างสูงรองจากการใช้อาวุธนิวเคลียร์และปืนใหญ่อัตตาจร Malka ซึ่งสามารถยิงกระสุนนิวเคลียร์ทางยุทธวิธีได้ให้แก่กองกำลังซีปนาวุธทางยุทธศาสตร์ (Strategic Rocket Forces) จำนวน 5 กองพล เป็นต้น

● บทสรุป

สำหรับแนวโน้มของความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนน่าจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในระดับโลกได้ เห็นได้จากการใช้ซีปนาวุธในการต่อสู้ การประกาศซ้อมรบนิวเคลียร์

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

ประจำปีภายใต้รหัส GROM ผ่านการใช้ขีปนาวุธพิสัยไกลที่ยิงจากภาคพื้นทางทะเลและทางอากาศ โดยการซ้อมรบนี้ ถือว่าเป็นการเตรียมความพร้อมระดับสูง เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการป้องกันประเทศของรัสเซีย นอกจากนี้ การที่รัสเซียประกาศระดมกำลังพลสำรองให้กับกองทัพตั้งแต่วันที่ 4 ต.ค.65 เป็นสัญญาณว่ารัสเซียจะเพิ่มขีดความสามารถในการรบเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากการประกาศกฎอัยการศึกและคว่ำบาตรพื้นที่ 4 แคว้นให้เข้ามามีเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซีย ถ้าหากมีการโจมตีด้วยอาวุธใดก็ตามในพื้นที่เหล่านี้ย่อมถือว่าเป็นการละเมิดอธิปไตยต่อรัสเซียโดยตรง ประกอบกับแนวทางการรบของผู้นำระดับสูงทางทหารคนใหม่ของรัสเซียที่เน้นโจมตีโครงสร้างพื้นฐานของยูเครนทั้งด้านด้านพลังงานและระบบการสื่อสาร ซึ่งส่งผลโดยตรงกับชาวยูเครนต้องเผชิญกับวิกฤติในฤดูหนาวจากการขาดแคลนพลังงานฉุกเฉินต่าง ๆ อาจเป็นตัวแปรที่สำคัญสำหรับโอกาสในการเจรจา ระหว่างรัสเซียและยูเครน แต่ด้วยท่าทีของยูเครนอาจทำให้การเจรจาเพื่อยุติสงครามไม่เกิดขึ้นในเร็ว ๆ นี้ อันเป็นผลจากความพยายามของยูเครนต้องการเรียกร้องให้ชาติพันธมิตรสนับสนุนความช่วยเหลือทางการทหารในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น และเงื่อนไขของยูเครนที่จะไม่มีการเจรจันกว่า รัสเซียจะถอนทหารออกไปจากดินแดนของยูเครนทั้งหมด รวมถึงพื้นที่ไครเมียที่ถูกผนวกตั้งแต่ปี 57

สำหรับสงครามนอกสนามรบเห็นได้ชัดเจนจากผลกระทบต่อกิจกรรมเศรษฐกิจและพลังงานของหลายประเทศทั่วโลกโดยเฉพาะในภูมิภาคยุโรป ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อเสถียรภาพของผู้นำประเทศต่าง ๆ ดังนั้น การหาทางออกด้วยการเจรจาทางการทูตจึงมีความจำเป็นที่สุดในปัจจุบัน

สถานการณ์ภายในประเทศยูเครน มีประเด็นที่สำคัญในห้วง ต.ค. - ธ.ค. 65 สรุปได้ดังนี้

ยูเครนเผชิญปัญหาขาดแคลนพลังงานหลังรัสเซียใช้ขีปนาวุธโจมตีอย่างรุนแรง รายงานเมื่อ 22 ต.ค.65 ระบุว่าในห้วง 10 - 22 ต.ค.65 กองทัพรัสเซียใช้ขีปนาวุธโจมตียูเครนจนโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทั่วประเทศได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง โดยรัสเซียเลือกโจมตีโรงไฟฟ้าและแหล่งจ่ายพลังงานเป็นผลให้

ไฟฟ้าดับในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเคียฟเกิดเหตุไฟฟ้ดับดับทั้งเมือง ประชาชนจำนวนมากจึงอพยพหนีออกจากเมืองในขณะที่สองฝั่งข้างทางมีตลิ่งน้ำ ทั้งนี้ นาย Petro Pnatelev รองผู้ว่าราชการกรุงเคียฟ ระบุว่า การโจมตีของรัสเซียอาจทำให้กรุงเคียฟขาดพลังงานไฟฟ้าและการทำความร้อนเป็นเวลาหลายสัปดาห์

ประธานาธิบดียูเครนเรียกร้องให้อิสราเอลร่วมมือกับยูเครนในการสู้รบกับรัสเซีย มีรายงานเมื่อ 24 ต.ค.65 ว่า ประธานาธิบดีโวโลดีมีร์ เซเลนสกี ของยูเครน เรียกร้องให้อิสราเอลร่วมมือกับยูเครนในการสู้รบกับรัสเซีย โดยระบุว่า การให้ความช่วยเหลือยูเครนต่อสู้กับรัสเซียไม่ได้เป็นการเลือกข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นการตัดสินใจเลือกว่าจะเข้าร่วมการต่อสู้กับภัยคุกคามความมั่นคงของโลก หรือจะเพิกเฉยต่อการก่ออาชญากรรมสงครามของรัสเซีย นอกจากนี้ ประธานาธิบดีเซเลนสกี ยังระบุว่า ข้อเสนอของอิสราเอลในการจะช่วยเหลือยูเครนพัฒนาระบบการแจ้งเตือนการโจมตีทางอากาศไม่เพียงพอต่อการป้องกันตนเองของยูเครน โดยขอให้อิสราเอลพิจารณาสนับสนุนระบบป้องกันการโจมตีทางอากาศแก่ยูเครนอีกครั้ง หลังจาก รมว. กห.อิสราเอล ปฏิเสธการสนับสนุนอาวุธทุกชนิด รวมถึงระบบป้องกันการโจมตีทางอากาศแก่ยูเครน ระบุเมื่อ 19 ต.ค.65

นรม.ยูเครนผลักดันการให้สัตยาบันความร่วมมือด้านการสื่อสารและข่าวกรองกับเนโท โดยเมื่อวันที่ 3 พ.ย.65 ว่า นรม. Denis Shmyhal ของยูเครน เสนอให้สภานิติบัญญัติยูเครนดำเนินการให้สัตยาบันบันทึกความร่วมมือระหว่างยูเครนกับสำนักงานสื่อสารและสารสนเทศ (Communications and Information Agency) ของเนโทที่มีการลงนามร่วมกันที่กรุงบรัสเซลส์ เบลเยียม เมื่อ 17 ม.ค.65 มีผลบังคับใช้เป็นระยะเวลา 10 ปี

เพื่อทดแทนบันทึกความร่วมมือฉบับเดิมที่หมดอายุเมื่อ 27 ก.ค.63 ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความร่วมมือทางทหาร การข่าวกรอง การสังเกตการณ์ และการสอดแนมทางทหารระหว่างยูเครนกับเนโท

กองกำลังยูเครนชิงเคอร์ซอนคืนได้สำเร็จ หลังรัสเซียถอนทัพทั้งหมดออกจากเมือง ทางทหารยูเครนเผย กองกำลังยูเครนเดินทางถึงเมืองเคอร์ซอนและชิงพื้นที่คืนได้สำเร็จ หลังกองทัพรัสเซียตัดสินใจถอนกำลังทั้งหมดออกจากเมืองดังกล่าวแล้ว เนื่องจากกองกำลังยูเครนรุกคืบอย่างหนัก อีกทั้งเส้นทางโลจิสติกส์สำคัญถูกตัดขาด ไม่สามารถลำเลียงเสบียงไปยังเมืองดังกล่าวได้ ทางด้านกระทรวงกลาโหมของยูเครนยืนยันว่า เคอร์ซอนอยู่ภายใต้การควบคุมของยูเครน โดยกองกำลังของยูเครนเดินทางเข้าเมืองดังกล่าวแล้ว ความพยายามใดๆ ที่ต้องการต่อต้านกองกำลังยูเครนจะถูกหยุดยั้งโดยกระทรวงกลาโหมของรัสเซียมีคำสั่งถอนทหารทั้งหมดราว 30,000 นาย และอาวุธยุทโธปกรณ์อีกกว่า 5,000 หน่วยออกจากเมืองดังกล่าว ถือเป็นการถอยทัพครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งของรัสเซีย นับตั้งแต่กองทัพรัสเซียเปิดฉากรุกรานยูเครนในช่วงปลายเดือน กพ. ที่ผ่านมา

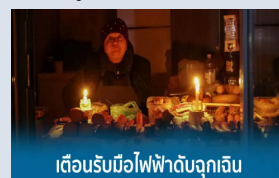
การถอยทัพดังกล่าวมีขึ้นหลังจากที่ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ของรัสเซียประกาศผนวกรวมเคอร์ซอนและอีก 3 ดินแดนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซียได้เพียงราว 6 สัปดาห์ ชาวยูเครนจำนวนมากไม่น้อยจึงออกมาร่วมเฉลิมฉลองตามจุดต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในกรุงเคียฟ เมืองหลวงของยูเครน หลังกองกำลังยูเครนชิงเคอร์ซอนกลับคืนมาได้

ประธานาธิบดียูเครนเรียกร้องให้ผู้นำ G20 สนับสนุนแผนสันติภาพของยูเครน รายงานเมื่อ 15 พ.ย.65 อ้างถ้อยแถลงของประธานาธิบดีโวโลดีมีร์ เซเลนสกี ของยูเครน ผ่านคลิปวิดีโอที่ถูกเปิดในที่ประชุมกลุ่มประเทศ G20 เรียกร้องให้ผู้นำ G20 รวมถึงประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน ของสหรัฐฯ และประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ของจีน สนับสนุนแผนสันติภาพของยูเครน เพื่อยุติสงครามของรัสเซียในยูเครนอย่างยุติธรรมและอยู่บนพื้นฐานของกฎบัตรสหประชาชาติและกฎหมายระหว่างประเทศ ประธานาธิบดีเซเลนสกียังเรียกร้องให้รัสเซียถอนทหารออกจากยูเครน ปลอยตัวเชลยชาวยูเครน พื้นฟูความปลอดภัยในบริเวณโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Zaporizhzhia นอกจากนี้ แนะนำให้จำกัดราคาการส่งออกพลังงานของรัสเซีย และให้ต่ออายุข้อตกลงการส่งออกธัญพืช

และหิมะตกโดยไม่มีไฟฟ้าใช้ รายงานเมื่อ 27 พ.ย.65 ว่า ประชาชนชาวยูเครนทั่วประเทศกำลังเผชิญกับความยากลำบากจากสภาพอากาศที่หนาวเย็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรุงเคียฟซึ่งมีหิมะตกและอุณหภูมิลดต่ำกว่า 0 องศาเซลเซียสโดยไม่มีไฟฟ้าใช้อันเป็นผลกระทบจากการโจมตีทางอากาศของรัสเซียหลายครั้งในห้วงสัปดาห์ที่ผ่านมา ที่มุ่งเน้นทำลายโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของยูเครน ทำให้เกิดไฟฟ้ดับเป็นวงกว้างและส่งผลให้มีประชาชนเสียชีวิต โดยเฉพาะการโจมตีทางอากาศเมื่อ 23 พ.ย.65 เป็นการโจมตีที่สร้างความเสียหายร้ายแรงที่สุดในห้วงระยะเวลา 9 เดือนนับตั้งแต่เริ่มสงครามและเมื่อ 27 พ.ย.65 นายโวโลดีมีร์ เซเลนสกี ประธานาธิบดียูเครนจึงประกาศ ให้มีการจำกัดการใช้ไฟฟ้าใน 14 เขตพื้นที่ของยูเครนจากทั้งหมด 27 เขตพื้นที่ โดยคาดว่าชาวยูเครนจำนวนมากจะต้องเผชิญกับสถานะไม่มีไฟฟ้าใช้เช่นนี้ต่อไปอีกระยะหนึ่ง

รายงานเมื่อ 6 ธ.ค.65 ว่า ยูเครนแจ้งเตือนประชาชนว่าอาจมีเหตุไฟฟ้ดับฉุกเฉินอีกครั้ง หลังจากหลายภูมิภาคถูกรัสเซียโจมตีด้วยขีปนาวุธเมื่อ 5 ธ.ค.65 ส่งผลให้อาคารบ้านเรือนจำนวนมากเสียหายและไฟฟ้ดับ มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 4 คน โดยประธานาธิบดีโวโลดีมีร์ เซเลนสกี ของยูเครนระบุว่า ยูเครนถูกโจมตีด้วยขีปนาวุธประมาณ 70 ลูก ซึ่งส่วนใหญ่ถูกยิงสกัดกั้นไว้ได้ ขณะที่รัสเซียกล่าวหาว่า ยูเครนโจมตีรัสเซียด้วยอากาศยานไร้คนขับที่เมือง Ryazan และเมือง Saratov ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงมอสโก ส่งผลให้มีทหารรัสเซียเสียชีวิต 3 นาย บาดเจ็บ 4 นาย และเครื่องบินได้รับความเสียหาย 2 เครื่อง อย่างไรก็ตาม ยูเครนไม่

เดือนรับมือไฟฟ้ดับฉุกเฉิน

ได้อ้างความรับผิดชอบโดยตรงต่อการโจมตีดังกล่าว อนึ่ง รัสเซียโจมตีโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานของยูเครนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้น ค.ศ.65 เพื่อลดขีดความสามารถทางทหารของยูเครน ขณะที่ยูเครนระบุว่า การโจมตีดังกล่าวมุ่งเป้าหมายพลเรือนและถือเป็นอาชญากรรมสงคราม

บทสรุป

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในยูเครน หัวง ค.ศ. - ธ.ค. 65 พบว่า สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน ยังคงยืดเยื้อระยะเวลา กว่า 9 เดือนนับตั้งแต่เริ่มสงคราม

ฝ่ายยูเครน: ก็สามารถยึดเมืองเคอร์ซอนกลับมาโดยใช้กองกำลัง ยูเครนรุกคืบอย่างหนัก อีกทั้งเส้นทางโลจิสติกส์สำคัญถูกตัดขาด ถือเป็น การถอยทัพครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งของรัสเซีย นับตั้งแต่กองทัพรัสเซียเปิดฉาก รุกรานยูเครนในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ในขณะที่เดียวกันก็ยังคง

เรียกร้องให้ผู้นำ G20 สนับสนุนแผนสันติภาพของยูเครนเพื่อยุติสงครามของ รัสเซียในยูเครนอย่างยุติธรรมและอยู่บนพื้นฐานของกฎบัตรสหประชาชาติ และกฎหมายระหว่างประเทศ

ฝ่ายรัสเซีย: ยังไม่หยุดโจมตียูเครนโดยมุ่งเน้นทำลายโครงสร้าง พื้นฐานสำคัญของยูเครนด้วยขีปนาวุธโจมตีอย่างรุนแรงต่อเนื่อง ทำให้ยูเครน เผชิญปัญหาขาดแคลนพลังงานด้วย ชาวยูเครนหลายล้านคนเผชิญกับสภาพ อากาศหนาวเย็นและหิมะตกโดยไม่มีไฟฟ้าใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรุง เคียฟซึ่งมีหิมะตกและอุณหภูมิติดต่ำกว่า 0 องศาเซลเซียส ทำให้เกิดไฟฟ้าดับเป็นวงกว้างและส่งผลกระทบต่อประชาชนเสียชีวิต

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

2.2 ยุโรป

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ น.ส.สิริภัทร เทียมพัฒน์

สถานการณ์ภายในทวีปยุโรป มีประเด็นที่สำคัญในหัวง ค.ศ. - ธ.ค. 65 สรุป ได้ดังนี้

Germany: เยอรมนีเร่งสร้างสถานีรับก๊าซธรรมชาติเหลว เพื่อลด การพึ่งพาด้านพลังงานจากรัสเซีย โดยเมื่อวันที่ 2 ค.ศ.65 เยอรมนีจะเริ่ม เปิดใช้สถานีรับก๊าซธรรมชาติเหลว (liquefied natural gas-LNG) ที่สร้าง ขึ้นใหม่ เพื่อใช้เป็นช่องทางนำเข้า LNG จากแหล่งอื่น ทดแทนการนำเข้า จากรัสเซีย ผ่านท่อก๊าซ (Nord Stream 1 และ 2) ในหัวงเริ่มต้นฤดูหนาว ปี 2565 เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพลังงาน ที่ท่าเรือ Wilhelmshaven ริมทะเลบอลติก ระยะแรกคาดว่าจะสามารถจัดหาก๊าซได้ร้อยละ 20 ของ ปริมาณก๊าซที่นำเข้าจากรัสเซีย การก่อสร้างท่อส่งก๊าซนี้เป็นความพยายาม ของรัฐบาลเยอรมนีในการลดการพึ่งพาท่อนำเข้าก๊าซจากรัสเซีย จาก สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน

UK: นายกรัฐมนตรี ลิซ ทรัสส์ ของสหราชอาณาจักร แถลงว่าจะลาออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 20 ค.ศ.65 เพื่อแสดงความรับผิดชอบ กรณีแผนการลดภาษี ทำให้เงินปอนด์อ่อนค่า ส่งผลให้ต้นทุนการกู้ยืมพุ่งสูงขึ้น จนสูญเสียความไว้วางใจจากสมาชิกพรรคอนุรักษนิยม หลังจาก ดำรงตำแหน่งมาเพียง 6 สัปดาห์ ทำให้นางลิซ ทรัสส์ เป็น นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรที่ดำรงตำแหน่งสั้นที่สุดในประวัติศาสตร์

เมื่อวันที่ 25 ค.ศ.65 ที่ผ่านมา ผู้นำโลกแสดงความยินดีที่นายริชี ซูแน็ก ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นชาว อังกฤษเชื้อสายอินเดียคนแรกที่ดำรงตำแหน่ง โดยมีผู้นำอินเดีย สหภาพยุโรป (EU) ไอร์แลนด์ สหรัฐฯ และยูเครน แสดงความยินดีต่อนายริชี ซูแน็ก ที่ได้ รับเลือกให้ดำรงตำแหน่ง นรม.สหราชอาณาจักรคนใหม่ โดยเชื่อว่าการดำรง ตำแหน่ง นรม. ของนายริชี ซูแน็ก ทำให้สถานการณ์ทางการเมืองของสห ราชอาณาจักรกลับมีเสถียรภาพอีกครั้ง รวมทั้งแสดงความพร้อมในการร่วมมือ กับรัฐบาลของนายริชี ซูแน็ก เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีและ พหุภาคีที่ครอบคลุมถึงการร่วมมือกับภัยคุกคามและความท้าทายที่สำคัญ ในระดับโลก

ธนาคารกลางยุโรป: (ECB) จะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยต่อไป เพื่อรับมือกับภาวะเงินเฟ้อ มีการรายงานเมื่อวันที่ 1 พ.ย.65 อ้างถ้อยแถลง ของนาง Christine Lagarde ประธานกรรมการธนาคารกลางยุโรปว่า ธนาคารกลางยุโรป (ECB) จะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยต่อไป เพื่อรับมือกับ สภาวะเงินเฟ้อสูง แม้ว่ากลุ่มประเทศยูโรโซนมีแนวโน้มเผชิญสภาวะถดถอย ทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดย ECB ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยแล้ว ในการประชุม 3 ครั้งที่ผ่านมา ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยนโยบายอยู่ที่ร้อยละ 1.5 ทั้งนี้ ECB มีเป้าหมายที่จะลดอัตราเงินเฟ้อให้มาอยู่ที่ระดับร้อยละ 2 แต่คาดการณ์ว่า อัตราเงินเฟ้อในกลุ่มยูโรโซนจะสูงกว่าเป้าหมายดังกล่าวไปจนถึงปี 2567

EU: ยุโรปเสี่ยงเผชิญปัญหาก๊าซธรรมชาติไม่เพียงพอสำหรับหัวง

ฤดูหนาวปี 2566 ทบวงพลังงานระหว่างประเทศ (International Energy Agency-IEA) มีรายงานเมื่อวันที่ 4 พ.ย.65 ยุโรปต้องเร่งสำรองก๊าซธรรมชาติ เพื่อป้องกันการขาดแคลนก๊าซธรรมชาติในหัวงปี 2566 เนื่องจากคาดว่าใน หัวงปี 2566 อุปทานก๊าซธรรมชาติที่เคยจัดหาจากรัสเซียลดลง และเงินอาจ จะมีความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ยุโรปเผชิญความท้าทาย ในการจัดหาก๊าซธรรมชาติในช่วงปี 2566 จนทำให้สามารถสำรองก๊าซ สำหรับช่วงก่อนหน้าฤดูหนาวปี 2566 ได้เพียงร้อยละ 65 แม้ปัจจุบันสหภาพ ยุโรป (EU) ประสบความสำเร็จในการสำรองก๊าซธรรมชาติในคลังสำรองได้ มากถึงระดับร้อยละ 95 สำหรับเตรียมการช่วงก่อนหน้าฤดูหนาวปี 2565 ซึ่งการมีก๊าซธรรมชาติสำรองต่ำกว่าเป้าหมาย อาจส่งผลกระทบต่อ การผลิตไฟฟ้า เนื่องจากยุโรปพึ่งพาท่อก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ในยุโรปจึงจำเป็นต้องเร่งส่งเสริมมาตรการ ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และ ส่งเสริมพลังงานหมุนเวียน

UK: นายริชี ซูแน็ก นายกรัฐมนตรีของสหราชอาณาจักร ได้พบหารือกับประธานาธิบดีโวโลดีมีร์ เซเลนสกี ระหว่างการเดินทางเยือนกรุงเคียฟ ยูเครน เป็นครั้งแรกหลังเข้ารับตำแหน่ง เมื่อวันที่ 19 พ.ย.65 เพื่อยืนยันการสนับสนุนของสหราชอาณาจักรและให้ คำมั่นที่จะอยู่เคียงข้างยูเครนในการต่อสู้กับรัสเซียต่อไป โดยนายซูแน็ก ระบุว่า สหราชอาณาจักรจะให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมเป็นมูลค่ากว่า 50 ล้านปอนด์ (ประมาณ 2,128 ล้านบาท) ซึ่งรวมถึงยุทธโธปกรณ์ด้านการป้องกัน ภัยทางอากาศชุดใหม่ ได้แก่ ปืนต่อสู้อากาศยาน และเทคโนโลยีการไร้เรดาร์ ต่อต้านการโจมตีของโดรน เพื่อช่วยปกป้อง ชาวยูเครนและโครงสร้างพื้นฐาน ของยูเครนจากการโจมตีของรัสเซีย รวมทั้งจะเพิ่มการฝึกอบรมให้แก่ กองทั่วยูเครนด้วย

EU: สหภาพยุโรป (EU) เห็นชอบญัตติ ที่ระบุว่า รัสเซียเป็นรัฐ สนับสนุนการก่อการร้าย โดยวันที่ 24 พ.ย.65 สหภาพยุโรป (EU) เห็นชอบ ญัตติ ที่ระบุว่า การเจตนาโจมตีและความโหดร้ายที่สหพันธรัฐรัสเซียได้กระทำ ต่อประชาชนของยูเครน รวมถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนและกฎหมายสิทธิ มนุษยชนสากลอย่างร้ายแรง ถือเป็น การก่อการร้าย ดังนั้น EU จึงถือว่า รัสเซีย เป็นรัฐสนับสนุนการก่อการร้าย อย่างไรก็ตาม การรับรองญัตติดังกล่าว ยังไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ที่กำหนดให้ EU ต้องดำเนินการอย่างไร ต่อไป ด้านนาย Volodymyr Zelenskyy ปธน.ยูเครน ได้กล่าวยกย่อง EU ที่ตัดสินใจรับรองมติดังกล่าว พร้อมเรียกร้องให้ลงโทษรัสเซีย เพื่อยุตินโยบาย การก่อการร้ายในยูเครนและทั่วโลกที่รัสเซียใช้มานาน

EU: ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปจะเพิ่มเงินสนับสนุนการจัดหา อาวุธของยูเครน สนข.Reuters รายงานเมื่อ 8 ธ.ค.65 ว่า สมาชิกสหภาพ ยุโรป (EU) มีมติภายหลังการประชุมที่กรุงบรัสเซลส์ เบลเยียม เมื่อ 5 ธ.ค.65 ให้เพิ่มเงินสนับสนุนการจัดหาอาวุธของยูเครนอีก 2,000 ล้านยูโร (2,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ผ่าน European Peace Facility (EPF) ซึ่งเป็นโครงการ ใช้จ่ายนอกงบประมาณในด้านการสนับสนุนความปลอดภัยทั่วโลกของ EU อนึ่ง ยูเครนได้รับการสนับสนุนเงินจากโครงการดังกล่าวเพื่อจัดหาอาวุธแล้ว อย่างน้อย 8,000 ล้านยูโร

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

Germany: เมื่อวันที่ 7 ธ.ค.65 ตำรวจเยอรมนีได้จับกุมสมาชิกและผู้สนับสนุนกลุ่ม Reichsbürger ที่มีแนวคิดขวาสุดโต่งจำนวน 25 คน ซึ่งสงสัยวางแผนใช้อาวุธก่อเหตุรุนแรง เพื่อล้มล้างระบอบการปกครองปัจจุบันของเยอรมนีและจัดตั้งรัฐขึ้นในรูปแบบใหม่ และมีแผนจะให้นาย Heinrich XIII P. R. สมาชิกกลุ่มซึ่งสืบเชื้อสายจากอดีตเจ้าผู้ปกครองภาคตะวันออกของเยอรมนีขึ้นเป็นประมุขแห่งรัฐ และยังพบว่ากลุ่มได้มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐของรัสเซียเพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดตั้งรัฐใหม่ดังกล่าวหากก่อเหตุสำเร็จ ทั้งนี้ ผู้ถูกจับกุมเป็นชาวเยอรมนี 24 คน ในจำนวนนี้เป็นเจ้าหน้าที่ทหารหลายราย อดีตนายทหารหน่วยรบพิเศษ และอดีตผู้พิพากษา ส่วนผู้ถูกจับกุมอีก 1 คนเป็นชาวรัสเซีย นอกจากนี้ มีการระบุว่าเยอรมนีใช้กำลังตำรวจในปฏิบัติการครั้งนี้กว่า 3,000 นาย โดยได้เข้าตรวจค้นทรัพย์สินกว่า 130 รายการทั่วประเทศ ซึ่งทำให้พบความเชื่อมโยงกับผู้ต้องสงสัยรายอื่นอีก 27 คน สำหรับกลุ่ม Reichsbürger นั้น รัฐบาลเยอรมนีกำหนดให้เป็นองค์กรก่อการร้าย ที่หน่วยข่าวกรองภายในประเทศของเยอรมนีเฝ้าติดตามตั้งแต่ปี 2559 และทางการเยอรมนีประเมินว่ามีผู้สนับสนุนกลุ่มดังกล่าวอย่างไม่เป็นทางการถึง 21,000 คน

UK + Italy: อังกฤษ ญี่ปุ่น และอิตาลีร่วมกันพัฒนาเครื่องบินขับไล่รุ่นใหม่ รายงานเมื่อวันที่ 9 ธ.ค.65 ว่า อังกฤษ ญี่ปุ่น และอิตาลีกำลังร่วมกันพัฒนาเครื่องบินขับไล่ไอพ่นรุ่นใหม่ขึ้นภายใต้ชื่อ Global Combat Air Program (GCAP) โดยจะนำเทคโนโลยีของทั้ง 3 ประเทศไปพัฒนาเป็น

เทคโนโลยีสงครามทางอากาศแบบใหม่ พร้อมตั้งเป้าหมายนำเครื่องบินขับไล่ชนิดนี้เข้าประจำการภายในปี 2578 เพื่อต่อต้านภัยคุกคามจากรัสเซียและจีน ซึ่งทั้ง 3 ประเทศได้ออกแถลงการณ์ร่วมกัน โครงการดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาความเสถียรและความเปิดกว้างตามหลักสากลซึ่งมีความสำคัญอย่างมาก ทั้งนี้ ความร่วมมือดังกล่าวนับเป็นครั้งแรกที่ญี่ปุ่นมีความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมทางการทหารกับประเทศอื่นนอกจากสหรัฐฯ นับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งสะท้อนว่าญี่ปุ่นก้าวออกจากแนวทางไม่สันติ (Pacifism) มากขึ้น

บทสรุป

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป ช่วง ค.ศ. - ธ.ค. 65 พบว่าสถานการณ์ในทวีปยุโรปกำลังเผชิญกับความท้าทายและประสบปัญหาท้าทายธรรมชาติไม่เพียงพอสำหรับช่วงฤดูหนาวปี 2566 เนื่องจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่มีการยึดเอื้ออย่างยาวนาน แต่ในขณะเดียวกันยูเครนก็สามารถยึดเมืองเคอร์ซอนกลับมาได้ ซึ่งเป็นเมืองที่ถูกยึดไปตั้งแต่เริ่มมีความขัดแย้ง

จนทำให้สามารถสำรองก๊าซสำหรับช่วงก่อนหน้าฤดูหนาวปี 2566 ได้เพียงร้อยละ 65 ทั้งนี้ในขณะเดียวกัน ทำให้บางประเทศมุ่งมั่นในการร่วมมือกับมิตรประเทศที่พัฒนาเทคโนโลยีสงครามทางอากาศแบบใหม่ เพื่อป้องกันการเกิดภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สพท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

3. ตะวันออกกลาง - แอฟริกา/เอเชียใต้ - อินเดีย

3.1 ตะวันออกกลาง - แอฟริกา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ น.ต.หญิง จิตราภรณ์ จิตรธร ร.น.

ภูมิภาคตะวันออกกลาง มีสถานการณ์สำคัญสรุปได้ ดังนี้

➤ ยูเอ็นเร่งขยายระยะเวลา “ข้อตกลงหยุดยิงเยเมน” ที่สิ้นสุดลงเพื่อหลีกเลี่ยงความรุนแรง

4 ธ.ค.65 ผู้แทนพิเศษด้านกิจการเยเมนของสหประชาชาติ (UN) ระบุ ข้อตกลงหยุดยิงระหว่างซาอุดีอาระเบียและพันธมิตรในนาม กองกำลังผสมอาหรับ กับ กองกำลังฮูตี ตลอดจน รัฐบาลพลัดถิ่นของเยเมน ที่เริ่มช่วงเดือนธันวาคม เมื่อเดือน เม.ย. ที่ผ่านมา และมีการต่ออายุแล้ว 2 ครั้ง “ครบกำหนดแล้ว” และ UN กำลังพยายามอย่างหนักเพื่อจัดทำข้อตกลงฉบับใหม่ให้มีความต่อเนื่องมากที่สุด โดยเสนอให้ขยายระยะเวลาของข้อตกลงออกไปอีก 6 เดือน การจัดทำกลไกเพื่อจ่ายค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐและการเพิ่มการอำนวยความสะดวกให้แก่ห่วงโซ่อุปทานอาหารในเยเมนประเทศซึ่งประชากรมากกว่า 80% จาก 30 ล้านคน ต้องการความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมอย่างเร่งด่วน แต่กลุ่มกองกำลังฮูตีในเยเมนปฏิเสธข้อเรียกร้องการขยายระยะเวลาการสงบศึกทุกกรณี ซึ่งหลายฝ่ายกังวลว่า ช่วงเวลาที่เป็น “ช่องว่าง” อาจทำให้การสู้รบกลับมารุนแรงอีก

อนึ่ง สงครามกลางเมืองในเยเมน ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าเป็น “สงครามตัวแทน” ระหว่างซาอุดีอาระเบียกับอิหร่าน ถือเป็นวิกฤติด้านมนุษยธรรมครั้งเลวร้ายที่สุดของโลกในปัจจุบัน

➤ กาประท้วงใหญ่ทั่วอิหร่าน

เมื่อวันที่ 7 ธ.ค. ว่า สำนักงานชันสูตรของอิหร่านออกแถลงการณ์เกี่ยวกับผลการชันสูตรพลิกศพ น.ส.มาห์ซา อามินี หญิงสาวชาวอิหร่านวัย 22 ปี ซึ่งเสียชีวิตระหว่างอยู่ภายในการควบคุมของตำรวจฐานไม่สวมฮิญาบคลุมศีรษะ และแต่งกายไม่สุภาพ เมื่อวันที่ 13 ก.ย. ที่ผ่านมา ว่าเสียชีวิตด้วยสาเหตุจาก “ระบบอวัยวะภายในล้มเหลว” และ “ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการของตำรวจ” แต่ทว่าความของครอบครัวอามินีมี อ้างว่าเธอได้รับบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายระหว่างการควบคุมตัวของตำรวจศีลธรรมในกรุงเตหะราน ทั้งนี้ การเสียชีวิตของ น.ส.มาห์ซา อามินี กลายเป็นจุดชนวนการประท้วงใหญ่ทั่วอิหร่าน มีผู้ประท้วงเสียชีวิตจำนวนมากและถูกจับกุมอีกหลายพันคน

ด้านผู้นำสูงสุดของอิหร่าน กล่าวถึงสถานการณ์ประท้วงว่าเป็น “การจลาจลที่จัดตั้งโดยสหรัฐฯ และอิสราเอล” และกล่าวหาผู้ประท้วงว่าเป็นสายลับของชาติตะวันตก พร้อมกำชับให้เจ้าหน้าที่ความมั่นคงอิหร่านปราบปรามการประท้วงอย่างเข้มข้น โดยได้เพิ่มมาตรการในการปราบปรามผู้ประท้วงชาวเคิร์ดในเมืองต่าง ๆ เพื่อรักษาความสงบและความมั่นคงของประเทศให้เร็วที่สุด ขณะเดียวกันหลายประเทศได้ออกมาประกาศมาตรการคว่ำบาตรอิหร่าน และขึ้นบัญชีดำ จนท.ที่เกี่ยวข้องกับการจับกุมและควบคุมตัว น.ส.มาห์ซา อามินี จนเสียชีวิต

➤ กรณีสื่อตะวันตกรายงาน “อิหร่านส่งขีปนาวุธช่วยรัสเซียทำสงครามกับยูเครน”

17 ธ.ค. 65: หนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ รายงานโดยอ้างอิงจากข้อมูลรัฐบาลอิหร่านว่า รัฐบาลอิหร่านได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปยังรัสเซียเพื่อสรุปเงื่อนไขสำหรับการจัดส่งอาวุธเพิ่มเติม รวมถึงขีปนาวุธแบบพื้นสู่อากาศ (surface-to-surface missiles) 2 ประเภท คือ ขีปนาวุธฟาเทห์-110 (Fateh-110) และขีปนาวุธซอลฟาการ์ (Zolfaghar) ซึ่งเป็นขีปนาวุธพิสัยใกล้ของอิหร่าน โดยขีปนาวุธเหล่านี้สามารถโจมตีเป้าหมายในระยะทาง 300 กิโลเมตร และ 700 กิโลเมตร ตามลำดับ “ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่า ขีปนาวุธฟาเทห์-110 และขีปนาวุธซอลฟาการ์ รุ่นล่าสุดนั้นทั้งทรงพลังและมีความแม่นยำพอสมควรในระยะทางที่ค่อนข้างสั้น ขีปนาวุธบางรุ่นติดตั้งระบบนำวิถีด้วยแสงไฟฟ้า ซึ่งช่วยให้ผู้ควบคุมสามารถนำทางขีปนาวุธเหล่านี้ได้เมื่อเคลื่อนตัวเข้าใกล้เป้าหมายขั้นสุดท้าย”

ซึ่ง กต.อิหร่าน ออกมาปฏิเสธรายงานข่าวดังกล่าว พร้อมระบุว่า ชาติตะวันตกกำลังบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับอิหร่าน และยังกล่าวด้วยการกล่าวหาที่ไม่มีหลักฐานนั้นเป็นสิ่งที่น่าผิดหวัง ขณะที่ก่อนหน้านี้ ยูเครนและพันธมิตรชาติตะวันตกออกมากล่าวหาว่ารัสเซียใช้โดรนที่ผลิตโดยอิหร่านโจมตียูเครนเมื่อช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา ทำให้รัฐบาลยูเครนตัดสินใจลดความสัมพันธ์ทางการทูตกับรัฐบาลอิหร่านในประเด็นเรื่องการส่งมอบอาวุธให้รัสเซีย ในขณะที่อิหร่านตอบได้ว่า การตัดสินใจดังกล่าวของยูเครนเกิดจากการได้รับข้อมูลที่ผิดๆ จากการโฆษณาชวนเชื่อ

➤ **กาตาร์ลงนามส่งออกก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) ให้กับจีนเป็นระยะเวลา 27 ปี**

สนช. VOA รายงานเมื่อ 22 พ.ย. 65 ระบุว่าบริษัท Qatar Energy ลงนามข้อตกลงระยะยาวเพื่อจัดหาก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) ปริมาณ 4 ล้านตันต่อปี ให้กับบริษัท Sinopec ของจีน เป็นระยะเวลา 27 ปี ซึ่งเป็นข้อตกลงการส่งก๊าซธรรมชาติเหลวที่ยาวนานที่สุด ทั้งนี้ ผู้บริหารของ Qatar Energy ระบุว่าในแหล่งที่ตลาดพลังงานมีความผันผวนสูงทำให้ผู้ซื้อแสวงหาข้อตกลงแบบระยะยาว เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถมีก๊าซธรรมชาติเหลวเพียงพอในการใช้งาน และมองว่าข้อตกลงดังกล่าวเป็นหมุดหมายสำคัญของโครงการ North Field East ที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ผลิตและผู้สั่งซื้อก๊าซธรรมชาติเหลว อนึ่ง โครงการ North Field East เป็นโครงการที่กาตาร์เริ่มตั้งแต่ปี 2561 เพื่อเพิ่มศักยภาพและปริมาณการผลิตก๊าซธรรมชาติเหลวเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ

➤ **ตุรกียิงทดสอบขีปนาวุธพิสัยใกล้ลงสู่ทะเลดำ**

สนช. Bloomberg รายงานเมื่อ 19 ต.ค.65 ว่า ตุรกียิงทดสอบขีปนาวุธพิสัยใกล้ระยะ 561 กม. ซึ่งพัฒนาขึ้นอย่างลับ ๆ ชื่อว่า Tayfun จากแท่นยิงเคลื่อนที่ ณ สนามบินของเมือง Rize ก่อนตกลงสู่ทะเลดำเมื่อช่วงเช้าของวันที่ 18 ต.ค.65 ตามเวลาท้องถิ่น ทั้งนี้ ตุรกีมีความร่วมมือด้านขีปนาวุธกับรัสเซีย โดยลงนามความตกลงเพื่อพัฒนาระบบป้องกันขีปนาวุธและรับมือระบบป้องกันขีปนาวุธแบบ S-400 จากรัสเซียเมื่อปี 2562

➤ **ที่ประชุมผู้นำสันนิบาตอาหรับยังคงแสดงจุดยืนสนับสนุนปาเลสไตน์**

สนช. AFP รายงานเมื่อ 2 พ.ย.65 ว่า ในการประชุมสุดยอดสันนิบาตอาหรับ (Arab League-AL) ครั้งที่ 31 ที่กรุงแอลเจียร์ แอลจีเรีย ระหว่าง 1-2 พ.ย.65 ซึ่งนับเป็นการประชุมสุดยอดครั้งแรกในรอบ 3 ปีของการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 โดยประธานาธิบดี Abdelmadjid Tebboune ของ แอลจีเรีย ระบุว่า ความขัดแย้งระหว่างปาเลสไตน์กับอิสราเอลยังคงเป็นประเด็นตึงเครียดในที่ประชุม AL เนื่องจากทั้งสองฝ่ายยังไม่สามารถเจรจาหาข้อตกลงยุติปัญหาหว่าร่วมกันได้แม้สมาชิกหลายประเทศจะฟื้นฟูความสัมพันธ์กับอิสราเอลให้กลับสู่ระดับปกติแล้ว พร้อมกับเรียกร้องให้ที่ประชุมสมาชิกสหประชาชาติ (United Nations General Assembly-UNGA) มีมติรับรองปาเลสไตน์เป็นสมาชิกโดยสมบูรณ์ ก่อนหน้านั้น เมื่อปี 2555 ปาเลสไตน์ได้รับสถานะเป็นสมาชิกผู้สังเกตการณ์สหประชาชาติ

➤ **เบนจามิน เนทันยาฮู กลับมาเป็นผู้นำของอิสราเอลอีกครั้งหนึ่ง**

เบนจามิน เนทันยาฮู อดีตนายกรัฐมนตรีของอิสราเอล และพรรคการเมืองที่เป็นพันธมิตรของเขาได้ชนะเสียงข้างมากในรัฐสภา หลังการเลือกตั้งครั้งที่ 5 ในรอบ 4 ปี ของประเทศอิสราเอล ในวันพฤหัสบดีที่ผ่านมา (4 พ.ย.) คณะกรรมการการเลือกตั้งอิสราเอลรายงานว่า เนทันยาฮูและพันธมิตรฝ่ายขวาของเขาได้ที่นั่งในรัฐสภาไป ทั้งหมด 64 ที่นั่งจาก 120 ที่นั่ง โดยจากจำนวนนี้ มี 32 ที่นั่งที่ตกเป็นของพรรคคิดของเนทันยาฮูเอง และที่เหลือเป็นของพรรคที่เป็นพันธมิตรกับเขา นั้นหมายความว่า นายกรัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์อิสราเอล จะกลับเข้ามาดำรงตำแหน่งอีกครั้ง และมีการคาดการณ์ว่าเนทันยาฮูจะจัดตั้งรัฐบาล ที่มีความเป็นขวาจัดที่สุดในรอบ 74 ปี นับตั้งแต่ก่อตั้งประเทศอิสราเอลอีกด้วย ยาอีร์ ลาพิด นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันของอิสราเอลเตรียมการเปลี่ยนผ่านอำนาจให้เนทันยาฮู วัย 73 ปี ที่ยังคงมีคดีฉ้อโกงติดตัว ทั้งนี้ นายเนทันยาฮู เป็น นรม.ยาวนานที่สุดของอิสราเอล รวม 15 ปี และรัฐบาลของเขาจะมีเสียงจากพรรคการเมืองกลุ่มขวาจัดมากที่สุดในประวัติศาสตร์การเมืองของอิสราเอล

➤ **ไทย-ซาอุดีฯ ลงนามเอกสาร 3 ฉบับ ยกกระดับความสัมพันธ์ทวิภาคี ในเวทีประชุมเอเปค 2022**

รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แถลงหลังการประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ว่า ครม.เห็นชอบร่างเอกสารสำคัญ 3 ฉบับ เกี่ยวกับการยกกระดับความสัมพันธ์ระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบีย “เอกสารทั้ง 3 ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความร่วมมือและยกระดับความสัมพันธ์ของ

ไทยกับซาอุดีอาระเบีย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยมุ่งหวังเพื่อเป็นพันธมิตรในระดับภูมิภาคของกันและกัน”

➤ **อิหร่านประกาศอาจยกเลิกนโยบายความอดทนเชิงยุทธศาสตร์อย่างมีขีดจำกัดต่อซาอุดีอาระเบีย**

สนช. Al Arabiya รายงานเมื่อ 10 พ.ย.65 ว่า รอมว.ข่าวกรองของอิหร่าน แถลงถึงการดำเนินนโยบายความอดทนเชิงยุทธศาสตร์อย่างสมเหตุสมผลกับซาอุดีอาระเบีย หากยังมีความตึงเครียดและความรุนแรงเกิดขึ้นอีก อิหร่านอาจไม่สามารถรับประกันถึงความอดทนทางยุทธศาสตร์ต่อไปได้ ขณะที่ กต.ซาอุดีอาระเบีย ยังไม่มีความเห็นต่อกรณีดังกล่าวอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ วารสารเดอะ วอลล์ สตรีท เจอร์นัล ของสหรัฐฯ รายงานว่า ซาอุดีฯ แบ่งปันข้อมูลข่าวกรองกับสหรัฐฯ ถึงภัยคุกคามจากอิหร่านเกี่ยวกับการเตรียมการโจมตีซาอุดีอาระเบียภายในอนาคตอันใกล้ ซึ่งอิหร่านเห็นว่าเป็นข้อกล่าวหาที่ไร้สาระและปราศจากหลักฐานอย่างสิ้นเชิง

➤ **อิหร่านยุบสำนักงานตำรวจศีลธรรม**

สำนักงานอัยการสูงสุดประกาศการปิดสำนักงานตำรวจศีลธรรม ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเสียชีวิตของ น.ส.มาทซา อมินี หญิงเชื้อสายเคิร์ดวัย 22 ปี เมื่อเดือน ก.ย. ที่ผ่านมามีกระทรวงมหาดไทยของอิหร่าน ซึ่งกำกับดูแลหน่วยงานตำรวจทุกแห่ง ยังปฏิเสธให้ความเห็นอย่างเป็นทางการ ด้านเจ้าหน้าที่ระดับสูงหลายของในรัฐบาลเตหะรานยืนยันกรณไม่มีแนวคิดปรับเปลี่ยน “นโยบายอิญาบ” ซึ่งกำหนดให้สตรีต้องสวมฮิญาบหรือผ้าปกคลุมศีรษะให้มิดชิด และ “แต่งกายให้ถูกกาลเทศะ” ทั้งนี้ มีรายงานว่าบรรดาแกนนำผู้ประท้วงเตรียมยกระดับการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาล และกดดันคณะผู้นำทางศาสนาเพิ่มอีก

➤ **จีน-ซาอุดีฯ ลงนามข้อตกลงพลังงานสีเขียวระหว่าง “สี จิ้นผิง” เยือนริยาด**

สำนักข่าว SPA ของทางการซาอุดีอาระเบีย รายงานว่า จีนและซาอุดีฯ ร่วมลงนามข้อตกลงการลงทุนด้านพลังงานไฮโดรเจนและแสงอาทิตย์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในระหว่างที่ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง แห่งประเทศจีน เดินทางเยือนกรุงริยาด ในโอกาสนี้ ปธน.สีได้พบกับภรรยาของมกุฎราชกุมารโมฮัมเหม็ด บิน ซัลมาน และผู้นำอาหรับคนอื่นๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างอาหรับกับจีน ในช่วงที่ความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ ตกอยู่ภายใต้แรงกดดัน ซึ่งการลงนามข้อตกลงมีทั้งสิ้น 34 ฉบับ ประกอบด้วยหลากหลายภาคส่วน เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ บริการคลาวด์ การขนส่ง โลจิสติกส์ อุตสาหกรรมกรรมการแพทย์ ที่อยู่อาศัย และการก่อสร้าง โดยเฉพาะในด้านพลังงานนั้น จีนจะขยายความร่วมมือกับซาอุดีฯ ในด้านการสำรวจและนโยบายพลังงาน เนื่องจากซาอุดีฯ ส่งออกน้ำมันดิบไปยังจีนเฉลี่ยวันละ 1.65 ล้านบาร์เรล มูลค่าราว 130 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สำนักข่าวบลูมเบิร์ก รายงานว่า ซาอุดีฯ เป็นผู้ส่งออกน้ำมันรายใหญ่อันดับหนึ่งของโลก โดยมีเงินเป็นลูกค้ารายใหญ่ ทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายเป็นปัจจัยสำคัญต่อตลาดน้ำมันดิบ แต่ทั้งสองประเทศกำลังพยายามสร้างความหลากหลายด้านพลังงานแบบค่อยเป็นค่อยไป

➤ **สายสัมพันธ์รัสเซีย-อิหร่านแน่นแฟ้น สหรัฐฯ ขี้ ความสัมพันธ์ของ 2 ประเทศ อบอุนจนเป็นพันธมิตรด้านกลาโหมเต็มตัว**

สหรัฐฯ ออกมาเปิดเผยเมื่อ 9 ธ.ค.65 ว่า รัสเซียได้ยื่นข้อเสนอให้ความช่วยเหลือทางทหารขั้นสูงแก่อิหร่าน รวมถึงระบบป้องกันภัยทางอากาศพร้อมเตือนว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซีย และอิหร่านด้านกลาโหมอบอุน และแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ด้วยการที่รัสเซียได้ใช้โดรนของอิหร่านโจมตีเป้าหมายในยูเครน

โฆษกสภาความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐฯ ได้อ้างถึงรายงานการประเมินจากหน่วยข่าวกรองสหรัฐฯ ที่บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซียและอิหร่านเพิ่มมากขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมาว่า รัสเซียได้ยื่นข้อเสนอการสนับสนุนทางด้านทหาร และทางเทคนิคในระดับที่ “ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนแก่อิหร่าน” ซึ่งจะเปลี่ยนให้ความสัมพันธ์ของพวกเขา ก้าวขึ้นสู่การเป็นพันธมิตรทางด้านกลาโหมอย่างเต็มตัว

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

ก่อนหน้านี้ สหรัฐฯ ได้ประณามความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างอิหร่าน และรัสเซีย ซึ่งส่งผลให้สหรัฐฯ กำหนดมาตรการคว่ำบาตรใหม่แก่ 3 หน่วยงานในรัสเซีย ได้แก่ กองกำลังการบินและอวกาศของรัสเซีย ศูนย์การบินไร้คนขับแห่งรัฐที่ 924 และกองบัญชาการบินขนส่งทางทหารที่ดำเนินการซื้อ และใช้โดรนของอิหร่าน

➤ **ตุรกีเผยโฉม “เครื่องบินโจมตีแบบไร้คนขับ” พัฒนาเองทุกขั้นตอน** สำนักข่าวต่างประเทศรายงานจากเมืองอิสตันบูล ประเทศตุรกี เมื่อวันที่ 16 ธ.ค. ว่า บริษัท “โบกา” หนึ่งในผู้พัฒนาและผลิตด้านอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศของตุรกี จัดการทดสอบเที่ยวบินปฐมฤกษ์ อากาศยานขับไล่ไร้คนขับ (ยูซีเอวี) ที่ฐานทัพอากาศออร์ลู ห่างจากเมืองอิสตันบูลไปทางตะวันตก ประมาณ 85 กิโลเมตร เมื่อวันที่ผ่านมา อากาศยานรุ่นดังกล่าวมีชื่อว่า “คิซิลเลมา” (Kizilema) แปลว่า “แอปเปิลสีทอง” มีน้ำหนักบรรทุกสูงสุด 1.5 ตัน ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์แบบเทอร์โบแฟน ช่วยให้สามารถลอยตัวอยู่ในอากาศได้นานสูงสุด 5 ชั่วโมง และเคลื่อนที่ได้ด้วยความเร็วสูงสุด 800 กิโลเมตรต่อชั่วโมง อีกทั้งสามารถโจมตีด้วยอาวุธนำวิถีจากอากาศสู่อากาศได้ด้วย

ข้อมูลจากโบกา ระบุว่า ยูซีเอวีที่พัฒนาและผลิตโดยบริษัท กำลังเป็นที่ต้องการมากขึ้นของตลาดต่างประเทศ เนื่องจากสถานการณ์สู้รบในซีเรีย ยูเครน และลิเบีย ซึ่งยังยึดเหนี่ยวและมีความตึงเครียดอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในลิเบีย ที่ระเบิดเจาะเกราะแบบนำวิถีด้วยเลเซอร์ของโบกา มีส่วนสนับสนุนปฏิบัติการทางทหารของสหรัฐอเมริกาที่อเอมิเรตส์ (ยูเออี) ในลิเบีย

ขณะที่ กระทรวงกลาโหมของตุรกีออกแถลงการณ์แสดงความชื่นชมความสำเร็จของโบกา เป็นอีกหนึ่งก้าวที่สำคัญ ในการยกระดับขีดความสามารถพัฒนาอาวุธและระบบป้องกันประเทศ อนึ่ง สหรัฐฯ ขับตุรกีออกจากโครงการความร่วมมือพัฒนาเครื่องบินขับไล่เอฟ-35 เมื่อปี 2562 จากการที่รัฐบาลอังกฤษซื้อระบบป้องกันทางอากาศเอส-400 ของรัสเซีย

สถานการณ์ภูมิภาคตะวันออกกลาง ที่ควรติดตาม

1. **การประท้วงในอิหร่าน** ผู้ชุมนุมประท้วงเรียกร้องสิทธิสตรีต่อเนื่อง แม้ว่าองค์การสหประชาชาติและชาติตะวันตกหลายชาติจะให้ความสำคัญกับการประท้วงในอิหร่าน แต่ก็ไม่น่าที่จะทำให้รัฐบาลอิหร่านเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เปรียบเทียบเป็น Arab Spring ขนาดย่อมๆ

2. **เบนจามิน เนทันยาฮู กลับมาเป็นผู้ผู้นำของอิสราเอลอีกครั้งหนึ่ง** ซึ่งรัฐบาลใหม่ของเขาอาจทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ แย่แย่ลงไปอีก ขณะที่ที่ประชุมผู้นำสันนิบาตอาหรับยังคงแสดงจุดยืนสนับสนุนฝ่ายปาเลสไตน์

3. **วิสัยทัศน์และบทบาทใหม่ของซาอุดีอาระเบียกับมหาอำนาจโลก** ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนจุดแข็งของประเทศจากผู้ครอบครองพลังงาน เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ภูมิภาคแอฟริกา มีสถานการณ์สำคัญสรุปได้ ดังนี้

➤ **คณะผู้แทนกลุ่มฮามาสจะเดินทางเยือนซีเรียเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างกัน**

สนข.Reuters และสนข.Asharq Al-Awsat รายงานอ้างถ้อยแถลงของนาย Hazem Qassem โฆษกกลุ่มฮามาส เมื่อ 18 ธ.ค.65 ว่าคณะผู้แทนกลุ่มฮามาส นำโดยนาย Khalil Al-Hayya รองผู้นำกลุ่มฮามาส มีกำหนดเยือนซีเรียเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์กับรัฐบาลซีเรียอีกครั้ง หลังจากกลุ่มฮามาสลดระดับความสัมพันธ์ทางการทูตกับรัฐบาลซีเรียเมื่อปี 2555 จากกรณีรัฐบาลซีเรียใช้ความรุนแรงกับกลุ่มผู้ประท้วงชาวมุสลิมนิกายซุนนีเมื่อปี 2554 อย่างไรก็ตาม นักวิเคราะห์การเมืองซึ่งมีความใกล้ชิดกับกลุ่มฮามาสให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวว่าความเคลื่อนไหวของกลุ่มฮามาสอาจมีนัยเกี่ยวกับการเพิ่มบทบาทความร่วมมือในการต่อต้านอิสราเอลในภูมิภาค

➤ **คาร์บอมล่มเมืองหลวงโซมาเลีย เสียชีวิตอย่างน้อย 100 เจ็บกว่า 300 ปธน.วอนนานาชาติส่งแพทย์ช่วยเหลือ**

สำนักข่าวต่างประเทศรายงานอ้างการเปิดเผยของทางการโซมาเลียว่า เกิดเหตุระเบิดขึ้น 2 ครั้งใกล้กับกระทรวงศึกษาธิการในกรุงโมกาดิชู เมืองหลวงของประเทศ เมื่อวันที่ 29 ธ.ค. ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 100 ราย และได้รับบาดเจ็บกว่า 300 ราย หลังเกิดเหตุประธานาธิบดี ฮัสซัน ชิด โมฮัมหมัด ได้ลงพื้นที่สำรวจความเสียหายและเรียกร้องไปยังนานาชาติให้ส่งความช่วยเหลือด้านการแพทย์มายังโซมาเลียเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ

ทั้งนี้ เหตุการณ์คาร์บอมที่เกิดขึ้นล่าสุดในโซมาเลีย นับเป็นอีกหนึ่งการโจมตีครั้งร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ และเกิดขึ้นในจุดเดียวกับที่เคยเกิดเหตุคาร์บอมครั้งใหญ่เมื่อเดือน ต.ค. 2560 ซึ่งส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตในขณะนั้นมากกว่า 500 ราย

➤ **การประชุม COP27 ที่อียิปต์ ได้ข้อสรุปตั้งกองทุนช่วยเหลือประเทศยากจน เสียหายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**

ที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ หรือ COP27 ที่ประเทศอียิปต์ มีมติเห็นพ้องเรื่องการชดเชยให้แก่ประเทศยากจนที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแล้ว หลังการที่การเจรจาเรื่องการตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือประเทศยากจน ที่เสร็จสิ้นลงมีการลงนามในเอกสารร่างฉบับสุดท้ายเพื่อจัดตั้งกองทุน “การสูญเสียและความเสียหาย” ตามที่เจ้าภาพยืนยันว่าจะต้องได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการชดเชยค่าเสียหายให้กับประเทศยากจน โดยประเด็นที่มีการถกเถียงกันมากคือ ประเทศที่จะต้องเป็นผู้จ่ายค่าเสียหาย ซึ่งมีกรชี้ว่า “ประเทศอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ต้องเป็นผู้จ่ายเพราะเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนมากที่สุด และจะต้องช่วยเหลือประเทศยากจนที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ”

➤ **รัฐบาลเอธิโอเปียเริ่มต้นเจรจาสันติภาพกับกลุ่มกบฏ Tigray** สนข. Anadolu Agency รายงานเมื่อ 25 ธ.ค.65 ว่า การเจรจาสันติภาพระหว่างรัฐบาลเอธิโอเปียกับกลุ่มกบฏ Tigray นำโดยสหภาพแอฟริกัน (AU) เริ่มต้นขึ้นเมื่อ 25 ธ.ค.65 ที่ประเทศแอฟริกาใต้ เพื่อยุติความขัดแย้งในภูมิภาค Tigray ทางตอนเหนือของเอธิโอเปีย ภายหลังจากทั้งสองฝ่ายกลับมาปะทะกันรุนแรงอีกครั้งเมื่อ ส.ค.65 จากการสู้รบที่ดำเนินมาตั้งแต่ 4 พ.ย.63 เนื่องจากทั้งสองฝ่าย ต่างอ้างอำนาจอธิปไตยในการปกครองในภูมิภาค Tigray ระหว่างรัฐบาลเอธิโอเปียกับกลุ่มกบฏ Tigray จึงทำให้รัฐบาลเอธิโอเปียปฏิบัติการทางทหารโจมตีกลุ่มกบฏ และมีการสู้รบกันมีผู้เสียชีวิตจำนวนมากหลายพันคน และผู้พลัดถิ่นจำนวนมากหลายล้านคน ซึ่งรายงานของสหประชาชาติระบุว่า การกระทำของทั้งสองฝ่าย เข้าข่ายการก่ออาชญากรรมสงครามและอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ

➤ **2 ใน 3 ของประเทศซูดานได้กำลังเผชิญกับวิกฤตอาหาร (UN-Unicef)**

ประมาณ 2 ใน 3 ของประชากรในประเทศซูดานใต้ (7.7 million) จะต้องเผชิญกับวิกฤตความมั่นคงด้านอาหารรุนแรงในช่วง เม.ย.-ก.ค. ปีหน้า Unicef กล่าวว่า จำนวนผู้ที่ประสบปัญหาความไม่มั่นคงด้านอาหารและภาวะทุพโภชนาการในซูดานใต้สูงที่สุดเท่าที่เคยมีมา หากการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมไม่ยั่งยืนและ

มาตรการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศไม่ได้รับการดูแลอย่างจริงจังมากขึ้น ซูดานใต้อยู่ในแนวหน้าของวิกฤตสภาพภูมิอากาศ อีกทั้ง ความขัดแย้ง ต้นทุนอาหารและเชื้อเพลิงที่เพิ่มสูงขึ้น ก็เป็นปัจจัยเพิ่มเติมที่กำลังผลักดันให้วิกฤตความหิวโหยและภาวะทุพโภชนาการในแอฟริกาตะวันออกแย่ลง

➤ **แอฟริกาตะวันตกเห็นพ้องตั้ง ‘กองกำลังร่วม’ เพื่อความมั่นคงภูมิภาค**
เมื่อวันที่ 5 ธ.ค. ว่า ที่ประชุมสุดยอดผู้นำประชาคมเศรษฐกิจแอฟริกาตะวันตก (อีโคแอส) ณ กรุงอาบูจา ประเทศไนจีเรีย มีมติร่วมกันในการประชุม เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2565 เกี่ยวกับการเห็นพ้องเชิงหลักการจัดตั้งกองกำลังความมั่นคงร่วมระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อยกระดับการปราบปราม

กลุ่มติดอาวุธและกลุ่มหัวรุนแรงทางศาสนา และ “เพื่อป้องกันความรุนแรงถึงขั้นสู้รบ” กับการรัฐประหาร ที่อาจเกิดขึ้นกับสมาชิกประเทศหนึ่งประเทศใดอีกในอนาคต

อนึ่ง รัฐมนตรีกลาโหมของกลุ่มประเทศสมาชิกอีโคแอส มีกำหนดหารืออย่างเป็นทางการ ภายในช่วงครึ่งหลังของปี 2566 เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางเป็นรูปธรรมขั้นต่อไป ในการจัดตั้งกองกำลังความมั่นคงร่วม

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศสย.สพ.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

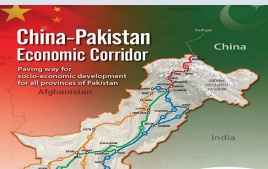
3.2 เอเชียใต้ - อินเดีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ น.ส.ปทุมณา ไซติชินเซวาร์

สถานการณ์ของประเทศในเอเชียใต้-อินเดีย ห้วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2565 มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศปากีสถาน

ปากีสถานเตรียมดำเนินการโครงการใหม่เพื่อขยายความร่วมมือตามกรอบ CPEC กับจีน เมื่อ 23 ต.ค.65 ปากีสถานกับจีนเตรียมดำเนินการโครงการลงทุนใหม่ 3 โครงการ ภายใต้ระเบียงเศรษฐกิจจีน-ปากีสถาน (China - Pakistan Economic Corridor - CPEC) เช่น โครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยรับการสนับสนุนเทคนิคในการผลิตซอฟต์แวร์จากจีน และโครงการด้านสาธารณสุข ซึ่งคาดว่าจะเริ่มดำเนินการหลังจาก นรม.ปากีสถานเยือนจีน ห้วง พ.ย.65 โดยทั้งสองฝ่ายมุ่งหวังว่าโครงการภายใต้ CPEC จะช่วยยกระดับความสัมพันธ์ทวิภาคี พัฒนาเศรษฐกิจ และเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม และโลจิสติกส์ จากมณฑลซินเจียงของจีนไปยังท่าเรือ Gwadar ของปากีสถานในทะเลอาหรับ มหาสมุทรอินเดีย ขณะที่อินเดียต่อต้าน CPEC เนื่องจากพื้นที่โครงการบางส่วนละเมิดอธิปไตยของอินเดีย พร้อมกับเรียกร้องให้ปากีสถานและจีนละเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะเดิม (Status Quo) ในพื้นที่พิพาทแคชเมียร์ รวมถึงคัดค้านแผนขยาย CPEC ไปยังอัฟกานิสถานด้วย

สถานการณ์ภายในประเทศบังกลาเทศ

รัฐบาลบังกลาเทศจะเปิดอุโมงค์ไดน้ำแห่งแรกที่ได้เงินสนับสนุนจากจีนในเดือนมกราคม ปี 2566 โดยมีกำหนดเปิดให้บริการในเดือนมกราคมปี 2023 หลังงานก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของพลเรือนแห่งสำคัญแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2565 มีการจัดพิธีเพื่อเฉลิมฉลองที่งานอุโมงค์จรรยาไดน้ำสำเร็จ อุโมงค์แห่งแรกนี้มีชื่อว่า ‘บังกานันทุ ซิค มู จิบูร์ ราห์มัน’ ลอดใต้แม่น้ำกรรณผลิในเมืองจิตตะกอง โดยมีมูลค่าการก่อสร้าง 1,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือราว 39,259 ล้านบาท และเงินบางส่วนได้รับการสนับสนุนจากธนาคาร Exim ของจีน ซึ่งบริษัท China Communications Construction ของจีน เป็นผู้สร้างอุโมงค์ อุโมงค์ดังกล่าว คาดว่า จะช่วยส่งเสริมการเชื่อมต่อและช่วยธุรกิจต่าง ๆ ขณะที่ประชาชนต่างยินดีต่ออุโมงค์ถนนแห่งใหม่ เนื่องจากอุโมงค์ถนนดังกล่าว ช่วยลดเวลาการเดินทางในเมืองจิตตะกอง อย่างไรก็ตาม เมื่ออุโมงค์เปิดแล้ว ในส่วนของอุโมงค์ที่อยู่ใต้น้ำ ระยะทางราว 3.3 กิโลเมตร จะช่วยลดเวลาการเดินทางระหว่างเมืองอันวารากับเมืองปาเทนกา

บังกลาเทศและบรูไนจะเพิ่มความร่วมมือระหว่างกันหลายด้าน เมื่อ 16 ต.ค.65 โดยอ้างถ้อยแถลงของ Dr.AK Abdul Momen รมว.กต. ศรีลังกา ว่า ในโอกาสที่นาง Sheikh Hasina นรม.บังกลาเทศ ถวายการต้อนรับ Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah สุลต่านแห่งบรูไน ในการพบปะหารือสองฝ่าย นรม.บังกลาเทศได้เน้นย้ำถึงการเพิ่มความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระหว่างบังกลาเทศกับบรูไน พร้อมทั้งเชิญให้นักธุรกิจบรูไนเข้ามาลงทุนในบังกลาเทศ โดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ที่บังกลาเทศกำหนดไว้ถึง 100 เขต ขณะที่สุลต่านแห่งบรูไนทรงแสดงความสนพระทัยรับแรงงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเกษตร การประมง และด้านอาหารฮาลาลจากบังกลาเทศ และยังตรัสถึงประเด็นปัญหาผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาที่บังกลาเทศกำลังเผชิญว่าอาเซียนอยู่ระหว่างพิจารณาแนวทางการแก้ปัญหา 5 ข้อที่ นรม.บังกลาเทศได้หยิบยกขึ้นในที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ และบรูไนยินดีสนับสนุนบังกลาเทศให้เป็นประเทศคู่เจรจาเฉพาะสาขาของอาเซียน (ASEAN Sectoral Dialogue) นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังแสดงความสนใจที่จะมีความร่วมมือระหว่างกันในด้าน การป้องกันประเทศ

บังกลาเทศได้รับการอนุมัติเงินกู้ยืมจาก IMF จำนวน 4.5 พันล้านดอลลาร์ โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) สนับสนุนทางการเงินมูลค่า 4.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐให้แก่บังกลาเทศ เพื่อช่วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่ใกล้เข้าสู่ภาวะวิกฤต แม้ว่าบังกลาเทศมีขนาดเศรษฐกิจ 416 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จนเป็นประเทศหนึ่งที่เศรษฐกิจเติบโตเร็วที่สุดในโลกตลอดหลายปีที่ผ่านมา แต่ค่าครองชีพที่สูงขึ้นโดยเฉพาะราคาพลังงานและอาหาร ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศที่ลดลง การเก็บภาษีนำเข้าที่น้อยลง และกระแสรายวันขาดดุลเพิ่มขึ้น จึงทำให้สถานะทางเศรษฐกิจของบังกลาเทศไม่มีเสถียรภาพ ซึ่งบังกลาเทศเป็นประเทศลำดับที่ 3 ในเอเชียใต้ที่ขอข้อตกลงกู้เงินกับ IMF ในปี 2565 ภายหลังจากปากีสถานและศรีลังกาที่ได้ดำเนินการไปก่อนหน้านี้แล้ว

บทสรุป

จากสถานการณ์ที่ผ่านมาของประเทศเอเชียใต้พบว่า ปากีสถานและบังกลาเทศ ต่างขยายความร่วมมือกับประเทศอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจอย่างจีน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะเห็นได้จากความพยายามดำเนินการโครงการต่าง ๆ กับจีน เช่น โครงการภายใต้กรอบความร่วมมือปากีสถานกับจีน หรือ CPEC หรือ การร่วมมือสร้างอุโมงค์ไดน้ำของบังกลาเทศที่ได้รับเงินสนับสนุนจากจีน เป็นต้น จึงเป็นสัญญาณให้เห็นถึงการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจเข้ามาในพื้นที่เอเชียใต้ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังมีวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างปากีสถานและบังกลาเทศ ซึ่งอาจเป็นโอกาสที่นานาประเทศต่างอยากเข้ามาลงทุนหรือขยายอิทธิพล นอกจากนี้ อาจจะนำไปสู่การขยายความร่วมมือในด้านอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น อาทิ ด้านการป้องกันประเทศ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นต้น

สถานการณ์ภายในประเทศอินเดีย

อินเดียกลับมาปกครองอังกฤษ เมื่อ Rishi Sunak นักการเมืองอังกฤษเชื้อสายอินเดีย อดีตรัฐมนตรีคลัง ขึ้นรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแห่งสหราชอาณาจักร จึงกลายเป็นที่สนใจอย่างยิ่งสำหรับชาวอินเดีย ซึ่งได้ทำการพาดหัวข่าวด้วยความยินดีอย่างยิ่ง นายริชี ซูแน็ก ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าพรรคคอนเซอร์เวทีฟคนใหม่ และได้เป็น นายกรัฐมนตรีแห่งสหราชอาณาจักรคนที่ 57 โดยอดีตโหนด ซูแน็ก เป็นนายกฯที่สร้างสถิติใหม่ให้กับอังกฤษมากมาย เป็นนายกฯที่มีอายุน้อยที่สุดในรอบ 210 ปี เป็นนายกฯคนแรกที่มีเชื้อสายเอเชีย (อินเดีย) เป็นนายกฯคนแรกที่นับถือศาสนาฮินดู (ประชากรอินเดีย 1,400 ล้านคน 80% นับถือศาสนาฮินดู) วันที่ ซูแน็กเข้ารับตำแหน่งนายกฯอังกฤษ ตรงกับเทศกาลดิวาลี ของ ศาสนาฮินดูพอดี

เทศกาลดิวัลีเป็น เทศกาลแห่งแสงไฟ เฉลิมฉลองต้อนรับฤดูใบไม้ร่วง เป็นสัญลักษณ์แห่งชัยชนะของแสงสว่างที่มีเหนือความมืดมน และที่สำคัญที่สุดก็คือ เป็นปีที่อินเดียได้รับเอกราชจากอังกฤษครบ 75 ปีพอดี ในวันที่ ซูแน็ก ขึ้นรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอังกฤษ นายเรนทร่า โมตี นายกรัฐมนตรีอินเดีย ได้ทวีตข้อความถึง ซูแน็ก ว่าเป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ “หลังจากที่คุณเป็นนายกรัฐมนตรีแห่งสหราชอาณาจักรแล้ว ผมหวังว่าเราจะจะได้ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดในประเด็นต่างๆของโลก ในเทศกาลดิวัลีนี้ ผมขอส่งคำอวยพรไปยังชาวอังกฤษเชื้อสายอินเดีย เรากำลังเปลี่ยนจากความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์สู่ความเป็นหุ้นส่วนในยุคใหม่”

รัสเซีย-อินเดีย จับมือแน่น เดินหน้าพัฒนาอาวุธทันสมัยร่วมกัน
โดยนายสุพรหมณย์ ชัยคังกระ รัฐมนตรีต่างประเทศของอินเดียหารือร่วมกับนายเซอร์เกย์ ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย ในรายละเอียดและโอกาสความร่วมมือทางเทคนิคด้านการทหารในประเด็นที่ทั้งสองประเทศร่วมกันผลิตอาวุธที่ทันสมัย โดย รมต.กต. อินเดีย กล่าวยกย่องรัสเซียว่า “หุ้นส่วนที่สม่ำเสมอซึ่งพิสูจน์ได้ด้วยกาลเวลา” ท่ามกลางสถานการณ์ความตึงเครียดระหว่างรัสเซีย-ยูเครน อินเดีย และรัสเซีย ได้พยายามขยายความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างกันตลอดจนการให้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดมากขึ้นรวมทั้งในประเด็นเรื่องพลังงานนิวเคลียร์ และการพึ่งพาอาวุธจากรัสเซียมาโดยตลอด อย่างไรก็ตามอินเดียยังคงเดินหน้าซื้อน้ำมันจากรัสเซียต่อไป ซึ่งอินเดียเป็นลูกค้ารายใหญ่ของรองจากจีนอินเดียเตรียมสร้างทางหลวงระยะทาง 2,000 กม. ในรัฐที่มีพรมแดนติดกับจีน

อินเดียเตรียมสร้างทางหลวงระยะทาง 2,000 กม. ในรัฐที่มีพรมแดนติดกับจีน นสพ.The Straits Times รายงานเมื่อ 10 ธ.ค.65 ว่ารัฐบาลอินเดียเตรียมก่อสร้างทางหลวงระยะทาง 2,000 กม. มูลค่า 400,000 ล้านบาท (ประมาณ 168,000 ล้านบาท) ในรัฐอรุณาจัลประเทศ ทาง ตอ.น. ซึ่งมีพรมแดนติดกับจีนระยะทาง 1,126 กม. และเป็นรัฐที่จีนอ้างว่าเป็นส่วนหนึ่งของทิเบตได้มาโดยตลอด ทั้งนี้ อินเดียมีเป้าหมายจะใช้ถนนสายดังกล่าวในการส่งกำลังบำรุงและเคลื่อนย้ายกำลังพลไปยังชายแดนได้รวดเร็ว จนท. รัฐบาลอินเดียระบุว่าโครงการนี้เป็นโครงการก่อสร้างถนนชายแดนที่ยากที่สุดและใหญ่ที่สุดโครงการหนึ่งของประเทศ อินเดียและจีนมีปัญหาการอ้าง

สิทธิเหนือดินแดนบริเวณชายแดนที่ยืดเยื้อ โดยเมื่อปี 2563 อินเดียเพิ่งเปลี่ยนแนวนโยบายจากเดิม ที่ต้องการให้พื้นที่แนวชายแดนไม่สามารถเข้าถึงได้ เพื่อชะลอการรุกรานของจีน เป็นการเริ่มอนุมัติโครงการสร้างถนนปรับปรุงและสร้างลานจอดเฮลิคอปเตอร์หลายโครงการ แต่ริเริ่มช้ากว่าจีนเนื่องจากสภาพภูมิประเทศของฝั่งอินเดียมีความยากลำบากกว่าฝั่งจีน ทำให้เมื่อปี 2563 จีนสร้างบ้านพลเรือนประมาณ 100 หลัง ใกล้แนวเขตแดนที่พิพาท ส่วนอินเดียยังเน้นการส่งกำลังทหารเข้ายึดครองพื้นที่

อินเดียเผยปริมาณการนำเข้าน้ำมันจากรัสเซียของ EU และคงมาตรการการนำเข้าน้ำมันจากรัสเซียอย่างต่อเนื่อง สุพรหมณย์ ชัยคังกระ รมว.ต่างประเทศอินเดีย กล่าวว่า อินเดียจะตัดสินใจด้วยตนเองในเรื่องของการนำเข้าน้ำมันของรัสเซีย โดยตั้งคำถามต่อชาติตะวันตกที่ให้ความสำคัญกับความต้องการทางพลังงานของอินเดีย แต่ขณะเดียวกัน กลับขอให้อินเดียสนับสนุนมาตรการคว่ำบาตรพลังงานของรัสเซีย ซึ่งรมว.ต่างประเทศอินเดีย ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า อินเดียซื้อน้ำมันจากรัสเซียมากกว่าอินเดียมากมายหลายเท่า ซึ่งยุโรปซื้อน้ำมันรัสเซีย ระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ถึง 17 พฤศจิกายน นำเข้าเชื้อเพลิงฟอสซิลจากรัสเซียมากกว่า 10 ประเทศที่อยู่ในลำดับถัดไปรวมกัน และเท่าที่อินเดียทราบ อินเดียซื้อน้ำมันรัสเซียมากกว่า 6 เท่า เมื่อเทียบกับอินเดีย อย่างไรก็ตามอินเดียจะยังคงให้ความสำคัญกับความต้องการด้านพลังงานของประเทศเป็นอันดับแรก จะเดินหน้าซื้อน้ำมันจากรัสเซียต่อไป และปฏิเสธสนับสนุนมาตรการคว่ำบาตรของตะวันตกที่กำหนดเล่นงานรัสเซีย ซึ่งถือเป็นการส่งสัญญาณเมินมาตรการของอียู จี7 และออสเตรเลีย ที่กำหนดเพดานราคาน้ำมันของรัสเซียและมีผลบังคับใช้แล้วเมื่อ 5 ธ.ค.65 ในความพยายามลดทอนรายได้จากการส่งออกน้ำมัน สกัดเงินทุนในการทำสงครามของรัสเซีย จนถึงตอนนี้ อินเดียยังไม่ได้ตกลงที่จะจำกัดราคาน้ำมันรัสเซียสูงสุดที่ 60 ดอลลาร์ต่อบาร์เรลตามที่กลุ่มจี7 และอียูกำหนดไว้ ซึ่งเป็นความพยายามของชาติตะวันตกที่ต้องการจำกัดรายได้จากเชื้อเพลิงฟอสซิลที่เป็นท่ออำนาจของรัสเซียในด้านการทหารและการรุกรานยูเครน ขณะเดียวกัน แผนดังกล่าวมีขึ้นก็เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ราคาพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วหากน้ำมันรัสเซียหายไปจากตลาดโลกจะทันหัน ระหว่างแถลงข่าวร่วมกับ เซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีต่างประเทศของรัสเซีย ยืนยันว่าอินเดียจะเดินหน้าซื้อน้ำมันดิบรัสเซียต่อไป แม้มีมาตรการคว่ำบาตร อินเดียนำเข้าน้ำมันรัสเซียเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา โดยฉวยประโยชน์จากข้อเสนอปรับลดราคาเพื่อดึงดูดลูกค้าของทางมอสโก ตัวเลขนำเข้าแต่ละระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ในเดือนตุลาคม ส่งผลให้รัสเซียกลายเป็นผู้จัดหาปริมาณรายใหญ่ที่สุดของทางอินเดีย แซงหน้าซาอุดีอาระเบียและอิรักเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

●บทสรุป
จากสถานการณ์ที่ผ่านมาของประเทศอินเดียพบว่า อินเดียยังคงแสดงท่าทีที่ชัดเจนต่อการเป็นต่อการเป็นพันธมิตรกับรัสเซีย ซึ่งพึ่งพากันในเรื่องต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศตนเอง โดยเฉพาะด้านพลังงานและด้านการทหาร ถึงแม้จะอยู่ท่ามกลางสถานการณ์ความตึงเครียด แต่ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศยังคงเดินหน้าอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มที่จะยังคงสานสัมพันธ์กันต่อไป อย่างไรก็ตามโอกาสที่อินเดียกำลังแสวงอยู่ในปัจจุบันอาจทำให้ระบบเศรษฐกิจภายในประเทศดีขึ้นและอาจกลายเป็นประเทศที่น่าจับตามอง อาจก้าวมาสู่การเป็นประเทศที่มีอำนาจมากขึ้น โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียใต้

ที่มา : https://www.nia.go.th/main/th/1/#world_news <https://www.thn thailand.com/news/world/>
ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สพท.
โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ในภูมิภาค
1. เอเชียตะวันออก
1.1 ญี่ปุ่น
วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และน.ส.ปณิสรา เทียนอ่อน
สถานการณ์ภายในประเทศญี่ปุ่น
สถานการณ์ภายในประเทศญี่ปุ่น ในห้วง ค.ค.-15 ธ.ค.65 มีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้
ผู้นำญี่ปุ่นและออสเตรเลียลงนามข้อตกลงความมั่นคงทวิภาคีฉบับใหม่ เมื่อ 22 ธ.ค.65 ข้อตกลงนี้ปรับปรุงจาก Joint Declaration on Security

Cooperation ปี พ.ศ.2550 ครอบคลุมความร่วมมือด้านการทหาร ความมั่นคงทางไซเบอร์และข่าวกรองเพื่อต่อต้านอิทธิพลของจีนที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงปฏิบัติการในอวกาศ การบังคับใช้กฎหมาย การขนส่ง การปกป้องโทรคมนาคม การต่อต้านการบีบบังคับทางเศรษฐกิจ และการบิดเบือนข้อมูล
นายโยชิมาซะ ฮายาชิ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของญี่ปุ่นเห็นด้วยกับรายงานทบทวนยุทธศาสตร์นิวเคลียร์ (Nuclear Posture Review: NPR) ฉบับใหม่ของสหรัฐฯ ที่เผยแพร่เมื่อ 27 ธ.ค.65 เพื่อช่วยป้องปรามการโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์ รวมถึงการที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญว่าจะปกป้องพันธมิตรหากถูกโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์

กองทัพญี่ปุ่นมีแผนซ้อมรบครั้งสำคัญกับกองทัพสหรัฐฯ และประเทศพันธมิตร ระหว่าง 10-19 พ.ย.65 ภายใต้รหัส “Dubbed Keen Sword” ซึ่งจัดขึ้นทุก ๆ 2 ปี ครั้งนี้มีทหารจากกองทัพญี่ปุ่นและสหรัฐฯ เข้าร่วมประมาณ 36,000 นาย เรือรบ 30 ลำ และเครื่องบินรบ 370 ลำ แคนาดาจะส่งเรือรบจำนวน 2 ลำเข้าร่วม ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักรจะส่งเรือรบเข้าร่วมประเทศละ 1 ลำ โดยมีเป้าหมายเพื่อการป้องกันภัยคุกคามของญี่ปุ่น รักษาความมั่นคงและสันติภาพภายในภูมิภาค

คณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นกำหนดมาตรการคว่ำบาตรต่อองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ เป็นผลมาจากการที่เกาหลีเหนือทดสอบขีปนาวุธข้ามเกาะญี่ปุ่นครั้งแรกในรอบ 5 ปีเมื่อต้น ต.ค.65 รวมถึงช่วงเวลาที่มีการฝึกซ้อมทางอากาศระหว่างเกาหลีใต้และสหรัฐฯ ภายใต้รหัส “Vigilant Storm” ระหว่าง 31 ต.ค.- 5 พ.ย.65 เกาหลีเหนือได้มีการยิงขีปนาวุธจำนวนมาก

ญี่ปุ่นเตรียมแจกจ่ายยารักษา COVID-19 ที่ผลิตในประเทศเป็นครั้งแรก ชื่อว่า Xocova ใน 28 พ.ย.65 ผลิตโดยบริษัทยา Shionogi ของญี่ปุ่น รัฐบาลเตรียมยาไว้สำหรับผู้ป่วยจำนวน 1 ล้านคน และจะจัดส่งยาไปยังสถานพยาบาลของรัฐ 2,900 แห่ง

ญี่ปุ่นมีแผนจะเพิ่มงบประมาณทางทหารจำนวน 318,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในอีก 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2566 – 2070) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 1.5 เท่า โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถด้านป้องกันประเทศ โดยเฉพาะการชิงโจมตีก่อน (Preemptive Strike) ซึ่งในส่วนนี้ยังขัดต่อหลักการของญี่ปุ่นที่เน้นการป้องกันตนเองจากศัตรูเป็นหลัก

รัสเซียติดตั้งระบบขีปนาวุธป้องกันชายฝั่งใกล้พื้นที่พิพาทด้านดินแดนกับญี่ปุ่น โดยรัสเซียประจำการระบบขีปนาวุธป้องกันชายฝั่ง “Bastion” บนเกาะ Paramushir ทางเหนือของหมู่เกาะ Kuril ซึ่งเป็นพื้นที่พิพาทด้านดินแดนระหว่างรัสเซียกับญี่ปุ่น

ญี่ปุ่น อังกฤษ และอิตาลีร่วมกันพัฒนาเครื่องบินขับไล่รุ่นใหม่ ภายใต้ชื่อ Global Combat Air Programme (GCAP) โดยออกแถลงการณ์ร่วมกันเมื่อ 9 ต.ค.65 ว่าทั้ง 3 ประเทศจะพัฒนาเทคโนโลยีทางอากาศร่วมกัน โดยมีเป้าหมายนำเครื่องบินขับไล่ชนิดนี้เข้าประจำการภายในปี พ.ศ. 2578 เพื่อต่อต้านภัยคุกคามทั้งจากรัสเซียและจีน

บทสรุป
จากสถานการณ์ภายในญี่ปุ่นในช่วงที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าญี่ปุ่นมีความพยายามพัฒนาความร่วมมือกับประเทศพันธมิตรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐฯ ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ อังกฤษ และอิตาลี ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลมาจากสถานการณ์บริบทโลกที่อยู่ในสภาวะตึงเครียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติการพิเศษทางทหารระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ซูฟร้อมจะใช้อาวุธนิวเคลียร์อยู่ระหว่างการพัฒนา/ทดสอบขีปนาวุธของเกาหลีเหนือที่ญี่ปุ่นมองว่าเป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรงต่อความมั่นคงของภูมิภาค และการพัฒนาแสนยานุภาพทางทหารของจีน ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ถือเป็นตัวกระตุ้นให้ญี่ปุ่นเริ่มพัฒนาขีดความสามารถทางด้านทหารของตนเองร่วมกับพันธมิตรต่าง ๆ ทั้งนี้ ความร่วมมือของญี่ปุ่นกับพันธมิตรต่าง ๆ นอกเหนือจากสหรัฐฯ ถือเป็นความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมทางทหารครั้งแรก นับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 สะท้อนให้เห็นว่าญี่ปุ่นเริ่มก้าวออกจากนโยบายไม่ฝักใฝ่สันติ (Pacifism) ของญี่ปุ่นมากขึ้น รวมถึงเป็นแรงกระตุ้นให้ญี่ปุ่นเองต้องปรับเปลี่ยนนโยบายของยุทธศาสตร์ความมั่นคงที่เน้นป้องกันตนเองจากศัตรูมาเป็นการชิงโจมตีก่อน (Preemptive Strike) อย่างไรก็ตาม การเพิ่มงบประมาณด้านการทหารของญี่ปุ่นถูกมองว่าเป็นภัยอันตรายต่อประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งยังสร้างความเคลือบแคลงใจให้กับประเทศเพื่อนบ้านเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจนำไปสู่การแข่งขันการสะสมอาวุธ (Arms Race) ภายในภูมิภาคได้ในที่สุด

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศสย.สพท.
โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

2. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.1 กัมพูชา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ ร.อ.หญิง ศิวลิย์ สิริโรจนบริรักษ์

สถานการณ์ของประเทศกัมพูชา ห้วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2565 มีประเด็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญ ทั้งมิติการเมืองและความมั่นคง มิติเศรษฐกิจ และมิติสังคมและวัฒนธรรม สรุปได้ดังนี้

มิติการเมืองและความมั่นคง

กัมพูชาตั้งเป้าหมายพัฒนากองทัพให้ทันสมัย ด้วยการปรับปรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ และเพิ่มขีดความสามารถของกำลังพล (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: ตุลาคม 2565) โดยกัมพูชาจะปฏิรูปและปรับโครงสร้างภายในองค์กรให้ทันสมัย ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาด้วยธรรมาภิบาลและกฎหมาย เพิ่มพูนความรู้และทักษะให้กับกำลังพลในทุกระดับ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันอธิปไตยและบูรณาภาพแห่งดินแดน รวมถึงจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

อย่างไรก็ตาม กัมพูชาเรียกร้องให้นานาประเทศยุติการกล่าวหาว่า กัมพูชาให้เงินใช้ฐานทัพเรือเรียม เมื่อ 13 พฤศจิกายน 2565 สำนักข่าวต่างประเทศรายงานจากกรุงพนมเปญ (เดลินิวส์:2565) ระบุว่า กัมพูชาไม่ได้ให้กองกำลังทหารจีนประจำการในฐานทัพเรือเรียม ซึ่งกัมพูชาได้แสดง

ความโปร่งใส โดยให้ผู้แทนสหรัฐฯ และออสเตรเลียสามารถเข้าสังเกตการณ์พร้อมเรียกร้องให้นานาประเทศให้ความยุติธรรมต่อกัมพูชา โดยยุติข้อกล่าวหาดังกล่าว ทั้งนี้ ท่าทีดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลัง ประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดนของสหรัฐฯ แสดงความห่วงกังวลต่อ นายกรัฐมนตรีฮุน เซน กรณีการจัดตั้งกองกำลังทหารจีนในฐานทัพเรือเรียม จังหวัดพระสีหนุ ของกัมพูชา

สำหรับบทบาทการเป็นประธานอาเซียนของกัมพูชา เมื่อ 25 ตุลาคม 2565 กัมพูชาออกแถลงการณ์ในฐานะประธานอาเซียนแสดงความห่วงกังวลต่อเหตุความรุนแรงในเมียนมา (ไทยโพสต์: 2565) ว่าอาเซียนกังวลอย่างยิ่งกับสถานการณ์ในเมียนมาที่ทวีความรุนแรงขึ้นในท้วงนี้ กรณีเหตุระเบิดที่เรือนจำอินเส่งในภาคย่างกุ้ง การสู้รบในรัฐกะเหรี่ยง และการโจมตีทางอากาศในรัฐคะฉิ่น ส่งผลให้มีประชาชนบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก ขณะเดียวกัน ยังทำให้สถานการณ์ด้านมนุษยธรรมทั่วทั้งเมียนมาเลวร้ายลง ขัดต่อเจตนารมณ์ในฉันทามติ 5 ประการ และบันทึกความพยายามของผู้แทนพิเศษอาเซียนที่จะทำให้เกิดความคืบหน้าในการปฏิบัติตามฉันทามติ ทั้งนี้ อาเซียนเรียกร้องให้มีความยับยั้งชั่งใจถึงที่สุดและยุติความรุนแรงโดยทันที เรียกร้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดกระบวนการเจรจาที่สร้างสรรค์และครอบคลุม และแสวงหาทางออกที่สันติและการปรองดองระดับชาติในเมียนมา

นอกจากนี้ ผู้นำอาเซียนยังยอมรับหลักการให้ติมอร์-เลสเตเป็นสมาชิกอาเซียนลำดับที่ 11 โดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 40 และ 41 ออกแถลงการณ์เมื่อ 11 พฤศจิกายน 2565 ว่า ผู้นำอาเซียนเห็นพ้องยอมรับหลักการให้ติมอร์-เลสเต เป็นสมาชิกอาเซียนลำดับที่ 11 โดยจะมอบสถานะผู้สังเกตการณ์และให้เข้าร่วมการประชุมในกรอบอาเซียนทั้งหมด รวมถึงการประชุมสุดยอดอาเซียน และอาเซียนจะจัดทำแผนงานเพื่อกำหนด Roadmap การเป็นสมาชิกอาเซียนอย่างเต็มรูปแบบของติมอร์-เลสเต โดยการพิจารณารับรองอาจเกิดขึ้นในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 42 หัวงอินโดนีเซียเป็นเจ้าภาพ

มิติเศรษฐกิจ

กัมพูชาเปิดใช้ทางด่วนสร้างจากทุนเงินเส้นทางกรุงพนมเปญ-สีหนุวิลล์ เมื่อ 1 ตุลาคม 2565 (Xinhua: 2565) โดยเส้นทางดังกล่าวมีระยะทาง 187 กิโลเมตร ใช้เวลาก่อสร้าง 3 ปี มูลค่า 2 พันล้านเหรียญ สหรัฐฯ ดำเนินการก่อสร้างโดย บริษัท China Road and Bridge Corporation (CRBC) โดยการก่อสร้างทางด่วนดังกล่าวเป็นหนึ่งใน โครงการ Belt and Road Initiative (BRI) ของจีนเพื่อที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ ลดระยะเวลาการเดินทางและขนส่งสินค้าจากกรุงพนมเปญกับท่าเรือน้ำลึกสีหนุวิลล์

สำหรับบทบาทการเป็นประธานอาเซียนของกัมพูชา นายกรัฐมนตรีกัมพูชา ย้ำหลักการสำคัญของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในพิธีเปิดการประชุมสุดยอดธุรกิจและการลงทุนอาเซียน (ABIS) เมื่อ 11 พฤศจิกายน 2565 ที่เน้นยุทธศาสตร์ความเชื่อใจ 4 ข้อ (4 Key Strategic Thrusts) ของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) คือ (1) การส่งเสริมการเชื่อมโยงทางดิจิทัล วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2) การลดช่องว่างความแตกต่างด้านพัฒนา

ของแต่ละประเทศ (3) การส่งเสริมการบูรณาการมีส่วนร่วม ยึดหยุ่น และความสามารถในการแข่งขัน และ (4) การส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืน ครอบคลุม และ ยึดหยุ่น เพื่อการเป็นอาเซียนระดับโลกที่มีการเติบโต

และพัฒนา ซึ่งอาเซียนจำเป็นต้องยึดมั่นในระบบการค้าพหุภาคีที่มีอาเซียนเป็นศูนย์กลาง และปรับปรุงข้อตกลงการค้าเสรีที่มีอยู่ เฉพาะอย่างยิ่งความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) ให้ทันสมัย และสามารถตอบสนองต่อแนวโน้มธุรกิจและการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับเศรษฐกิจภายในประเทศของกัมพูชาคาดว่า จะขยายตัว

ร้อยละ 6 ในปี 2566 โดยกระทรวงเศรษฐกิจและการคลังกัมพูชาคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจกัมพูชาจะขยายตัวร้อยละ 5 ในปี 2565 และร้อยละ 6 ในปี 2566 (ผู้จัดการออนไลน์: 2566) เนื่องจากการดำเนินมาตรการควบคุม COVID-19 ที่มีประสิทธิภาพโดยริเริ่มโครงการฉีดวัคซีนและสร้างภูมิคุ้มกันหมู่แก่ประชาชน ซึ่งทำให้กัมพูชาสามารถเปิดประเทศได้อย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่ พฤศจิกายน 2564 นอกจากนี้ กัมพูชาเตรียมเพิ่มการลงทุนด้านสาธารณสุข การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งการรักษาสิ่งแวดล้อม

มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม

นายกรัฐมนตรี ฮุน เซน ขอให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันเพื่อไม่ให้กัมพูชา กลายเป็นสวรรค์ของอาชญากรรม ในพิธีเปิดการประชุมวิชาการว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์แห่งชาติ ครั้งที่ 6 ตามแนวคิดหลัก คือ “ไม่ใช่กัมพูชา เป็นปลายทางสำหรับการค้ามนุษย์” เมื่อ 29 ก.ย.65 ว่า รัฐบาลกัมพูชา กำหนดให้วันที่ 20 ส.ค. ของทุกปี เป็นวันต่อต้านการค้ามนุษย์แห่งชาติ พร้อมขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันปราบปรามการค้าคอร์รัปชัน รวมถึงปราบปราม ป้องกัน และขจัดอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กัมพูชา กลายเป็นสวรรค์ของอาชญากรรม การฟอกเงิน และการค้ามนุษย์ โอกาสนี้ นรม.กัมพูชาขอให้คงการรณรงค์การปราบปรามการพนัน การบังคับใช้แรงงาน การลดภาระหนี้สิน ความรุนแรงในครอบครัว และการค้ามนุษย์ เพื่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของชุมชนด้วย

บทสรุป

สถานการณ์ของกัมพูชาในห้วงที่ผ่านมา กองทัพกัมพูชาได้มีการปรับปรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ และเพิ่มขีดความสามารถของกำลังพล โดยกัมพูชาจะปฏิรูปและปรับโครงสร้างภายในกองทัพให้ทันสมัย สำหรับด้านเศรษฐกิจกัมพูชาเปิดใช้ทางด่วนสร้างจากทุนเงินเส้นทางกรุงพนมเปญ-สีหนุวิลล์ ซึ่งจะกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่และลดระยะเวลาการเดินทางได้ สำหรับบทบาทการเป็นประธานอาเซียนนั้น กัมพูชาออกแถลงการณ์ในฐานะประธานอาเซียนแสดงความหวังกังวลต่อเหตุความรุนแรงในเมียนมา นอกจากนี้ผู้นำอาเซียนยังยอมรับหลักการให้ติมอร์-เลสเตเป็นสมาชิกอาเซียนลำดับที่ 11 โดยการพิจารณารับรองอาจเกิดขึ้นในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 42 หัวงอินโดนีเซียเป็นเจ้าภาพต่อไป

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กต.ศสข.สพ.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

2.2 อินโดนีเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรกรวิทย์ และ น.ส.นภัส กรภักดิ์พัฒนจินดา

สถานการณ์ของประเทศอินโดนีเซีย เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2565 อินโดนีเซียมีประเด็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญทั้งมิติด้านสังคม การเมือง ด้านเศรษฐกิจ สรุปพอสังเขปได้ดังนี้

มิติด้านสังคม

จีน-อินโดนีเซียยืนยันจะร่วมมือกันมากขึ้นในด้านการพัฒนาวัคซีนโควิด รายงานของกระทรวงการต่างประเทศจีนระบุว่า ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง กล่าวกับประธานาธิบดีโจโก วิโดโดว่า จีนจะส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ร่วมกันในด้านวัคซีนและเดินทางสนับสนุนอินโดนีเซียในการจัดตั้งศูนย์ผลิต วัคซีนระดับภูมิภาคโดยประธานาธิบดีโจโก วิโดโด ได้แสดงความพึงพอใจ และขอบคุณสำหรับความร่วมมือระหว่างทั้งสองชาติในด้านการวิจัย และพัฒนา รวมถึงการผลิตวัคซีนโควิด-19 และยินดีจะสานต่อความร่วมมือที่แข็งแกร่งในภาคการดูแลสุขภาพต่อไป สำนักข่าวรอยเตอร์รายงาน ว่า อินโดนีเซียเป็นผู้ซื้อวัคซีนโควิด-19 รายใหญ่จากจีนนับตั้งแต่การระบาด เริ่มต้นขึ้น ซึ่งจนถึงขณะนี้ อินโดนีเซียยังคงใช้วัคซีนจำนวนหลายร้อยล้านโดส ภายใต้การผลิตและดูแลโดยบริษัทซิโนแวค ไบโอเทค (Sinovac Biotech) ของจีน

มิติด้านการเมือง

อินโดนีเซียเห็นว่าการผนวกดินแดน 4 แคว้นของรัสเซียเป็นการ ละเมิดกฎบัตรสหประชาชาติ สำนักข่าว Antara เมื่อ 2 ต.ค.65 รายงาน แถลงการณ์ของ กต.อินโดนีเซียในวันเดียวกัน เกี่ยวกับทัศนคติต่อการตัดสินใจของรัสเซียในการผนวกแคว้น Donetsk, Luhansk, Zaporizhzhia และ Kherson ว่า เป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศและกฎบัตร สหประชาชาติ โดยทุกประเทศต้องเคารพต่อบูรณภาพแห่งดินแดนและ อธิปไตยของประเทศอื่น และการผนวกดินแดนดังกล่าวจะยิ่งทำให้ ความพยายามในการคลี่คลายสถานการณ์ด้วยสันติวิธีมีความยุ่งยากซับซ้อนยิ่งขึ้น ทำให้สงครามยืดเยื้อซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อทุกฝ่าย

อินโดนีเซียเผยว่าอาเซียนกำลังพิจารณาแนวทางใหม่ในการสร้าง สันติภาพในเมียนมา สนข. Reuters รายงานเมื่อ 3 พ.ย.65 อ้างถ้อยแถลง นาง Retno Marsudi รมว.กต. อินโดนีเซีย ว่าการวิจารณ์ความล้มเหลวใน การทำตามฉันทามติ 5 ข้อของอาเซียนควรมุ่งเป้าหมายไปที่รัฐบาลทหาร (นัยคือรัฐบาลเมียนมา) ไม่ใช่อาเซียน พร้อมย้ำว่าอาเซียนกำลังพิจารณาเสนอ คำแนะนำใหม่สำหรับกระบวนการสันติภาพ คาดว่าจะเปิดเผยก่อนการ ประชุมผู้นำอาเซียน หัวง 10-13 พ.ย.65 ที่กัมพูชา ซึ่งอินโดนีเซียจะรับมอบ บทบาทการเป็นประธานอาเซียนสืบต่อจากกัมพูชา ที่มา:สำนักข่าวกรอง แห่งชาติ

เจ้าภาพอินโดนีเซียเปิดการประชุม G20 พร้อมร้องขอให้ยุติการก่อสงคราม เอเอฟพีรายงาน เมื่อวันอังคารที่ 15 พฤศจิกายน 2565 กล่าวว่า ประธานาธิบดีโจโก วิโดโด ของอินโดนีเซีย กล่าวเปิดการประชุมสุดยอดผู้นำ G20 ที่เกาะบาหลิ ด้วยการเน้นย้ำความร่วมมือเพื่อยุติสงคราม โดยพุ่งเป้าไปยังการสู้รบของยูเครนและรัสเซีย “ความรับผิดชอบ หมายถึงการสร้างสถานการณ์ที่ต้องเกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นความรับผิดชอบในที่นี้จึงหมายความว่าเราต้องยุติสงคราม เพราะหากสงครามไม่ยุติ โลกจะก้าวไปข้างหน้าได้อย่างไร” วิโดโดกล่าวกับบรรดาผู้นำสมาชิก G20 คาดว่า G20 จะทำการประณามรัสเซียอย่างจริงจัง ทั้งในเรื่องการรุกรานยูเครนและการคุกคามความสงบของประชาคมโลกจากการใช้อาวุธนิวเคลียร์ วิโดโดยังเรียกร้องให้สมาชิกไม่ดำเนินการใดๆ ที่นำไปสู่สงครามเย็นระหว่างชาติมหาอำนาจ

มิติด้านเศรษฐกิจ

อินโดนีเซียเล็งคุมเข้มกำกับดูแลด้านคริปโทมากขึ้น หลังตลาดปั่นป่วนอย่างหนัก สำนักข่าวรอยเตอร์รายงาน ว่า ในปัจจุบันกระทรวงการค้าและสำนักงานควบคุมดูแลการซื้อขายสัญญาสินค้าโภคภัณฑ์ (CoFTRA) ร่วมกันกำกับดูแลด้านคริปโทเคอร์เรนซีในอินโดนีเซีย ซึ่งการลงทุนดังกล่าวได้รับความนิยมน้อยมาก โดยอินโดนีเซียมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แผนการใหม่เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายภาคการเงินที่กำลังอภิปรายกันอยู่ในรัฐสภาขณะนี้ ปัจจุบันการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลในการชำระเงินยังคงเป็นสิ่งที่มีผิดกฎหมายในอินโดนีเซีย แต่การทำธุรกรรมเพื่อการลงทุนนั้นได้รับอนุญาตในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์แห่งชาติ มุลยานี อินทราวาตี รัฐมนตรีคลังอินโดนีเซียเปิดเผยว่า อินโดนีเซียวางแผนโอนย้ายการบังคับใช้กฎระเบียบและการกำกับดูแลการลงทุนด้านคริปโทเคอร์เรนซีไปอยู่ภายใต้สำนักงานบริการทางการเงิน (OJK) เพื่อที่จะคุ้มครองนักลงทุนให้ดีขึ้น

อินโดนีเซียวางแผนใช้รูเปยที่ดิจิทัล ซึ่งเป็นเครื่องมือทำธุรกรรมในอนาคต อินโดนีเซียกำลังวางแผนเกี่ยวกับการออกสกุลเงินรูเปยที่ดิจิทัลซึ่งใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน โดยจะเริ่มจากการทำธุรกรรมระหว่างธนาคารท้องถิ่นภายในประเทศ โครงการดังกล่าวซึ่งมีชื่อว่า “โปรเจกต์ การ์ดา” (Project

Garuda) ซึ่งเป็นการตั้งชื่อตามครุฑซึ่งเป็นนกในตำนานนั้น เป็นโครงการที่ธนาคารกลางอินโดนีเซีย (BI) พยายามทดลองทำขึ้นควบคู่กับสกุลเงินดิจิทัลของธนาคารกลาง (CBDC) ด้วยความพยายามที่จะรักษาอำนาจแต่เพียงผู้เดียวในการออกสกุลเงินที่ถูกต้องตามกฎหมายในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเมื่อเร็ว ๆ นี้ BI เพิ่งออกสมุดปกขาวซึ่งชี้แจงรายละเอียดของโครงการดังกล่าว โครงการสกุลเงินดิจิทัลจะแบ่งออกเป็น 3 เฟส โดยเฟสแรกคือ การทำธุรกรรมระหว่างสถาบันการเงินขนาดใหญ่และธนาคารกลาง เฟสที่สองคือการขยายการใช้งานไปยังตลาดเงินระหว่างธนาคารและการดำเนินการทางการเงิน ส่วนเฟสที่สามหรือเฟสสุดท้ายคือการเปิดให้ใช้งานในกลุ่มผู้บริโภคทั่วไป

บทสรุป

สถานการณ์ของประเทศอินโดนีเซียในช่วงตุลาคม-ธันวาคม ที่ผ่านมา พบว่า ในมิติด้านสังคมอินโดนีเซียมีความพยายามในการสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศมากขึ้นในด้านการพัฒนาวัคซีนโควิด-19 ร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการผลิตวัคซีนโควิด-19 เพื่อสานต่อความร่วมมือที่แข็งแกร่งในภาคการดูแลสุขภาพต่อไป อินโดนีเซียได้ให้ความสำคัญในการรักษาสันติภาพ เสถียรภาพ สนับสนุนเรียกร้องให้ยุติสงครามโดยเร็ว ยึดหลักกฎหมายระหว่างประเทศและกฎบัตรสหประชาชาติ โดยทุกประเทศต้องเคารพต่อบูรณภาพแห่งดินแดนและอธิปไตยของประเทศอื่น เนื่องจากเล็งเห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากสงครามได้กระทบกับทั่วโลกในทุกมิติ และในด้านเศรษฐกิจได้มีการสนับสนุนและพยายามรักษาสภาพประโยชน์ทางเศรษฐกิจของชาติ และได้วางแผนเกี่ยวกับการออกสกุลเงินรูเปยที่ดิจิทัลซึ่งใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน โดยจะเริ่มจากการทำธุรกรรมระหว่างธนาคารท้องถิ่นภายในประเทศและได้ประกาศเป้าหมายที่จะผลักดันให้บรรลุผลสำเร็จในฐานะประธานอาเซียนในปี 2566 รวม 3 ด้าน ได้แก่ การขับเคลื่อนประเด็นส่งเสริมโอกาสในการฟื้นฟูภูมิภาค ให้มีการเติบโตความเชื่อมโยง การเร่งรัดการเปลี่ยนผ่านและการมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจดิจิทัล และส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศสย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rdsdc2559@gmail.com

2.3 มาเลเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ ร.ท.หญิง นิตยา งานไว

สถานการณ์ของมาเลเซียในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ.2565 ประกอบไปด้วยสถานการณ์ภายในประเทศมาเลเซียทั้งมิติเศรษฐกิจและการเมืองภายในประเทศ และสถานการณ์ความสัมพันธ์กับประเทศไทยภายใต้การนำของนายอันวาร์ อิบราฮิม นายกรัฐมนตรีคนใหม่ของมาเลเซียสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. สถานการณ์ภายในประเทศ

1.1 มิติเศรษฐกิจ รัฐบาลมาเลเซียได้ยื่นสัตยาบันสารเป็นภาคีความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership: CPTPP) ซึ่งเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2565 นาย Gan Kim Yong รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์ ในฐานะประธานการประชุมคณะกรรมการความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership: CPTPP) ได้ระบุว่าที่ประชุมคณะกรรมการ CPTPP มีมติรับรองการให้สัตยาบันของมาเลเซียในการเข้าเป็นภาคี CPTPP อย่างเป็นทางการ พร้อมระบุว่าการที่มาเลเซียเข้าร่วมเป็นภาคีของ CPTPP จะทำให้การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีความลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทั้งยังเพิ่มความครอบคลุมทางเศรษฐกิจ และผลประโยชน์ที่ประเทศสมาชิกจะได้รับร่วมกันจาก CPTPP ทั้งนี้ มาเลเซียนับเป็นประเทศลำดับที่ 9 ที่ให้สัตยาบันเข้าเป็น

ภาคี ส่งผลให้รูโนและซิติเป็นสองประเทศ ที่ยังไม่ให้สัตยาบันในความตกลงดังกล่าว ขณะที่ข้อตกลงของ CPTPP จะเริ่มมีผลบังคับใช้กับมาเลเซียใน 29 พฤศจิกายน 2565

จากการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ของ CPTPP ต่อมาเลเซีย พบว่าการเข้าร่วม CPTPP จะทำให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของมาเลเซียในปี 2573 เพิ่มขึ้น 655,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 25 ล้านล้านบาท) จาก 481,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 18.3 ล้านล้านบาท) เมื่อเทียบกับปี 2564 นอกจากนี้ยังจะส่งผลให้สามารถเข้าถึงตลาดของประเทศที่ยังไม่มีข้อตกลงการค้าเสรีกับมาเลเซีย เช่น แคนาดา เม็กซิโก และเปรู เป็นต้น

1.2 การเมืองภายในประเทศ

เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2565 นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย อิสมาอิล ซาปรี ยาคอบ ประกาศยุบรัฐสภาผ่านการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ โดยได้ยื่นเรื่องกราบบังคมทูลสมเด็จพระราชาธิบดีอับดุลละห์แห่งปะหัง เพื่อขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตยุบสภา และคำขอตกลงของเขาได้รับพระบรมราชานุญาตเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ต่อมาวันที่ 19 พฤศจิกายน 2565 มาเลเซียจัดการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 15 พร้อมกันทั่วประเทศ มีผู้ออกมาใช้สิทธิกว่า 14.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 70 จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดกว่า 21 ล้านคน มีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง 945 คน

ผลการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 15 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มพันธมิตรแห่งความหวัง (Pakatan Harapan: PH) นำโดยนายอันวาร์ อิบราฮิม ได้ที่นั่งมากที่สุด 82 ที่นั่ง ตามมาด้วยกลุ่มพันธมิตรแห่งชาติ (Perikatan Nasional: PN) ของ

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

นายมุห์ยิดดิน ยัสซิน 73 ที่นั่ง และกลุ่มแนวร่วมแห่งชาติ (Barisan Nasional: BN) ของนายอิสมาอิล ยากบ 30 ที่นั่ง ปรากฏว่าไม่มีพรรคใดได้ที่นั่งในสภาเกินกึ่งหนึ่ง (112 ที่นั่งจากทั้งหมด 222 ที่นั่ง) มาเลเซียได้สภาแขวนเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ เนื่องจากไม่มีพรรคพันธมิตรครองเสียงข้างมากในสภาตามเกณฑ์ที่สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ จึงไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลเพียงพรรคเดียวได้

จากนั้นวันที่ 24 พฤศจิกายน 2565 นายอันวาร์ อิบราฮิม ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่ของมาเลเซีย โดยสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซีย ทรงใช้พระราชอำนาจตาม ม.40(2)(a) และ ม.43(2)(a) ของรัฐธรรมนูญมาเลเซีย แต่งตั้งนายอันวาร์ อิบราฮิม เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 10 ของมาเลเซีย และได้เข้าร่วมพิธีสาบานตนรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และประกาศรายชื่อคณะรัฐมนตรี โดยแต่งตั้งตนเองให้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังควบอีกหนึ่งตำแหน่ง เพื่อกำหนดแนวทางที่เป็นเอกภาพในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของมาเลเซียหลังวิกฤติ COVID-19 โดยให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับการคุ้มครองกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง จากปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทั้งนี้ ธนาคารกลางมาเลเซียคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจมาเลเซียในปี 2566 จะเติบโตร้อยละ 4-5 ซึ่งต่ำกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจในปี 2565 ที่อาจขยายตัวร้อยละ 7

2. ความสัมพันธ์กับไทย

มาเลเซียต้องการที่จะสานต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างมาเลเซียกับไทย นายอันวาร์ อิบราฮิม นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ได้โพสต์ Facebook ตอบข้อความแสดงความยินดีของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในโอกาสที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย คนที่ 10 ของมาเลเซีย โดยได้ขอบคุณ พล.อ.ประยุทธ์ สำหรับความปรารถนาดี และแสดงความประสงค์ที่จะทำงานร่วมกับ พล.อ.ประยุทธ์ เพื่อสานต่อความสัมพันธ์อันดีที่มีมายาวนานระหว่างมาเลเซียกับไทยให้ก้าวหน้าต่อไป

ต่อมาพล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี พร้อมด้วย พล.อ.ชัยชาญ ช้างมงคล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม และหัวหน้าคณะผู้แทนพิเศษของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ได้เดินทางไปประเทศมาเลเซีย เพื่อพบปะกับนายอันวาร์ อิบราฮิม ตามคำเชิญของนายกรัฐมนตรีของมาเลเซีย พร้อมแสดงความยินดีที่ได้รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ โดย พล.อ.ประวิตร และนายอันวาร์ เป็นเพื่อนที่มีความสนิทสนมกันมานาน การพบปะดังกล่าวได้หารือความร่วมมือในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย โดยมาเลเซียรับหน้าที่ผู้อำนวยความสะดวกในการพูดคุยเพื่อสันติสุข ระหว่างตัวแทนรัฐบาลไทย และตัวแทนกลุ่ม BRN ทั้งนี้ การพูดคุยเพื่อสันติสุขได้พักไว้ชั่วคราว เนื่องจากมีการเลือกตั้งใหม่ในมาเลเซีย แต่เมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาลเรียบร้อยแล้ว การพูดคุยฯ จะเดินทางต่อไป

จะเห็นว่ารัฐบาลของนายอันวาร์ อิบราฮิม จะให้ความสำคัญอันดับแรกกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังของ COVID-19 โดยเฉพาะการคุ้มครองกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและปานกลางจากปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาราคาสินค้าสูง แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าจับตามองว่าเสถียรภาพของรัฐบาลของนายอันวาร์ อิบราฮิม ซึ่งมีความท้าทายหลายประการ ทั้งการเมืองภายในประเทศที่ประสบกับปัญหาในห้วง 3 ปีที่ผ่านมา การแบ่งผลประโยชน์ของพรรคร่วมรัฐบาล เนื่องจากการเลือกตั้งครั้งนี้ประสบกับเหตุการณ์สภาแขวน รวมถึงปัญหาเศรษฐกิจ ภาวะเงินเฟ้อ และโรคระบาดที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชน ซึ่งอาจส่งผลลดความมั่นคงของรัฐบาลได้ ดังนั้นไทยจำเป็นต้องติดตามความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของมาเลเซียอย่างใกล้ชิด

ที่มา: Nation TV. (2565). อันวาร์ อิบราฮิม สาบานตนเป็นนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย, 16 ธันวาคม 2565. <https://www.nationtv.tv/news/foreign/378893931>
สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. (2565). รายงานสถานการณ์ต่างประเทศ, 16 ธันวาคม 2565. https://www.nia.go.th/main/th/1/#world_news
สำนักข่าวอิสรา. (2565). “บิกป้อม” บินมาเลเซียพบ “อันวาร์” ถกปัญหาไฟใต้, 16 ธันวาคม 2565. <https://www.isranews.org/article/south-news/south-slide/114283-talkthaimalay.html>
ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศสย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

2.4 เมียนมา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ศุภศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นาย สิทธิชัย สุขคะตะ

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา ในห้วง ต.ค. - พ.ย. 65 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

➢ สถานการณ์โรคระบาด

คณะกรรมการกลางด้านการป้องกัน ควบคุม และรักษาโรคโควิด-19 ของเมียนมาประกาศขยายเวลาการใช้มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 ไปจนถึงวันที่ 31 ธ.ค.65 โดยประเทศไทยได้ส่งมอบ วัคซีนโควิด-19 ไฟเซอร์ ฝาสีส้ม สำหรับเด็กอายุ 5 - 11 ปี จำนวน 100,000 โดส พร้อมอุปกรณ์ฉีดวัคซีน มูลค่ากว่า 50 ล้านบาท ให้กับประเทศเมียนมา (กรุงเทพธุรกิจ: 2565) ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากความร่วมมืออย่างต่อเนื่องด้านการสาธารณสุขระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศสมาชิกประเทศอาเซียนเพื่อการรับมือกับการระบาดโควิด-19 โดยล่าสุดเมื่อครั้งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเมียนมา เดินทางมาร่วมในพิธีเปิดสำนักงานเลขาธิการศูนย์อาเซียนด้านการรับมือกับภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขและโรคอุบัติใหม่ (ASEAN Centre for Public Health Emergencies and Emerging Diseases: ACPHEED) สำหรับการส่งมอบวัคซีนครั้งนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและเป็นการทำงานร่วมกันของหลายฝ่าย อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงย่างกุ้ง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และ บริษัท ซิลลิค ฟาร์มา จำกัด โดยเป็นการบริจาควัคซีนผ่านสภาอากาศเมียนมาดังเช่นครั้งที่ผ่านมา ทั้งนี้ประเทศไทยเคยบริจาควัคซีนโควิด 19 ให้กับประเทศเมียนมาแล้ว 2 ครั้ง เป็นวัคซีนแอสตราเซนเนกา รวม 1 ล้านโดส

➢ สถานการณ์การเมือง

รัฐบาลทหารเมียนมาได้ประกาศนิรโทษกรรมนักโทษ 5,774 คน จากเรือนจำอินแสงในกรุงย่างกุ้ง เนื่องในโอกาสวันชาติ โดยในจำนวนของผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวในครั้งนี้ เป็นผู้ที่มีชื่อเสียง 11 คน และชาวต่างชาติ 4 คน แต่ต่อมา มีการพิพากษาประหารชีวิต 10 ผู้ประท้วงต่อต้านรัฐบาล ซึ่ง 7 คนในจำนวนนี้เป็นนักศึกษา (ไทยรัฐ: 2565) ศาลทหารเมียนมาตัดสินแบบปิดลับ พิพากษาประหารชีวิตนักศึกษา 7 คน ซึ่งเป็นสมาชิกสมาพันธ์นักศึกษา มหาวิทยาลัยดากอง (Dagon University) ทั้งหมดอายุต่ำกว่า 25 ปี ภายใต้กฎหมายอาญามาตรา 34 และ 302 จากข้อหามีส่วนร่วมในการกราดยิง ซอ โม วิน (Saw Moe Win) อดีตนายทหาร ผู้จัดการธนาคาร Global Treasure Bank ในย่างกุ้ง เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา นอกจากนี้นักศึกษา ศาลทหารยังพิพากษาประหารผู้ต่อต้านรัฐบาลอีก 3 คน จากข้อหาสังหารเจ้าหน้าที่รัฐเมื่อ 24 พฤษภาคม 2022

ซึ่งสำนักข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, OHCHR) โวลเกอร์ เติร์ก (Volker Turk) ออกแถลงการณ์ว่า การใช้โทษประหารชีวิตเพื่อขบขี้ฝ่ายตรงข้าม เป็นเครื่องยืนยันว่ากองทัพถูกความพยายามของอาเซียนและประชาคมระหว่างประเทศ เพื่อยุติความรุนแรงและสร้างเงื่อนไขสำหรับการเจรจา

➤ ความร่วมมือของอาเซียนต่อสถานการณ์เมียนมา

การประชุมผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ผู้นำอาเซียนเน้นย้ำให้เมียนมาต้องเดินหน้าปฏิบัติตามแผนสันติภาพ ไม่เช่นนั้น จะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมประชุมใดๆของอาเซียนอีก ท่ามกลางความวุ่นวายทางการเมืองและสังคมในเมียนมาทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ผู้นำชาติสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ออกคำเตือนให้เมียนมาเดินหน้าปฏิบัติตามแผนสันติภาพ โดยระบุว่า หลังจากที่อาเซียนมีฉันทามติ 5 ข้อเพื่อสันติภาพของเมียนมา ออกมาเมื่อปีที่แล้ว (2564) ปรากฏว่ามีความคืบหน้า “เพียงเล็กน้อย” เท่านั้น ขณะที่ความวุ่นวายทางการเมืองและสังคมในเมียนมาทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

อาเซียนจึงเรียกร้องให้เมียนมาสร้างความคืบหน้าเกี่ยวกับแผนสันติภาพดังกล่าว โดยจะต้องมี “ตัวชี้วัดที่ชัดเจน ปฏิบัติได้จริง โดยมีกำหนดเวลาที่แน่นอน” ทั้งนี้ อาเซียนจะทบทวนเกี่ยวกับตัวแทนของเมียนมาที่เข้าร่วมประชุมในทุกระดับของอาเซียน หลังจากท่าทีผู้นำทหารของเมียนมาเข้าร่วมการประชุมระดับสูงมาตั้งแต่ปีที่แล้ว และในช่วงการประชุมอาเซียนซัมมิตที่กัมพูชา ที่นั่งของเมียนมาก็ถูกเว้นว่างไว้

➤ แนวโน้มและผลกระทบ

สถานการณ์ความไม่สงบในเมียนมายังคงดำเนินต่อไป แม้ในระยะหลังรัฐบาลทหารพยายามผ่อนคลายความตึงเครียดทางการเมืองโดยการปล่อยตัวนักโทษทางการเมืองเป็นจำนวนมาก แต่ในเวลาถัดมากลับมีการตัดสินประหารนักโทษทางการเมืองอีก ทำให้เมียนมายังคงต้องเผชิญกับแรงกดดันด้านสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

การประชุมผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) อาจเพิ่มแรงกดดันสำหรับเมียนมา ให้ต้องเดินหน้าปฏิบัติตามแผนสันติภาพ ไม่เช่นนั้น จะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมประชุมใดๆของอาเซียน และออกคำเตือนให้เมียนมาเดินหน้าปฏิบัติตามแผนสันติภาพฉันทามติ 5 ข้อ อีกทั้งการเข้ามาเป็นประธานอาเซียนของอินโดนีเซียในปีต่อไป ส่งผลให้เกิดการกดดันรัฐบาลทหารเมียนมา ให้แก้ไขปัญหาคความขัดแย้งอย่างสันติวิธีโดยใช้กลไกของอาเซียน และไม่ให้มีการแทรกแซงจากประเทศมหาอำนาจ เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดสงครามตัวแทนในภูมิภาค

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

2.5 เวียดนาม

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรกรวิทย์ และ น.ส.นภัส กรรภควัฒน์จินดา

สถานการณ์ของประเทศเวียดนาม ห้วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2565 เวียดนามมีประเด็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญทั้งมิติด้านสังคม การเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านการทหารสรุปพอสังเขปได้ดังนี้

มิติด้านสังคม

เวียดนามคุมเข้มเฟกนิวส์ เล็งปรับกฎลบนี้อาหาเท็จพันโลกโซเชียลภายใน 24 ชม. รอยเตอร์ - รัฐมนตรีกระทรวงข้อมูลของเวียดนามระบุว่า การได้ปรับแก้กฎระเบียบสำหรับจัดการเนื้อหา “เท็จ” บนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียมีความเข้มงวดยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้เนื้อหาที่ไม่ถูกต้องเหล่านั้นต้องถูกลบออกจากแพลตฟอร์มภายใน 24 ชั่วโมงจากเดิมที่กำหนดไว้ 48 ชั่วโมง กฎระเบียบใหม่นี้ยังต่อยอดไปยังจุดยืนของเวียดนามที่เป็นหนึ่งในประเทศที่มีระบอบการปกครองที่เข้มงวดที่สุดในโลกสำหรับบริษัทสื่อสังคมออนไลน์ แต่รัฐบาลส่วนใหญ่ยังไม่มีความหมายที่บังคับให้บริษัทสื่อสังคมออนไลน์ และความเคลื่อนไหวของเวียดนามเกิดขึ้นท่ามกลางการปราบปรามเนื้อหาออนไลน์ที่ทวีความรุนแรงขึ้นในบางพื้นที่ของลกบรรดานักวิจารณ์ได้แสดงความกังวลว่ากฎหมายเหล่านี้ อาจมอบอำนาจให้ทางการปราบปรามผู้เห็นต่างได้มากยิ่งขึ้นได้

มิติด้านการเมือง

ความสัมพันธ์เวียดนาม-จีน ก้าวเข้าสู่ระยะแห่งการพัฒนาอย่างเข้มแข็ง มั่นคงและยั่งยืนต่อไป 31 ตุลาคม ณ กรุงปักกิ่ง พิธีต้อนรับเลขาธิการใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม เหงียนฟู้จ่อง พร้อมคณะผู้แทนระดับสูงของเวียดนามที่เดินทางไปเยือนประเทศจีนอย่างเป็นทางการ ภายใต้ความอำนวยความสะดวกของเลขาธิการใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีนและประธานประเทศจีน สีจิ้นผิง ผู้นำพรรคฯ ทั้งสองท่านได้หารือในเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางใหญ่ๆ เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจ เสริมสร้างมิตรภาพ ยกระดับประสิทธิภาพของความร่วมมือในทุกสาขา รักษาสันติภาพและความมั่นคงในทะเล ส่งเสริมให้ความสัมพันธ์เวียดนาม-จีนพัฒนาอย่างเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืนในเวลาข้างหน้า ทั้งสองฝ่ายได้เห็นพ้องการแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนทุกระดับ ผลักดันแผนความร่วมมือระหว่างสองพรรค แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในงานด้านการสร้างสรรค์พรรค สร้างสรรค์ระบบการเมืองและงานด้านการป้องกันและต่อต้านการคอร์รัปชัน

มิติด้านเศรษฐกิจ

ผอ. IMF ประเมินว่าเศรษฐกิจเวียดนามมีแนวโน้มจะเติบโต รายงานอ้างอิงแถลงของนาง Kristalina Georgieva ผอ.กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) ระหว่างการพบหารือกับนายเหวียน ชวน ฟุก ประธานาธิบดีเวียดนามที่กรุงฮานอย เมื่อ 19 พ.ย.65 ว่า ถึงแม้เศรษฐกิจโลกจะอยู่ในช่วงถดถอย แต่เศรษฐกิจของเวียดนามยังมีแนวโน้มที่สดใส และมีอัตราการเติบโตสูง อันเป็นผลมาจากการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง และการเปลี่ยนมาใช้แนวทางเศรษฐกิจสีเขียว โอกาสนี้ นาง Georgieva ยืนยันว่าจะให้คำปรึกษาด้านเศรษฐกิจแก่เวียดนาม รวมทั้งตอบรับคำเชิญเยือนเวียดนามในปี 2566 ทั้งนี้ IMF ประมาณการเศรษฐกิจเวียดนามในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2565 เติบโตร้อยละ 8.83 และคาดว่าอัตราการเติบโตทั้งปี 2565 จะอยู่ที่ร้อยละ 8

มิติด้านการทหาร

เวียดนามและออสเตรเลียเห็นพ้ององค์ความร่วมมือทางทหาร เวียดนามและออสเตรเลียเห็นพ้ององค์ความร่วมมือทางทหาร สนข. Vietnam Plus รายงานเมื่อ 25 พ.ย.65 อ้างผลการพบหารือระหว่าง พล.อ.พานวัน ชาง รมว.กท. เวียดนาม กับ นายริชาร์ด มาร์ลส์ รอง นรม.และ รมว.กท. ออสเตรเลีย ซึ่งเยือนเวียดนามอย่างเป็นทางการระหว่าง 24-25 พ.ย.65 โดย พล.อ.พาน วัน ชาง กล่าวขอบคุณออสเตรเลียที่สนับสนุนเวียดนามในภารกิจของสหประชาชาติ โดยเฉพาะการส่งกองกำลังและเครื่องมือไปยังโรงพยาบาลสนามในซูดานใต้และขอให้ออสเตรเลียช่วยอำนวยความสะดวกในภารกิจดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายทบทวนความร่วมมือทางทหารที่ผ่านมาและเห็นพ้องการผลักดันความร่วมมือภายใต้ MoU ความร่วมมือทางทหาร และปฏิญญาร่วมการส่งเสริมความร่วมมือกลาโหมปี 2561 ซึ่งรวมถึงการแลกเปลี่ยนการเยือนเจ้าหน้าที่ระดับสูง นอกจากนี้ ทั้งสองประเทศยังหารือในประเด็นที่เป็นผลประโยชน์และข้อห่วงกังวลร่วมในภูมิภาคและโลก โดยเฉพาะการสนับสนุนความปลอดภัยและเสรีภาพในการเดินเรือในทะเลตะวันออก ที่มา: สำนักข่าวกรองแห่งชาติ เวียดนามจัดงานแสดงอาวุธยุทโธปกรณ์ครั้งใหญ่ที่สุดของประเทศ นายฝีม มิญ จิญ นรม.เวียดนาม ในพิธีเปิดงาน Vietnam International Defense Expo 2022 ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงฮานอย ระหว่าง 8 - 10 ธ.ค.65 ว่า ความร่วมมือทางกลาโหมระหว่างประเทศเป็นหนึ่งในประเด็นที่เวียดนามให้

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

ความสำคัญ โดยกองทัพประชาชนเวียดนามเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือทางกลาโหมทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยงานแสดงครั้งนี้จะเป็นโอกาสอันดีเพื่อกระจายแหล่งจัดหายุทโธปกรณ์ในการป้องกันประเทศและปกป้องประชาชนจากภัยคุกคามแบบดั้งเดิมและรูปแบบใหม่ ทั้งนี้เป็นงานจัดแสดงอาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีด้านการป้องกันประเทศครั้งใหญ่ที่สุดของเวียดนาม งานดังกล่าวถือเป็นการจัดแสดงอาวุธครั้งใหญ่ที่สุดของเวียดนาม ประกอบด้วยหน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชนรวม 174 แห่งจาก 30 ประเทศเข้าร่วม รวมถึงสหรัฐ รัสเซีย และกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป

บทสรุป

สถานการณ์ของประเทศเวียดนามในช่วงตุลาคม-ธันวาคม ที่ผ่านมามีความสำคัญทางด้านสังคม เวียดนามได้ให้ความสำคัญกับการปกครองที่เข้มงวดที่สุดในโลกสำหรับบริษัทสื่อสังคมออนไลน์ และจะยังเป็นการเสริมสร้างอำนาจให้ระบบการปกครองประเทศในการดำเนินการปราบปรามกิจกรรม

2.6 ทิมอร์-เลสเต

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นาย สิทธิชัย สุขะคะตะ

สถานการณ์ภายในประเทศติมอร์-เลสเต ในช่วง ต.ค.- พ.ย. 65 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

➤ สถานการณ์การเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนของ ทิมอร์-เลสเต

ปัจจุบัน อาเซียนมีสมาชิกอย่างน้อย 10 ประเทศ โดยการรับรองสมาชิกครั้งล่าสุดคือการอนุมัติสถานะให้แก่กัมพูชา เมื่อปี 2542 ในส่วนของติมอร์-เลสเตนั้น แม้ในทางทฤษฎีอาจถือว่า มีส่วนร่วมกับอาเซียนแล้ว ระหว่างเป็นส่วนหนึ่งของอินโดนีเซีย แต่เมื่อได้รับเอกราชเมื่อปี 2545 ประเทศ

ขนาดเล็กซึ่งมีประชากรราว 1.37 ล้านคน เดินทางปฏิรูปและพัฒนาตามศักยภาพของตัวเองมาตลอด จนกระทั่งนำเสนอแผนพัฒนาทางยุทธศาสตร์ต่ออาเซียน เมื่อปี 2554 ที่อินโดนีเซียเป็นประธานในเวลานั้น โดยกำหนดเป้าหมายการเข้าเป็นสมาชิกอย่างเต็มรูปแบบ ภายในปี 2558

สำหรับปัจจัยสำคัญของการพิจารณาคุณสมบัติการรับสมาชิกใหม่ของอาเซียนนั้น ขึ้นอยู่กับ 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน

ประธานาธิบดีจูลู รามุซ ออร์ตา ของติมอร์-เลสเต กล่าวระหว่างเยือนอินโดนีเซีย หวังว่าจะมีการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่าง 2 ประเทศ และประเทศของตนจะได้เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมอาเซียนในปีหน้า (ไทยโพสต์: 2565) ประธานาธิบดีออร์ตากล่าวว่า ติมอร์-เลสเต เป็นส่วนหนึ่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นประเทศที่มีคุณสมบัติที่จำเป็นทั้งเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพและความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็นสมาชิกที่เป็นประโยชน์ต่ออาเซียน และหวังว่าจะได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมอาเซียนเมื่ออินโดนีเซียเป็นประธานอาเซียนในปีหน้า ซึ่งติมอร์-เลสเต ยินสมัครเป็นสมาชิกอาเซียนในปี 2554 ปัจจุบันมีสถานะเป็นประเทศสังเกตการณ์ของอาเซียน ประธานาธิบดีวิโดโดได้กล่าวที่ทำเนียบประธานาธิบดีในเมืองโบโกร์ทางใต้ของกรุงจาการ์ตา หลังการหารือกับประธานาธิบดีติมอร์-เลสเตว่า อินโดนีเซียลงทุนในติมอร์-เลสเต 818 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

3. ทะเลจีนใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ ร.อ.หญิง ศิวลิย์ สิริโรจนบริรักษ์

สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ ช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2565 มีประเด็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

ต่อต้านรัฐ ในด้านเศรษฐกิจ เวียดนามยังคงให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ มุ่งมั่นที่จะขยายความร่วมมือด้านการค้า ดึงดูดนักลงทุนกับประเทศต่างๆ ทั้งในและนอกภูมิภาค ถึงแม้เศรษฐกิจโลกจะอยู่ในช่วงถดถอย แต่เศรษฐกิจของเวียดนามยังมีแนวโน้มที่สดใส และมีอัตราการเติบโตสูง อันเป็นผลมาจากการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง และการเปลี่ยนมาใช้แนวทางเศรษฐกิจสีเขียว และในด้านการทหาร กองทัพประชาชนเวียดนามเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือทางกลาโหมทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกในการส่งเสริมความร่วมมือด้านกลาโหมในการจัดหายุทโธปกรณ์ในการป้องกันประเทศและปกป้องประชาชนจากภัยคุกคามแบบดั้งเดิมและรูปแบบใหม่ให้กับประเทศ รัฐบาลฮานอยมองว่าการจัดงานครั้งนี้ จะช่วยกระจายโอกาสให้กับบรรดาผู้ประกอบการ และนำเสนอทางเลือกให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ท่ามกลางความท้าทายด้านภูมิศาสตร์การเมืองโลกที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

จากข้อมูลของทางการอินโดนีเซีย การค้าระหว่างอินโดนีเซียกับติมอร์-เลสเตมีมูลค่าราว 250 ล้านดอลลาร์สหรัฐเมื่อปีที่แล้ว รายได้หลักของติมอร์-เลสเตมาจากน้ำมันและก๊าซ ประชากรของประเทศนี้มีราว 1.3 ล้านคน ต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อให้มีความหลากหลายทางเศรษฐกิจและลดอัตราความยากจนที่สูง

➤ อาเซียนตกลงในหลักการรับติมอร์ตะวันออกเข้าเป็นสมาชิกชาติที่ 11

อาเซียนกล่าวในแถลงการณ์หลังจากเสร็จสิ้นการประชุมสุดยอดผู้นำที่กรุงพนมเปญ ของกัมพูชาในวันแรกว่าอาเซียนตกลงในหลักการที่จะรับติมอร์ตะวันออก หรือ ชื่ออย่างเป็นทางการว่า ติมอร์ เลสเต ให้เป็นสมาชิกชาติที่ 11 ของอาเซียน (ประชาไท: 2565) โดยขั้นตอนต่อไปคือการวางแผนขั้นตอนดำเนินการ ในการเข้าเป็นสมาชิกอย่างเต็มรูปแบบต่อไป ซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนในปีหน้า โดยในระหว่างนั้นติมอร์ตะวันออกจะได้รับสถานะเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ในการประชุมระดับสูงของอาเซียนด้วย

➤ แนวโน้มและผลกระทบ

สำหรับอาเซียน การเข้าเป็นสมาชิกของติมอร์-เลสเตจะเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและแสดงถึงความสำเร็จครั้งสำคัญของอาเซียนตามกรอบ“วิถีอาเซียน” (ASEAN way) ซึ่งเป็นแนวทางการแก้ไขความขัดแย้งและการสร้างความร่วมมือที่มีเอกลักษณ์ของชาติสมาชิกอาเซียนที่แสวงหาสันติภาพและความมั่นคงภูมิภาค และทำให้เห็นว่าอาเซียนมีส่วนสำคัญต่อการสร้างสันติภาพในภูมิภาค ช่วยเสริมประสิทธิภาพเพื่อป้องกันภัยคุกคามไม่ตามแบบ อีกทั้งควรร่วมกันสนับสนุนความมั่นคงทางพลังงานของอาเซียนร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นการร่วมมือกันไม่ให้ชาติมหาอำนาจเข้ามามีอิทธิพลให้ภูมิภาคมากเกินไป

สำหรับประเทศไทย ควรแสวงโอกาสการลงทุนในธุรกิจทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ อีกทั้งให้การสนับสนุนติมอร์-เลสเตในประเด็นที่ทำให้เกิดการพัฒนาร่วมกันโดยเฉพาะในด้านพลังงาน เป็นการกระจายโอกาสของนักธุรกิจไทย รวมถึงควรสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนให้กับติมอร์-เลสเต

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ในทะเลจีนใต้: ชาติสมาชิกอาเซียน

วาระการครบรอบ 20 ปีของปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 40 และครั้งที่ 41 และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ระหว่างวันที่ 10 - 13 พฤศจิกายน 2565 การประชุมครั้งนี้จัดขึ้น

ภายใต้แนวคิดหลัก “อาเซียน เอ.ซี.ที.: รับมือความท้าทายร่วมกัน” (ASEAN A.C.T.: Addressing Challenges Together) สืบเนื่องจากเวลานี้เป็นช่วงเวลาอาเซียนต้องเผชิญความท้าทายในหลายมิติ ทั้งนี้ ที่ประชุมอาเซียนได้ออกแถลงการณ์ร่วมว่าด้วย วาระการครบรอบ 20 ปีของปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ (Draft Joint Statement on the 20th Anniversary of the Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea) มีวัตถุประสงค์เพื่อเน้นย้ำความสำคัญของปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญที่อาเซียนและจีนได้ลงนามร่วมกันเมื่อปี 2545 ที่กรุงพนมเปญ ตลอดจนความสำคัญของการรักษาและการส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง เสถียรภาพ ความปลอดภัยและเสรีภาพของการเดินเรือและบินผ่าน รวมถึงการปฏิบัติตาม Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea และส่งเสริมการจัดกิจกรรมความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

เวียดนาม ประธานรัฐสภาเวียดนามเดินทางเยือนฟิลิปปินส์ โดย นาย Vuong Dinh Hue ประธานรัฐสภาเวียดนามเยือนฟิลิปปินส์อย่างเป็นทางการระหว่างวันที่ 23-25 พฤศจิกายน 2565 (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2565) โดยได้เข้าหารือกับ ประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ ของฟิลิปปินส์ ในประเด็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจและความมั่นคง นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายตกลงร่วมกันที่จะแบ่งปันข้อมูล และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความร่วมมือในกรอบอาเซียนให้เข้มแข็ง รวมทั้งจะร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในภูมิภาค และประเด็นข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ ในวันเดียวกัน นาย Vuong Dinh Hue ได้เข้าพบ นาย Juan Miguel Zubiri ประธานวุฒิสภาฟิลิปปินส์และได้หารือกันในประเด็นความร่วมมือกันด้านการท่องเที่ยว และด้านการศึกษาโดยเฉพาะในด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับชาวเวียดนาม

ฟิลิปปินส์ ประธานาธิบดี เฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ ของฟิลิปปินส์ แถลงการณ์เมื่อ 1 ธันวาคม 2565 ว่า จะหาหนทางสำรวจแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในทะเลจีนใต้ แม้ยังคงอยู่ในกรณีพิพาทกับจีน (ผู้จัดการออนไลน์: 2565) ทั้งนี้ การเจรจาสำหรับการสำรวจร่วมกันทางพลังงานระหว่างฟิลิปปินส์และจีนในทะเลจีนใต้ได้ยกเลิกไป ในสมัยของรัฐบาลของอดีตประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ โรดริโก ดูเตอร์เต เมื่อกรกฎาคมที่ผ่านมา โดยข้อจำกัดทางรัฐธรรมนูญและอำนาจอธิปไตยแห่งรัฐ อย่างไรก็ตาม การออกมาแสดงความเห็นของผู้นำฟิลิปปินส์มีขึ้นหลังจากรัฐมนตรีต่างประเทศฟิลิปปินส์แถลงก่อนหน้านี้เมื่อสัปดาห์ก่อนว่า ฟิลิปปินส์เปิดกว้างที่จะเจรจารอบใหม่กับจีนในเรื่องการสำรวจหาแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติหรือข้อตกลงอื่นร่วมกับชาติอื่นๆ แต่จำเป็นต้องทำตามกฎหมายฟิลิปปินส์ ทั้งนี้ ฟิลิปปินส์พึงพอใจอย่างหนักต่อนำเข้าพลังงานธรรมชาติและผลจาก

ประสบปัญหาต่อการขาดแคลนซับพลายและราคาเชื้อเพลิงพุ่ง ส่งผลทำให้ฟิลิปปินส์ต้องพบกับอัตราเงินเฟ้อสูงสุดในรอบเกือบ 14 ปี

อาเซียนกับชาติมหาอำนาจ

สหรัฐฯ รองประธานาธิบดีสหรัฐฯ ระบุจะปกป้องฟิลิปปินส์จากกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ โดยนางคามาลา แฮร์ริส รองประธานาธิบดีสหรัฐฯ เมื่อ 22 พฤศจิกายน 2565 ที่ระบุภายหลังการพบปะหารือกับประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ ระหว่างการเยือนฟิลิปปินส์ โดยยืนยันความมุ่งมั่นของสหรัฐฯ ในการปกป้องฟิลิปปินส์จากกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้กับจีน ซึ่งเป็นไปตามสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันฉบับปี 2494 ซึ่งระบุให้ประเทศพันธมิตรต้องช่วยปกป้องอีกฝ่ายหนึ่งหากถูกโจมตี พร้อมเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ยืนหยัดต่อสู้เพื่อบูรณภาพแห่งดินแดน การค้าที่ปราศจากการขัดขวาง และเสรีภาพในการเดินเรือและการบินข้ามน่านน้ำที่เป็นข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ซึ่งถูกท้าทายโดยจีน ขณะที่สหรัฐฯ ยินดีให้การสนับสนุนการแก้ไขข้อพิพาทโดยสันติ รวมทั้งมีแผนจะระดมเรือพิฆาตให้เข้าร่วมต่อต้านพฤติกรรมที่ขาดความรับผิดชอบในน่านน้ำพิพาทดังกล่าว

กรณีดังกล่าว จีน ได้แจ้งเตือนสหรัฐฯ ไม่ให้เข้ามาแทรกแซงปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ ที่จีนมองว่าเป็นข้อพิพาทของชาวเอเชีย พร้อมเน้นย้ำว่าการส่งกองกำลังลาดตระเวนทั้งทางเรือและทางอากาศ รวมทั้งการจัดซ้อมรบของสหรัฐฯ ในน่านน้ำที่เป็นข้อพิพาท ถือเป็นการเสริมกำลังทางทหารในทะเลจีนใต้ อันเป็นภัยคุกคามต่อจีน

บทสรุป

สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ ห้วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2565 มีสัญญาณเชิงบวกจากชาติสมาชิกอาเซียนในวาระการครบรอบ 20 ปีของปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ อันจะนำมาซึ่งการรักษาและการส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง เสถียรภาพ ความปลอดภัยและเสรีภาพของการเดินเรือและบินผ่าน และส่งเสริมการจัดกิจกรรมความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ร่วมกันในทะเลจีนใต้ สำหรับอาเซียนและประเทศที่อ้างสิทธิ์ในทะเลจีนใต้โดยเฉพาะฟิลิปปินส์ การที่รองประธานาธิบดีสหรัฐฯ ระบุจะปกป้องฟิลิปปินส์จากกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ ซึ่งเป็นไปตามสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันฉบับปี 2494 ซึ่งระบุให้ประเทศพันธมิตรต้องช่วยปกป้องอีกฝ่ายหนึ่งหากถูกโจมตี อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการเผชิญหน้าทางทหารในน่านน้ำทะเลจีนใต้ และจะกระทบต่อการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ระหว่างจีนและอาเซียนให้เสร็จสมบูรณ์ได้ในอนาคต

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rdsdsc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศ
ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ น.ต.หญิง จิตราภรณ์ จิตธรร ร.น.

กลุ่ม ผกร.ลอบวางระเบิดบริเวณพลตที่พักข้าราชการตำรวจ สภ.เมืองนราธิวาส

เมื่อ 22 พ.ย. 65 เวลา 1240 กลุ่ม ผกร.ลอบวางระเบิดบริเวณพลตที่พักข้าราชการตำรวจ สภ.เมืองนราธิวาส อ.เมืองนราธิวาส จ.นราธิวาส ทราบว่ามีคนร้ายจำนวน 1 คน แต่งกายคล้ายเจ้าหน้าที่ ได้นำรถยนต์กระบะประกอบระเบิด (คาร์บอมบ์) นำไปจอดไว้ภายในบริเวณพลตข้าราชการ ตร. ทำให้มีนายตำรวจเสียชีวิต 1 นาย และมีผู้ได้รับบาดเจ็บอย่างน้อย 37 คน นำส่งรพ.นราธิวาส ต่อมาพบวัตถุระเบิดแสวงเครื่อง 1 ลูก หน้า รร.อนุบาลนราธิวาส (ระเบิดแล้ว) และพบวัตถุต้องสงสัยบริเวณตลาดบางนาค ในพื้นที่เขต อ.เมืองนราธิวาส ทั้งนี้ นายอำเภอเมืองนราธิวาส พร้อมหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ได้เข้าตรวจสอบในพื้นที่เกิดเหตุเพื่อสืบสวนหาสาเหตุที่แท้จริง

เรื่องร้องเรียนเหตุลอบวางระเบิด บริเวณบ้านพักตำรวจที่ 65/2 อ.เมืองนราธิวาส

➤ ‘Patani Colonial Territory’: นักวิชาการ หวั่นเด็กถูกล้างสมอง จี้ฝ่ายความมั่นคงสอบ ‘มูลนิธิคณะก้าวหน้า’

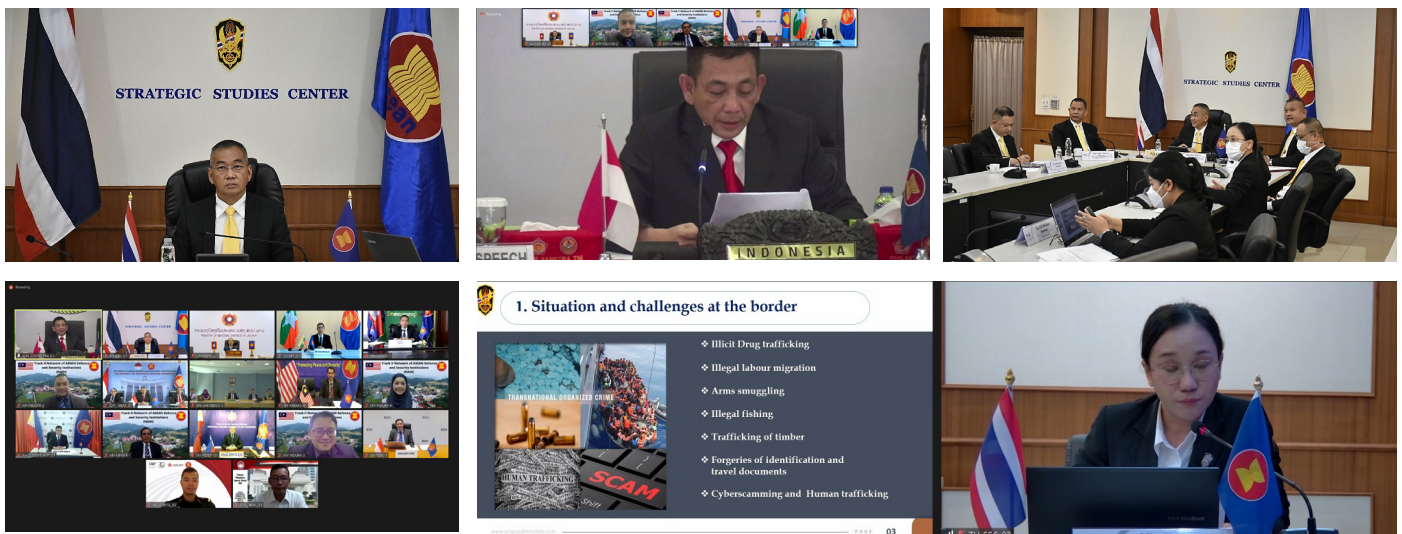
24 พ.ย.2565 - ดร.ปิติ ศรีแสงนาม ผู้อำนวยการศูนย์เศรษฐกิจระหว่างประเทศ อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โพสต์ข้อความบนเฟซบุ๊กว่า เห็นการประชาสัมพันธ์บอร์ดเกมส์ Patani Colonial Territory ที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิคณะก้าวหน้า แล้วค่อนข้างห่วงกังวล โดยเฉพาะประเด็นข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ อาทิ ภาพการ์ตูนในเกมส์ที่นำมาประชาสัมพันธ์ยังมีการทำซ้ำในประเด็นอ่อนไหว เรื่อง เอ็นร้อยหวาย ที่ปัจจุบันในวงวิชาการยอมรับว่าเป็น เรื่องเสริมแต่งเพิ่มเติมในภายหลัง ที่ไม่เป็นความจริง แต่เป็นเรื่องราวที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างความเกลียดชัง รัฐสยาม แต่ในเกมส์ยังเอาเรื่องราวสร้างความหวาดกลัวนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายหน่วยงานด้านความมั่นคงแห่งอาเซียน (TRACK II Network of ASEAN Defence and Security Institutions: NADI Workshop) ในหัวข้อ “Strengthening Border Management Cooperation In Asean”

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ ผอ.กภค.ศสย.สปท.และคณะฯ เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายหน่วยงานด้านความมั่นคงแห่งอาเซียน (TRACK II Network of ASEAN Defence and Security Institutions: NADI Workshop) ในหัวข้อ “Strengthening Border Management Cooperation In Asean” ที่จัดขึ้นระหว่าง 23 - 24 พ.ย. 65 ศูนย์ศึกษาวิจัย และพัฒนายุทธศาสตร์ อินโดนีเซีย (Center for Strategic Studies, Research and Development Tentara Nasional Indonesia: CSSRD-TNI) ในรูปแบบการประชุมทางไกลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Teleconference : VTC) ณ ห้องประชุม ศสย.สปท.(1)

วัตถุประสงค์ เพื่อแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับสถาบันเครือข่ายทางวิชาการด้านความมั่นคงของประเทศสมาชิกอาเซียน และเพื่อให้ NADI สามารถให้การสนับสนุนด้านวิชาการต่อที่ประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers’ Meeting: ADMM) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง กภค.ศสย.สปท. ได้เข้าร่วมประชุมร่วมกับหน่วยงานด้านความมั่นคง และคลังสมองจากชาติสมาชิกอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศ ทั้งหมด 13 สถาบัน

2. การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 1/2566 เรื่อง “การดำเนินยุทธศาสตร์ของชาติ มทออำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ ศอศ.สปท. ครั้งที่ 1/2566 เรื่อง “การดำเนินยุทธศาสตร์ของชาติมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ในวันที่ 30 พ.ย.-3 ธ.ค.65 ณ โรงแรมเดอะ คาวาลิ คาซ่า รีสอร์ท

โดยมี พล.ท. นที วงศ์อิศเรศ รอง ผบ.สปท. เป็นประธานในการประชุมฯ ผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนจากหน่วยงานความมั่นคง โดยมีวิทยากร ประกอบด้วย (1) ผศ.ดร.ประพิร์ อภิชาติสกุล อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บรรยายเรื่อง “บทบาทของสหรัฐฯ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” และอุปนายกสมาคมอเมริกาศึกษาในประเทศไทย (2) รศ.ดร. พิทยา สุวคินทร์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรยาย เรื่อง “บทบาทของจีนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” และ (3) รศ.ดร.ตุลยาภาค ปรีชาธิชช รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรยาย เรื่อง “ท่าทีของอาเซียนในการรับมือกับการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาค”

มีการแบ่งกลุ่มสัมมนาในประเด็น “แนวทางการดำเนินนโยบาย จากการค้าดำเนินยุทธศาสตร์ของชาติมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

3. การสัมมนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2566 เรื่อง “การศึกษาแนวทางการนำระบบข้าราชการพลเรือนกลาโหมมาใช้ใน ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ”

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการสัมมนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2566 เรื่อง “การศึกษาแนวทางการนำระบบข้าราชการพลเรือนกลาโหมมาใช้ในศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ” วันศุกร์ที่ 16 ธันวาคม 2565 ณ ห้องประชุมศูนย์นวัตกรรมทางทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

โดยมี พล.ต. ทักษิณ สิริสิงห์ เรศ ผอ.ศศย.สปท. เป็นประธานในการประชุมฯ และวิทยากรในการสัมมนา ประกอบด้วย (1) พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา (ก.ร.) (2) พล.ต. สัมพันธ์ รงค์จำเจริญ รองเจ้ากรมกำลังพลทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย (รอง จก.กพ.ทหาร) (3) พ.อ. ชวพล เกตุชู ผู้อำนวยการกองการปกครอง สำนักงานกำลังพล กรมเสนาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (ผอ.กปค. สกพ.สม.) (4) น.อ. สุทธิพงษ์ ศรีสุเทพ ผู้อำนวยการกองการจัด สำนักงานนโยบายและแผน กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย (ผอ.กกจ.สนผ. ยก.ทหาร) และ (5) คุณ กรรณา วรกุลพิพัฒน์ นักทรัพยากรบุคคล ระดับเชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.)

โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาแนวคิดการใช้ระบบข้าราชการพลเรือนกลาโหม (2) เพื่อศึกษาการนำระบบข้าราชการพลเรือนกลาโหมมาใช้ใน กองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพ และ (3) เพื่อศึกษาความเหมาะสมในการนำระบบข้าราชการพลเรือนกลาโหมมาใช้กับศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

วิสัยทัศน์ ศคย. (Vision)

เป็นองค์กรชั้นนำในการสร้าง
และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านยุทธศาสตร์
และความมั่นคง ด้วยการเป็น
DIGITAL และ SMART ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในอาเซียน
Strategic wisdom for people

